ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក

តតិយភាគ
៤២

ធម្មទាន

ព្រះត្រៃបិដកមួយចប់
ជាធម្មទានរបស់

- ឧបាសក ប៊ុនហេង
- ឧបាសិកា ជុំ សុខុម

(ព្រមទាំងបុត្រចៅប្រទេសអូស្ត្រាលី)

គោរពជូនលោកគ្រូ អគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវង្ស
ដើម្បីតំកល់ទុកសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
នៅក្នុងអាស្រមព្រះគន្ធកុដិ តុមរិះមុត ៣ ឃុំតេង:
ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង ។

សូមឲ្យផលមហាកុសលនេះជូនចំពោះ មាតា បិតា
ព្រមទាំង ពពួកញាតិទាំងអស់របស់យើងខ្ញុំ ។

ថ្ងៃ សុក្រ ១រោច ខែអស្សុជ ឆ្នាំវក ឆស័ក
ព.ស២៥៤៨

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមថ្លែងអំណរគុណព្រះពុទ្ធ ដែលបានជួយជនជាតិខ្មែរ ។

សព្វថ្ងៃ យើងខ្ញុំបានជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។ ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានស្ថាបនាឡើងដោយក្រុមចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの仏教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の仏教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន "ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក" នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៩ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ គេដឹងថាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសេចក្តីរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

គម្ពីរជាកំណោយពីជប្រាថ្នាចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងមនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានឆ្លងកាត់សោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវរងគ្រោះយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឃើញការចាប់ផ្តើមនៃសេចក្តីសុខសាន្តក្នុងប្រទេសនេះ ។ ពាក្យបណ្តាំដ៏ជ្រាលជ្រៅ គឺសុំឲ្យមនុស្សគ្រប់គ្នាដើរតាមពុទ្ធឱវាទ ដើម្បីឲ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកលើកនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការរួបរួមចិត្តរបស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនផង យើងខ្ញុំសូមប្រាថ្នាឲ្យកើតមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ដើម្បីឲ្យកើតមានសុភមង្គលនៃមនុស្សទូទៅ និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និងប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃពុធ ១១ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៥

សមាគមអ្នកដែលគាំទ្រការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងអង្គការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានកិត្តិយស The Rev. Eiitsu Shinohara .

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Iio
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

「トリピタカ」復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版「トリピタカ」は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、怒りを離れ、恨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表　無着　成恭
事務局長　篠原　鋭一

世話人　松永　然道　有馬　実成
伊藤　佳通　渡井　圭一
杉谷　義純　茂田　真澄
前田　利勝　中島　教之
永　六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commisson of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence,
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE
Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara
Management Team:
The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ចតុក្កនិបាតោ

តតិយោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាសកោ

ភណ្ឌគាមវគ្គោ(១)

[១] ឯវំ មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា វជ្ជីសុ វិហរតិ ភណ្ឌគាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ចតុន្នំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ អរិយស្ស ភិក្ខវេ សីលស្ស អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច

១ ម. ភណ្ឌាយោសវគ្គោ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

តតិយភាគ

សូមនមស្ការ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ណាសក

ភណ្ឌគាមវគ្គ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅភណ្ឌគ្រាម ក្នុងដែនវជ្ជី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលតថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី អន្ទោលទៅ ត្រាច់ទៅ អស់កាលដ៏វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះ នូវធម៌ ៤ ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលតថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី អន្ទោលទៅ ត្រាច់ទៅ អស់កាលដ៏វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះ នូវអរិយសីល (សីលដ៏ប្រសើរ) ១

អរិយស្ស ភិក្ខវេ សមាធិស្ស អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច អរិយាយ ភិក្ខវេ បញ្ញាយ អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច អរិយាយ ភិក្ខវេ វិមុត្តិយា អននុពោធា អប្បដិវេធា ឯវមិទំ ទីឃមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសរិតំ មមញ្ចេវ តុម្ហាកញ្ច ។ តយិទំ ភិក្ខវេ អរិយំ សីលំ អនុពុទ្ធំ បដិវិទ្ធំ អរិយោ សមាធិ អនុពុទ្ធោ បដិវិទ្ធោ អរិយា បញ្ញា អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា អរិយា វិមុត្តិ អនុពុទ្ធា បដិវិទ្ធា ឧច្ឆិន្នា ភវតណ្ហា ខីណា ភវនេត្តិ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ឥទំ វត្វាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលតថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី អន្ទោលទៅ ត្រេចត្រាច់ទៅ អស់កាលដ៏វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះ នូវអរិយសមាធិ (សមាធិដ៏ប្រសើរ) ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលតថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី អន្ទោលទៅ ត្រេចត្រាច់ទៅ អស់កាលដ៏វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះ នូវអរិយបញ្ញា (បញ្ញាដ៏ប្រសើរ) ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលតថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី អន្ទោលទៅ ត្រេចត្រាច់ទៅ អស់កាលដ៏វែងយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹង មិនបានចាក់ធ្លុះ នូវអរិយវិមុត្តិ (វិមុត្តិដ៏ប្រសើរ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសីលនោះ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តី បានត្រាស់ដឹងហើយ ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយសមាធិ ក៏បានត្រាស់ដឹងហើយ ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយបញ្ញា ក៏បានត្រាស់ដឹងហើយ ចាក់ធ្លុះហើយ អរិយវិមុត្តិ ក៏បានត្រាស់ដឹងហើយ ចាក់ធ្លុះហើយ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព ក៏បានកាត់ចោលហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់ភពក៏អស់ហើយ ឥឡូវនេះ ការកើតទៀតមិនមានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះ លុះព្រះសុគតជាសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះរួចហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះគាថានេះតទៅទៀតថា

សីលំ សមាធិ បញ្ញា ច វិមុត្តិ ច អនុត្តរា
អនុពុទ្ធា ឥមេ ធម្មា គោតមេន យសស្សិនា ។
ឥតិ ពុទ្ធោ អភិញ្ញាយ ធម្មមក្ខាសិ ភិក្ខុនំ
ទុក្ខស្សន្តករោ សត្ថា ចក្ខុមា បរិនិព្វុតោតិ ។

(២) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បតិតោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អរិយេន ភិក្ខវេ សីលេន អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយេន ភិក្ខវេ សមាធិនា អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយាយ ភិក្ខវេ បញ្ញាយ អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយាយ ភិក្ខវេ វិមុត្តិយា អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បតិតោតិ វុច្ចតិ ។

សីល សមាធិ បញ្ញា និងវិមុត្តិ ជាធម៌កើតគុណជាតិ
ដ៏ប្រសើរជាងគ្នា ធម៌ទាំងឡាយនេះ ព្រះគោតម
មានយស បានត្រាស់ដឹងហើយ ។ ព្រះពុទ្ធ
សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះត្រាស់ដឹងច្បាស់
ដោយប្រាជ្ញាផ្ទាល់ សាស្តាមានចក្ខុ ធ្វើនូវទីបំផុត
នៃទុក្ខហើយ ចេញចាកភពៈ ក៏រលត់ហើយ ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង គប្បីគេហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយអរិយសីល គប្បីគេហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយអរិយសមាធិ គប្បីគេហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយអរិយបញ្ញា គប្បីគេហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយអរិយវិមុត្តិ គប្បីគេហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ឆហិ ធម្មេហិ អសមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា បបតិតោតិ វុច្ចតិ ។ ឆហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតិ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ អរិយេន ភិក្ខវេ សីលេន សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយេន ភិក្ខវេ សមាធិនា សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយាយ ភិក្ខវេ បញ្ញាយ សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតិ អរិយាយ ភិក្ខវេ វិមុត្តិយា សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ឥមស្មា ធម្មវិនយា អប្បតិតោតិ វុច្ចតីតិ ។

ចុតា បតន្តិ បតិតា គិទ្ធា ច បុនាគតា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តថាគតហៅថា ឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបតថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយសីល តថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយសមាធិ តថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយបញ្ញា តថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយអរិយវិមុត្តិ តថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តថាគតហៅថា មិនឃ្លាតចាកធម្មវិន័យនេះ ។

បុគ្គលដែលឃ្លាតចាក (ធម្មវិន័យ) រមែងធ្លាក់ចុះ បុគ្គល
ដែលធ្លាក់ចុះ ជាអ្នកជាប់ជំពាក់ដោយកាមៈ រមែង
មក (កាន់ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណៈ) ម្តងទៀត

កតកិច្ចំ រតំ រម្មំ សុខេនាន្វាគតំ សុខន្តិ ។

(៣) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសតិ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសេតិ អននុវិច្ច អបរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ ។

(ធ្វើ) កិច្ច (ដោយមគ្គទាំង ៤) បុគ្គលនោះបានធ្វើស្រេចហើយ បានត្រេកអរហើយ ក្នុងគុណជាតដែលបុគ្គលគប្បីត្រេកអរ សេចក្តីសុខបានមក ដោយសេចក្តីសុខ[១] (រមែងមានដល់បុគ្គលនោះ) ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនជីកគាស់ កំចាត់គុណពាលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង បានធ្វើបាបដ៏ច្រើនផង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលនោះ មិនបានពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរ បុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ១ មិនបានពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀល បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១ មិនបានពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើល ហើយកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងហេតុដែលមិនគួរជ្រះថ្លា ១ មិនបានពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើល ហើយកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងហេតុដែលគួរជ្រះថ្លា ១ ។

---

១ សេចក្តីសុខបានដល់ព្រមហើយ ដោយសេចក្តីសុខ គឺជាសេចក្តីសុខជាទិព្វ សម្រេចមកដោយសេចក្តីសុខជារបស់មនុស្ស សេចក្តីសុខរបស់វិបស្សនា សម្រេចមកដោយសេចក្តីសុខរបស់ឈាន សេចក្តីសុខរបស់មគ្គសម្រេចមក ដោយសេចក្តីសុខរបស់វិបស្សនា សេចក្តីសុខរបស់ផល សម្រេចមកដោយសេចក្តីសុខរបស់មគ្គ សេចក្តីសុខរបស់ព្រះនិព្វាន សម្រេចមកដោយសេចក្តីសុខរបស់ផល ។ អដ្ឋកថា ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ(១) វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ(២) វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសតិ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា អប្បសាទនីយេ ឋានេ អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ អនុវិច្ច បរិយោគាហេត្វា បសាទនីយេ ឋានេ បសាទំ ឧបទំសេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

១ ឱ. ម. សានុវជ្ជោ ច ។ ២ ឱ. ម. អននុវជ្ជោ ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ទាំង៤យ៉ាងនេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនជីកគាស់ កំចាត់គុណចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង រមែងបាននូវបាបដ៏ច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិត ឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង រមែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានជីកគាស់ មិនបានកំចាត់គុណចោល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ធម៌៤តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលនោះ ពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើលរួចហើយ ទើបពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ១ ពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើលរួចហើយ ទើបពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១ ពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើលរួចហើយ ទើបកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងហេតុដែលមិនគួរជ្រះថ្លា ១ ពិចារណា ស្ទាបស្ទង់មើលរួចហើយ ទើបកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងហេតុដែលគួរជ្រះថ្លា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិត ឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរសប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាងនេះឯង រមែងរក្សាខ្លួនដែលខ្លួនមិនបានជីកគាស់ មិនបានកំចាត់គុណចោល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្តីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

យោ និន្ទិយំ បសំសតិ
តំ វា និន្ទតិ យោ បសំសិយោ
វិចិនាតិ មុខេន សោ កលឹ
កលិនា តេន សុខំ ន វិន្ទតិ ។
អប្បមត្តោ អយំ កលិ
យោ អក្ខេសុ ធនបរាជយោ
សព្វស្សាបិ សហាបិ អត្តនា
អយមេវ មហន្តរោ កលិ(១)
យោ សុគតេសុ មនំ បទោសយេ
សតំ សហស្សានំ និរព្វុទានំ
ឆត្តឹសតិ បញ្ច ច អព្វុទានិ(២)
យមរិយគរហី និរយំ ឧបេតិ
វាចំ មនញ្ច បណិធាយ បាបកំ ។

● ១. មហន្តតរោ កលិ ។ ២. ម. ឆត្តឹស ច បញ្ច ច អព្វុទានិ ។ ម. ឆត្តឹសតិ បញ្ចា អព្វុទានិ ។

បុគ្គលណាសរសើរបុគ្គល ដែលគួរតិះដៀលក្តី តិះដៀលបុគ្គល ដែលគួរសរសើរក្តី បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ជ្រើសរើសយកកំហុស ដោយមាត់ពាក្យ រមែងមិនបានសេចក្តីសុខ ព្រោះកំហុសនោះឡើយ ។ ការចាញ់ដោយទ្រព្យណា ព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ទាំងខ្លួនក្តី ព្រោះល្បែងភ្នាល់ ការចាញ់ដោយទ្រព្យនេះ ជាកំហុស មានប្រមាណតិចទេ បុគ្គលណាញុំាងចិត្តឲ្យប្រទូស្ត ក្នុងពួកបុគ្គលដែលស្រុះស្រួលមូលមិត្រគ្នា កំហុសរបស់បុគ្គលនោះឯង ទើបធំជាង បុគ្គលដែលដំកល់វាចានិងចិត្តដ៏លាមក តិះដៀលព្រះអរិយៈ រមែងទៅកើតក្នុងនរកអស់ ១ សែនតប្ប និង ៣៦ និរព្វុទៈផង និង ៥ អព្វុទៈផង ។

(៦) ចតូសុ ភិក្ខវេ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេសុ ចតូសុ ។ មាតរិ ភិក្ខវេ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ បិតរិ ភិក្ខវេ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ។បេ។ តថាគតេ ភិក្ខវេ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ។បេ។ តថាគតសាវកេ ភិក្ខវេ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ ឥមេសុ ខោ ភិក្ខវេ ចតូសុ មិច្ឆាបដិបជ្ជមានោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាល មិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិខុសក្នុងបុគ្គល ៤ ពួក ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខូចជីកគាស់ កំចាត់គុណចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង បានបាបច្រើនផង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស កាលបើប្រតិបត្តិខុសក្នុងមាតា ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខូចជីកគាស់ កំចាត់គុណចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានបាបច្រើនផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គលពាល ប្រតិបត្តិខុសក្នុងបិតា ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលប្រតិបត្តិខុសក្នុងព្រះតថាគត ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិខុសក្នុងសាវករបស់ព្រះតថាគត ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួនដែលខូចជីកគាស់ កំចាត់គុណចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានបាបច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលមិនឈ្លាសវៃ ជាអសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិខុសក្នុងបុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខូចជីកគាស់ កំចាត់គុណចោលហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង

សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ ចតូសុ ភិក្ខវេ សម្មាបដិបជ្ជមានោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេសុ ចតូសុ ។ មាតរិ ភិក្ខវេ សម្មាបដិបជ្ជមានោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ បិតរិ ភិក្ខវេ សម្មាបដិបជ្ជមានោ ។ បេ ។ តថាគតេ ភិក្ខវេ សម្មាបដិបជ្ជមានោ ។ បេ ។ តថាគតសាវកេ ភិក្ខវេ សម្មាបដិបជ្ជមានោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ ឥមេសុ ខោ ភិក្ខវេ ចតូសុ សម្មាបដិបជ្ជមានោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ

ប្រកបដោយសេចក្ដីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបាបដ៏ច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងបុគ្គល ៤ ពួក ឈ្មោះថា តែងរក្សាខ្លួន ដែលខូចមិនបានជីកកាស់ មិនបានកំចាត់គុណចោល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្ដីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺបុគ្គល ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងមាតា ឈ្មោះថា តែងរក្សាខ្លួន ដែលខូចមិនបានជីកកាស់ មិនបានកំចាត់គុណចោល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្ដីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងបិតា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងព្រះតថាគត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងសាវ័កនៃព្រះតថាគត ឈ្មោះថាតែងរក្សាខ្លួន ដែលខូចមិនបានជីកកាស់ មិនបានកំចាត់គុណចោល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្ដីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស កាលប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងបុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង

អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

មាតរិ បិតរិ ចាបិ យោ មិច្ឆាបដិបជ្ជតិ
តថាគតេ ច សម្ពុទ្ធេ អថវា តស្ស សាវកេ
ពហុញ្ច សោ បសវតិ អបុញ្ញំ តាទិសោ នរោ ។
តាយ នំ អធម្មចរិយាយ មាតាបិតូសុ បណ្ឌិតា
ឥធេវ នំ គរហន្តិ បេច្ចាបាយញ្ច គច្ឆតិ ។
មាតរិ បិតរិ ចាបិ យោ សម្មាបដិបជ្ជតិ
តថាគតេ ច សម្ពុទ្ធេ អថវា តស្ស សាវកេ
ពហុញ្ច សោ បសវតិ បុញ្ញម្បិ តាទិសោ នរោ(១) ។

---
១ ឱ. ម. បុញ្ញំ ឯតាទិសោ នរោ ។

ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួនដែលល្អ មិនបានជីកគាស់ មិនបានកំចាត់គុណរបាល ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនមានសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង តែងបានបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

ជនណាប្រតិបត្តិខុសក្នុងមាតា ១ ក្នុងបិតា ១ ក្នុងព្រះតថាគតជាសម្ពុទ្ធ ១ ក្នុងសាវ័ករបស់ព្រះតថាគតនោះ ១ ជនដូច្នោះនោះ រមែងបានទួលបាបដ៏ច្រើន ។ ក្នុងលោកនេះ បណ្ឌិតទាំងឡាយ រមែងតិះដៀលបុគ្គលនោះ លុះបុគ្គលនោះទៅកាន់លោកខាងមុខហើយ រមែងទៅកាន់អបាយទៀត ព្រោះការប្រព្រឹត្តមិនត្រូវតាមធម៌នោះ ក្នុងមាតានឹងបិតាទាំងឡាយ ។ ជនណាប្រតិបត្តិត្រូវក្នុងមាតា ១ ក្នុងបិតា ១ ក្នុងព្រះតថាគតជាសម្ពុទ្ធ ១ ក្នុងសាវ័ករបស់ព្រះតថាគតនោះ ១ ជនដូច្នោះនោះ រមែងបានទួលបុណ្យដ៏ច្រើន ។ ក្នុងលោកនេះ

តាយ ធម្មចរិយាយ(១) មាតាបិតូសុ បណ្ឌិតា
ឥធេវ នំ បសំសន្តិ បេច្ច សគ្គេ បមោទតីតិ ។

(៥) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនុសោតគាមី បុគ្គលោ បដិសោតគាមី បុគ្គលោ ឋិតត្តោ បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អនុសោតគាមី បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេ ច បដិសេវតិ បាបញ្ច កម្មំ ករោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អនុសោតគាមី បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បដិសោតគាមី បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាមេ ច ន បដិសេវតិ បាបញ្ច កម្មំ ន ករោតិ សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អស្សុមុខោបិ រុទមានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បដិសោតគាមី បុគ្គលោ ។

១. ម. តាយ នំ ធម្មចរិយាយ ។

បណ្ឌិតទាំងឡាយ រមែងនឹងសរសើរជននោះ លុះជននោះទៅកាន់លោកខាងមុខហើយ រមែងរីករាយក្នុងស្ថានសួគ៌ ព្រោះការប្រព្រឹត្តត្រូវតាមធម៌នោះ ចំពោះមាតានិងបិតាទាំងឡាយ ។

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលមានដំណើរទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក ១ បុគ្គលមានដំណើរទៅច្រាសខ្សែទឹក ១ បុគ្គលមានសភាពជាអ្នកឈរនៅ ១ បុគ្គលបានឆ្លងទៅដល់ត្រើយខាងហើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានដំណើរទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តែងសេពកាមទាំងឡាយផង តែងធ្វើអំពើបាបក្រក់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានដំណើរទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានដំណើរទៅច្រាសខ្សែទឹក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនសេពកាមទាំងឡាយផង មិនធ្វើអំពើបាបក្រក់ផង តែជាអ្នកប្រកបដោយទុក្ខនិងទោមនស្ស មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក ទួញយំ ទំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានដំណើរទៅច្រាសខ្សែទឹក ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ ឋិតត្តោ បុគ្គលោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថបរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ឋិតត្តោ បុគ្គលោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ តិណ្ណោ បារគតោ ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

យេ កេចិ កាមេសុ អសញ្ញតា ជនា
អវីតរាគា ឥធ កាមភោគិនោ
បុនប្បុនំ ជាតិជរូបគា ហិ តេ(១)
តណ្ហាធិបន្នា អនុសោតគាមិនោ ។

១ ម. ជាតិជរូបគាមិ តេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសភាពជាអ្នកឈរនៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកៈ បរិនិព្វានក្នុងលោកនោះ មានការមិនបានត្រឡប់ចាកលោកនោះជាធម្មតា ព្រោះអស់ទៅនៃឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈទាំង ៥ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានសភាពជាអ្នកឋិតនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលបានឆ្លងទៅដល់ត្រើយនាយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមខ្លួនឯងហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលបានឆ្លងទៅដល់ត្រើយនាយហើយ ជាព្រាហ្មណ៍ឋិតនៅលើគោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

ជនទាំងឡាយណានីមួយ មិនសង្រួម ក្នុងកាមទាំង
ឡាយ មិនបានប្រាសចាករាគៈ ជាអ្នកបរិភោគ
កាមក្នុងលោកនេះ ជនទាំងនោះឯង រមែងចូលទៅកាន់
ជាតិនិងជរារឿយៗ ត្រូវតណ្ហាគ្របសង្កត់ ឈ្មោះ
ថា ជាអ្នកមានដំណើរទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក ។

អស្មា ហិ ដេក ឥន្ទុបជ្ជិតាសតិ(១)
កាយេ ច វាចេ ច អសេវនាយោ
សហាបិ ធុត្តេន ជហេយ្យ កាយេ
បដិស្សុតគាមីតិ តមាហុ បុគ្គលំ ។
យោ វេ គរិលេសានំ បហាយ បញ្ញ
បរិបុណ្ណសេដ្ឋោ អបរិហានធម្មោ
ចេតោវសិប្បត្តោ សមាហិតិន្ទ្រិយោ
ស វេ បរិសុត្តោតិ នរោ បវុច្ចតិ ។
បរោបរ(២) យស្ស សមេច្ច ធម្មា
វិធូបិតា អត្ថគតា ន សន្តិ
ស វេទគូ វុសិតព្រហ្មចរិយោ(៣)
លោកន្តគូ បារគតោតិ វុច្ចតីតិ ។

(៦) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អប្បស្សុតោ

---

១ ឥទុបច្ចុគ្គស្សតិ ឥតិ អដ្ឋកថា មតិ ។ ២ ឥ. បរោបរ ។ ៣ ម. សរេ មុទ្ធំ វុសិត-ព្រហ្មចរិយោ ។

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញាក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសតិដំកល់ខ្ជាប់ មិនសេពគប់ចំនិត្យាយ ផង មិនធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ចំនិត្យាយផង តែជាអ្នកប្រកបដោយទុក្ខ លះបង់កាម មើលអ្នកប្រាជ្ញចំនិត្យាយ ហៅបុគ្គលនោះថា ជាអ្នកមានដំណើរទៅច្រាសខ្សែទឹក ។ ជនណា លះបង់នូវកិលេសទាំង ៥ មានការសិក្សាបរិបូណ៌ហើយ មានសភាពមិនបានសាបសូន្យ ជាអ្នកដល់នូវការស្ទាត់ជំនាញដោយចិត្ត មានឥន្ទ្រិយដំកល់មាំ ជននោះឯង ហៅថា មានសភាពជាអ្នកឋិតនៅ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដ៏ឧត្តមនិងលាមក ដែលបុគ្គលណាដឹងច្បាស់ហើយ បានកំចាត់ចោលហើយ ដល់នូវសេចក្ដីវិនាសទៅ មិនមាន ដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះហៅថា អ្នកដល់នូវត្រើយ មានមគ្គព្រហ្មចរិយៈ នៅស្រេចហើយ ដល់នូវទីបំផុតនៃត្រៃលោក ដល់នូវត្រើយហើយ ។

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលមានសិក្សា

សុតេន អនុបបន្នោ អប្បស្សុតោ សុតេន ឧបបន្នោ ពហុស្សុតោ សុតេន អនុបបន្នោ ពហុស្សុតោ សុតេន ឧបបន្នោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភូតធម្មំ វេទល្លំ

មិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង ១ មានសេចក្តីចេះដឹងតិច បានប្រកបដោយការចេះដឹង ១ មានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង ១ មានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ហើយបានប្រកបដោយការចេះដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងតិច មិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធវចនៈ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ(១)

---

១. បាលីក្នុងគម្ពីរឧភតោវិភង្គ និទ្ទេស ខន្ធក បរិវារ សុត្តនិបាត មង្គលសុត្ត រតនសុត្ត នាឡកសុត្ត តុវដកសុត្ត និងព្រះពុទ្ធវចនៈដទៃដែលមានឈ្មោះថាសុត្ត (សូត្រ) ហៅថាសុត្តៈ ។ សុត្តៈដែលប្រកបដោយគាថាទាំងអស់ហៅថា គេយ្យៈ ។ សគាថវគ្គទាំងអស់ក្នុងសំយុត្តនិកាយជាយ៉ាងក្តី អភិធម្មបិដកទាំងអស់ក្តី សូត្រដែលមិនមានគាថាក្តី និងព្រះពុទ្ធវចនៈណាដែលមិនរាប់បញ្ចូលដោយអង្គទាំង ៨ ដទៃអំពីអង្គទាំង ៨ ក្តី ព្រះពុទ្ធវចនៈនោះហៅថា វេយ្យាករណៈ ។ ធម្មបទ ថេរគាថា ថេរីគាថា និងពាក្យជាគាថាសុទ្ធដែលមិនមានឈ្មោះថាសុត្តៈ ក្នុងសុត្តនិបាតហៅថា គាថា ។ សុត្តៈ ៨២ ដែលប្រកបដោយគាថាកើតអំពីសេចក្តីសោមនស្សហៅថាឧទានៈ ។ សុត្តៈ ១១០ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយន័យថា "វុត្តំ ហេតំ ភគវតា" (ពាក្យនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពោលហើយ) ជាដើមហៅថាឥតិវុត្តកៈ ។ ជាតកទាំង ៥៥០ មានអបណ្ណកជាតកជាដើមហៅថា ជាតកៈ ។ សូត្រដែលប្រកបដោយអច្ឆរិយអព្ភូតធម៌ គឺធម៌ដ៏អស្ចារ្យចំឡែក ដែលប្រព្រឹត្តទៅដោយន័យថា "ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អច្ឆរិយា អព្ភូតធម្មា អានន្ទេ" ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដ៏អស្ចារ្យចំឡែក ៤ យ៉ាងនេះមានក្នុងអានន្ទ) ជាដើមហៅថាអព្ភូតធម៌ ។ ចូឡវេទល្លសូត្រ មហាវេទល្លសូត្រ សម្មាទិដ្ឋិសូត្រ សក្កបញ្ហសូត្រ សង្ខារភាជនីយសូត្រ មហាបុណ្ណមសូត្រជាដើម និងសូត្រទាំងពួងដែលកើតឡើងដោយបុគ្គលណាមួយបានចំណេះ នូវសេចក្តីរីករាយ ត្រេកអរហើយចូលទៅក្រាបទូលសួរហៅថា វេទល្លៈ ។

សោ តស្ស អប្បកស្ស សុតស្ស ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស អប្បកំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ ។ បេ ។ វេទល្លំ សោ តស្ស អប្បកស្ស សុតស្ស អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អប្បស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ពហុំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ ។ បេ ។ វេទល្លំ សោ តស្ស ពហុកស្ស សុតស្ស ន អត្ថមញ្ញាយ ន ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន អនុបបន្នោ ។

មានតិចដល់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះមិនដឹងអដ្ឋកថា មិនដឹងបាលីនៃពុទ្ធវចនៈ មានប្រមាណតិចនោះមិនប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងតិចមិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងតិច បានប្រកបដោយការចេះដឹង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធវចនៈ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ ។ បេ ។ វេទល្លៈ មានតិចដល់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះ ដឹងអដ្ឋកថា ដឹងបាលីនៃពុទ្ធវចនៈមានប្រមាណតិចនោះ ប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌(២) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងតិច បានប្រកបដោយការចេះដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងច្រើន តែមិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធវចនៈគឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ ។ បេ ។ វេទល្លៈ មានច្រើនដល់បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះ មិនដឹងអដ្ឋកថា មិនដឹងបាលីនៃពុទ្ធវចនៈមានប្រមាណច្រើននោះ មិនប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌(៣) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងច្រើន តែមិនបានប្រកបដោយការចេះដឹង ។

---

១ បានដល់បុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងតិចហើយជាអ្នកទ្រុស្តសីល ។ អដ្ឋកថា ។

២ បានដល់ព្រះខីណាស្រពដែលមានសេចក្ដីចេះដឹងតិច ។ អដ្ឋកថា ។

៣ បានដល់បុគ្គលមានសេចក្ដីចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ពហុំ សុតំ ហោតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ សោ តស្ស ពហុកស្ស សុតស្ស អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតេន ឧបបន្នោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

អប្បស្សុតោបិ ចេ ហោតិ សីលេសុ អសមាហិតោ
ឧភយេន នំ គរហន្តិ សីលតោ ច សុតេន ច ។
អប្បស្សុតោបិ ចេ ហោតិ សីលេសុ សុសមាហិតោ
សីលតោ នំ បសំសន្តិ តស្ស សម្បជ្ជតេ សុតំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ប្រកបដោយការចេះដឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធវចនៈ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភុតធម្មៈ វេទល្លៈ មានច្រើនដល់បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះចេះអដ្ឋកថា ចេះបាលី នៃពុទ្ធវចនៈមានប្រមាណច្រើននោះ ហើយប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើនប្រកបដោយការចេះដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង រមែងមាននៅក្នុងលោក ។

បើបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងតិច ទាំងមិនបានឋិតនៅ
ក្នុងសីលទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ រមែង
តិះដៀលបុគ្គលនោះ ដោយហេតុទាំង ២ គឺសីល ១
សេចក្តីចេះដឹង ១ ។ បើបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងតិច
តែឋិតនៅខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងសីលទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញទាំង
ឡាយ តែងសរសើរបុគ្គលនោះ តែដោយសីល ប៉ុន្តែ
សេចក្តីចេះដឹង មិនសម្រេចដល់បុគ្គលនោះទេ ។

១. បានដល់ព្រះទីណាស្រួតដែលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ។ អដ្ឋកថា ។

ពហុស្សុតោបិ ចេ ហោតិ សីលេសុ អសមាហិតោ

សីលតោ នំ គរហន្តិ តស្ស សម្បជ្ជតេ សុតំ ។

ពហុស្សុតោបិ ចេ ហោតិ សីលេសុ សុសមាហិតោ

ឧភយេន នំ បសំសន្តិ សីលតោ ច សុតេន ច ។

ពហុស្សុតំ ធម្មធរំ សប្បញ្ញំ ពុទ្ធសាវកំ

នេក្ខំ ជម្ពោនទស្សេវ កោ តំ និន្ទិតុមរហតិ

ទេវាបិ នំ បសំសន្តិ ព្រហ្មុនាបិ បសំសិតោតិ ។

(៧) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ វិយត្តា វិនីតា វិសារទា

ពហុស្សុតា ធម្មធរា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នា សង្ឃំ

បើបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន តែមិនឋិតនៅក្នុង សីលទាំងឡាយទេ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយរមែងតិះដៀល បុគ្គលនោះដោយសីល ចំណែកសេចក្តីចេះដឹងតែងសម្រេច ដល់បុគ្គលនោះ ។ បើបុគ្គលមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន តាំងមាំនៅខ្ជាប់ខ្ជួន ក្នុងសីលទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញ ទាំងឡាយ រមែងសរសើរបុគ្គលនោះ ដោយហេតុ ទាំង ២ គឺសីល ១ សេចក្តីចេះដឹង ១ ។ អ្នកណាគួរ និន្ទាបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ប្រកបដោយបញ្ញា ជាពុទ្ធសាវកនោះ ដែលដូចជា ដុំនៃមាសជម្ពូនទបាន ទេវតាទាំងមនុស្សទាំងឡាយ រមែងសរសើរបុគ្គលនោះ សូម្បីព្រហ្មក៏សរសើរដែរ ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឈ្លៀវឆ្លាស វិនីត ក្លៀវក្លា ជា អ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌នៃបុគ្គល

សោភេន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិយត្តោ វិនីតោ វិសារទោ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ សង្ឃំ សោភេតិ ។ ភិក្ខុនី ភិក្ខវេ ។ បេ ។ ឧបាសកោ ភិក្ខវេ ។ បេ ។ ឧបាសិកា ភិក្ខវេ វិយត្តា វិនីតា វិសារទា ពហុស្សុតា ធម្មធរា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នា សង្ឃំ សោភេតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ វិយត្តា វិនីតា វិសារទា ពហុស្សុតា ធម្មធរា ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នា សង្ឃំ សោភេន្តិ ។

យោ ហោតិ ព្យត្តោ ច វិសារទោ ច
ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ច ហោតិ
ធម្មស្ស ហោតិ អនុធម្មចារី
ស តាទិសោ វុច្ចតិ សង្ឃសោភនោ ។
ភិក្ខុ ច សីលសម្បន្នោ ភិក្ខុនី ច ពហុស្សុតា

៤ ពួកនេះរមែងញុំាងសង្ឃឲ្យរុងរឿង ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចេះវាងវៃ ក្លៀវក្លា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ រមែងញុំាងសង្ឃឲ្យរុងរឿង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ចេះវាងវៃ ក្លៀវក្លា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ រមែងញុំាងសង្ឃឲ្យរុងរឿង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ចេះវាងវៃ ក្លៀវក្លា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ ទាំង ៤ ពួកនេះឯង រមែងញុំាងសង្ឃឲ្យរុងរឿង ។

បុគ្គលណា ចេះវាងវៃ ក្លៀវក្លា ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន
ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌
បុគ្គលប្រាកដដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថាញុំាងសង្ឃឲ្យ
រុងរឿង ។ ភិក្ខុបរិបូណ៌ ដោយសីល ១ ភិក្ខុនី
មានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ១ ឧបាសកមានសទ្ធា ១

ឧបាសកោ ច យោ សទ្ធោ យា ច សទ្ធា ឧបាសិកា
ឯតេ ខោ សង្ឃំ សោភេន្តិ ឯតេ ហិ សង្ឃសោភនាតិ ។

(៨) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ តថាគតស្ស វេសារជ្ជានិ យេហិ វេសារជ្ជេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភណ្ឋានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេ បដិជានតោ ឥមេ ធម្មា អនភិសម្ពុទ្ធាតិ តត្រ វត មំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មិំ សហធម្មេន បដិចោទេស្សតីតិ និមិត្តមេតំ ភិក្ខវេ ន សមនុបស្សាមិ ។ ឯតមហំ ភិក្ខវេ និមិត្តំ អសមនុបស្សន្តោ ខេមប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ ។

ឧបាសិកាមានសទ្ធា ១ បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះឯង
រមែងញុំាងសង្ឃឲ្យរុងរឿង ព្រោះថា បុគ្គលទាំងនេះ
ជាអ្នកធ្វើសង្ឃឲ្យរុងរឿង ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រកបដោយវេសារជ្ជញ្ញាណ (ញាណជាគ្រឿងក្លៀវក្លា) ដែលណា តែងប្តេជ្ញានូវទីដ៏ប្រសើរ បន្លឺនូវសីហនាទក្នុងពួកបរិសទ្យ ញុំាងព្រហ្មចក្រ (ចក្រគឺធម៌ដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន វេសារជ្ជញ្ញាណនេះរបស់តថាគត មាន ៤ យ៉ាង ។ វេសារជ្ជញ្ញាណ ៤ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនឃើញនូវនិមិត្ត គឺនឹងមួយបុគ្គលនុ៎ះថា សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោកក្តី នឹងចោទតថាគត ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ក្នុងហេតុនោះថា លោកប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកត្រាស់ដឹងឯងដោយប្រពៃ ប៉ុន្តែធម៌ទាំងអម្បាលនេះ លោកមិនបានត្រាស់ដឹងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត មិនឃើញ នូវនិមិត្តនុ៎ះឯង ទើបដល់នូវសេចក្តីក្សេម ដល់នូវភាពជាអ្នកមិនមានភ័យ ដល់នូវភាពជាអ្នកក្លៀវក្លា ១ ។

ខីណាសវស្ស តេ បដិជានតោ ឥមេ អាសវា អបរិក្ខី-ណាតិ តត្រ វត មំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ សហធម្មេន បដិចោទេស្សតីតិ និមិត្តមេតំ ភិក្ខវេ ន សមនុបស្សាមិ ឯតមហំ ភិក្ខវេ និមិត្តំ អសមនុ-បស្សន្តោ(១) ខេមប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ ។ យេ ខោ បន មេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា តេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ តត្រ វត មំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ សហធម្មេន បដិចោទេស្សតីតិ និមិត្តមេតំ ភិក្ខវេ ន សមនុបស្សាមិ ឯតមហំ ភិក្ខវេ និមិត្តំ អសមនុបស្សន្តោ ខេម-ប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ ។

១ ម. សមនុបស្សន្តោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនឃើញនូវនិមិត្តនេះ ឬ បុគ្គលទុំថា សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី បុគ្គលណាមួយក្នុងលោកក្តី នឹងចោទតថាគត ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ក្នុងហេតុនោះថា លោកប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកអស់អាសវៈហើយ ប៉ុន្តែអាសវៈទាំងអម្បាលនេះមិនទាន់អស់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត មិនឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះឯង ទើបដល់នូវសេចក្តីក្សេម ដល់នូវភាពជាអ្នកមិនមានភ័យ ដល់នូវភាពជាអ្នកក្លៀវក្លា ។ ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនឃើញនូវនិមិត្តនេះ ឬ បុគ្គលទុំថា សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោកក្តី នឹងចោទតថាគត ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ក្នុងហេតុនោះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលលោកពោលថា ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើនូវអន្តរាយ ធម៌ទាំងអម្បាលនោះ មិនអាចធ្វើអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត មិនឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះឯង ទើបដល់នូវសេចក្តីក្សេម ដល់នូវភាពជាអ្នកមិនមានភ័យ ដល់នូវភាពជាអ្នកក្លៀវក្លា ។ ២ ។

យស្ស ខោ បន តេ អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោ សោ ន និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ តត្រ វត មំ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ សហធម្មេន បដិចោទេស្សតីតិ និមិត្តមេតំ ភិក្ខវេ ន សមនុបស្សាមិ ឯតមហំ ភិក្ខវេ និមិត្តំ អសមនុបស្សន្តោ ខេមប្បត្តោ អភយប្បត្តោ វេសារជ្ជប្បត្តោ វិហរាមិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ តថាគតស្ស វេសារជ្ជានិ យេហិ វេសារជ្ជេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភណ្ឋានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតីតិ ។

យេ កេចិមេ វាទបថា បុថុស្សិតា
យំ និស្សិតា សមណព្រាហ្មណា ច
តថាគតំ បត្វា ន តេ ភវន្តិ
វិសារទំ វាទបថាតិវត្តំ (១)

១ ឱ. ម. ភវបថាតិវត្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនឃើញនូវនិមិត្ត ថាធម៌ ឬ បុគ្គលខ្លះជា សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី បុគ្គលណាមួយក្នុងលោកក្តី នឹងចោទតថាគត ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ក្នុងហេតុនោះថា ធម៌ដែលលោកសំដែងហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេសណា គុណវិសេសនោះ មិនអាចស្រោចស្រង់ ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃដល់អ្នកធ្វើតាមនូវធម៌នោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត ឃើញនូវនិមិត្តនុះឯង ទើបដល់នូវសេចក្តីក្សេម ដល់នូវការជាអ្នកមិនមានភ័យ ដល់នូវការជាអ្នកក្លៀវក្លា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រកបដោយវេសារជ្ជញ្ញាណណា រឹតតែងប្តេជ្ញានូវទីដ៏ប្រសើរ បន្លឺនូវសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ព្រោះ វេសារជ្ជញ្ញាណនោះរបស់តថាគត មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ផ្លូវនៃពាក្យណាមួយដ៏ច្រើន ដែលគេរៀបរៀង
ទុកហើយក្តី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែលអាស្រ័យនូវ
ផ្លូវនៃពាក្យណាក្តី ផ្លូវនៃពាក្យទាំងនោះលុះមកដល់
ព្រះតថាគតដែលជាអ្នកមានសេចក្តីក្លៀវក្លា គ្របសង្កត់
នូវផ្លូវនៃពាក្យ ហើយក៏រមែងវិនាសសាបសូន្យទៅ

យោ ធម្មចក្កំ អភិភុយ្យ កេវលំ
បវត្តយី(១) សព្វភូតានុកម្បី
តំ តាទិសំ ទេវមនុស្សសេដ្ឋំ(២)
សត្តា នមស្សន្តិ ភវស្ស បារគុំ ។

(៩) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ តណ្ហុប្បាទា យត្ថ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ចីវរហេតុ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ បិណ្ឌបាតហេតុ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ សេនាសនហេតុ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ឥតិភវាភវហេតុ វា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ តណ្ហុប្បាទា យត្ថ ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតីតិ ។

---

១ ឱ. កេវលំប្បវត្តយី ។ ម. កេវលោ បវត្តយី ។ ២ ម. ទេវមនុស្សានំ សេដ្ឋំ ។

ព្រះតថាគតណា គ្របសង្កត់នូវធម៌ទាំងអស់ មាន
សេចក្តីអនុគ្រោះដល់សត្វទាំងអស់ ហើយញ៉ាំងធម្មចក្រ
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ពួកសត្វតែងថ្វាយបង្គំនូវព្រះតថាគត
ប្រាកដដូច្នោះ ព្រះអង្គប្រសើរជាងទេវតានិង
មនុស្ស ទ្រង់ទៅដល់ត្រើយនៃភព ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហា កាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើងព្រោះបច្ច័យណា បច្ច័យនោះឈ្មោះថា ជាទីកើតឡើងនៃតណ្ហា មាន ៤ យ៉ាងនេះ ។ បច្ច័យជាទីកើតឡើងនៃតណ្ហា ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាកាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុចីវរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាកាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុបិណ្ឌបាត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាកាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុសេនាសនៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហា កាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុភេសជ្ជៈ ។ គ្រូបីនិងថ្លៃថ្លាដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាកាលកើតឡើងដល់ភិក្ខុ រមែងកើតឡើងព្រោះបច្ច័យណា បច្ច័យនោះឈ្មោះថាជាទីកើតឡើងនៃតណ្ហាមាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

តណ្ហាទុតិយោ បុរិសោ ទីឃមទ្ធាន សំសរំ
ឥត្ថភាវញ្ញថាភាវំ សំសារំ នាតិវត្តតិ ។
ឯតមាទីនវំ ញត្វា[១] តណ្ហំ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ
វីតតណ្ហោ អនាទានោ សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

(១០) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ យោគា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមយោគោ ភវយោគោ ទិដ្ឋិយោគោ អវិជ្ជាយោគោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កាមយោគោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ កាមានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ តស្ស កាមានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានតោ យោ កាមេសុ កាមរាគោ កាមនន្ទី កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា

១ ម. ឯតាទីនវំ ញត្វា ។

បុរសមានតណ្ហាជាគំរប់ពីរអន្ទោលទៅ (ក្នុងសង្សារវដ្ដ) អស់កាលដ៏វែង រមែងមិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសង្សារគឺខន្ធ ធាតុ អាយតនៈ ដែលមានក្នុងអត្តភាពនេះនិងអត្តភាពដទៃ ។ លុះភិក្ខុដឹងច្បាស់នូវតណ្ហានេះថាជាទោស ជាដែនកើតព្រមនៃទុក្ខ ហើយជាអ្នកប្រាសចាកតណ្ហា មិនមានសេចក្ដីប្រកាន់មាំ មានស្មារតីទៅគ្រប់ឥរិយាបថ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈ (កិលេសជាគ្រឿងប្រកបសត្វទុក្ខក្នុងវដ្ដៈ) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ យោគៈ ៤ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ គឺកាមយោគៈ ១ ភវយោគៈ ១ ទិដ្ឋិយោគៈ ១ អវិជ្ជាយោគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមយោគៈ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវកាមទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវកាមទាំងឡាយ ក៏កើតមានតម្រេកក្នុងកាម សេចក្ដីត្រេកអរក្នុងកាម សេចក្ដីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្ដីជ្រប់នៅក្នុងកាម សេចក្ដីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម

កាមបរិឡាហោ កាមជ្ឈោសានំ កាមតណ្ហា
សានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាមយោគោ ។
ឥតិ កាមយោគោ ។ ភវយោគោ ច កថំ ហោតិ ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ភវានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច
អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ
នប្បជានាតិ តស្ស ភវានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច
អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ
នប្បជានតោ យោ ភវេសុ ភវរាគោ ភវនន្ទី
ភវស្នេហោ ភវមុច្ឆា ភវបិបាសា ភវបរិឡាហោ
ភវជ្ឈោសានំ ភវតណ្ហា សានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខវេ ភវយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគោ ភវ-
យោគោ ។ ទិដ្ឋិយោគោ ច កថំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ឯកច្ចោ ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច
អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ

សេចក្តីអន្ទះអន្ទែងក្រោះកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមតាំងនៅឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កាមយោគៈ(១) ។ កាមយោគៈដូច្នេះឯង ។ ភវយោគៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវភពទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ផង នូវភពទាំងឡាយ ក៏កើតមានតម្រេកក្នុងភព សេចក្តីត្រេកអរក្នុងភព សេចក្តីស្នេហាក្នុងភព សេចក្តីងប់ងល់ក្នុងភព សេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងភព សេចក្តីអន្ទះអន្ទែងក្រោះភព សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងភព សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព ក្នុងភពទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភវយោគៈ(២) ។ កាមយោគៈនិងភវយោគៈ ដូច្នេះឯង ។ ទិដ្ឋិយោគៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវទិដ្ឋិទាំងឡាយ

---

១. ជាឈ្មោះនៃសេចក្តីត្រេកត្រអាលប្រកបដោយកាមគុណទាំង៥ ។ អដ្ឋកថា ។

២. ជាឈ្មោះនៃសេចក្តីប្រាថ្នានិងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងរូបភពនិងអរូបភព ។

តស្ស ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ អប្បជានតោ យោ ទិដ្ឋីសុ ទិដ្ឋិរាគោ ទិដ្ឋិនន្ទិ ទិដ្ឋិស្នេហោ ទិដ្ឋិមុច្ឆា ទិដ្ឋិបិបាសា ទិដ្ឋិបរិឡាហោ ទិដ្ឋជ្ឈោសានំ ទិដ្ឋិតណ្ហា សានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគោ ភវយោគោ ទិដ្ឋិយោគោ ។ អវិជ្ជាយោគោ ច កតមោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ នប្បជានាតិ តស្ស ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ អប្បជានតោ យា ឆសុ ផស្សាយតនេសុ អវិជ្ជា អញ្ញាណំ សានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អវិជ្ជាយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគោ ភវយោគោ ទិដ្ឋិយោគោ អវិជ្ជាយោគោ ។

កាលបើបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវទិដ្ឋិទាំងឡាយ ក៏កើតមាន តម្រេកក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីរីករាយក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីស្នេហាក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីងប់ទៅក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីអន្ទះអន្ទែងព្រោះទិដ្ឋិ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងទិដ្ឋិ ក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាទិដ្ឋិយោគៈ(*) ។ កាមយោគៈ ភវយោគៈ និងទិដ្ឋិយោគៈដូច្នេះឯង ។ អវិជ្ជាយោគៈតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវផស្សាយតនៈទាំង ៦ កាលបើបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏កើតមាន [illegible] មិនដឹងក្នុងផស្សាយតនៈទាំង ៦ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អវិជ្ជាយោគៈ ។ កាមយោគៈ ភវយោគៈ ទិដ្ឋិយោគៈ និងអវិជ្ជាយោគៈដូច្នេះឯង ។

* [illegible] ទិដ្ឋិ ៦២ ។ អដ្ឋកថា ។

សព្វយុត្តោ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សំកិលេសិកេហិ ពោនោព្ភវិកេហិ សទរេហិ ទុក្ខវិបាកេហិ អាយតឹជាតិជរាមរណិកេហិ តស្មា អយោគក្ខេមីតិ វុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ យោគា ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ វិសំយោគា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមយោគវិសំយោគោ ភវយោគវិសំយោគោ ទិដ្ឋិយោគវិសំយោគោ អវិជ្ជាយោគវិសំយោគោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កាមយោគវិសំយោគោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ កាមានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ តស្ស កាមានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានតោ យោ កាមេសុ កាមរាគោ កាមនន្ទី កាមស្នេហោ កាមមុច្ឆា កាមបិបាសា កាមបរិឡាហោ កាមជ្ឈោសានំ កាមតណ្ហា

បុគ្គលប្រកបដោយអកុសលធម៌ដ៏លាមក ជាគ្រឿងសៅហ្មង ជាគ្រឿងនាំឲ្យកើត ក្នុងភពថ្មីទៀត ប្រកបដោយសេចក្ដីក្រវល់ក្រវាយ មានទុក្ខជាវិបាក ជាគ្រឿងនាំឲ្យកើតជាតិជរាមរណៈតទៅ ព្រោះហេតុនោះ (បុគ្គលនោះ) ហៅថា ជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនប្រកបដោយយោគៈនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ៤ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ ១ ការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ ១ ការមិនប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈ ១ ការមិនប្រកបដោយអវិជ្ជាយោគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវកាមទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលនោះដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវកាមទាំងឡាយ ក៏មិនកើតមានតម្រេកក្នុងកាម សេចក្ដីរីករាយក្នុងកាម សេចក្ដីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្ដីជាប់នៅក្នុងកាម សេចក្ដីស្រេកឃ្លានក្នុងកាម សេចក្ដីអន្ទះអន្ទែងព្រោះកាម សេចក្ដីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម សេចក្ដីប្រាថ្នាក្នុងកាម ក្នុងកាមទាំងឡាយ

សា នានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាមយោគវិសំយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគវិសំយោគោ ។ ភវយោគវិសំយោគោ ច កថំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ភវានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ តស្ស ភវានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានតោ យោ ភវេសុ ភវរាគោ ភវនន្ទី ភវស្នេហោ ភវមុច្ឆា ភវបិបាសា ភវបរិឡាហោ ភវជ្ឈោសានំ ភវតណ្ហា សា នានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភវយោគវិសំយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគវិសំយោគោ ភវយោគវិសំយោគោ ។ ទិដ្ឋិយោគវិសំយោគោ ច កថំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ ។ ការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ ដូច្នេះឯង ។ ចុះការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវភពទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវភពទាំងឡាយ ក៏មិនកើតមានតម្រេកក្នុងភព សេចក្ដីរីករាយក្នុងភព សេចក្ដីស្នេហាក្នុងភព សេចក្ដីងប់ទៅក្នុងភព សេចក្ដីស្រេកឃ្លានក្នុងភព សេចក្ដីអន្ទះអន្ទែងព្រោះភព សេចក្ដីជ្រុលជ្រប់ក្នុងភព សេចក្ដីប្រាថ្នាក្នុងភព ក្នុងភពទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ ។ ការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ នឹងការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ ដូច្នេះឯង ។ ចុះការមិនប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្ដីវិនាសផង អានិសង្សផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវទិដ្ឋិទាំងឡាយ

តស្ស ទិដ្ឋីនំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានតោ យោ ទិដ្ឋីសុ ទិដ្ឋិរាគោ ទិដ្ឋិនន្ទី ទិដ្ឋិស្នេហោ ទិដ្ឋិមុច្ឆា ទិដ្ឋិបិបាសា ទិដ្ឋិបរិឡាហោ ទិដ្ឋជ្ឈោសានំ ទិដ្ឋិតណ្ហា សា នានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទិដ្ឋិយោគវិសំយោគោ ។ ឥតិ កាមយោគវិសំយោគោ ភវយោគវិសំយោគោ ទិដ្ឋិយោគវិសំយោគោ ។ អវិជ្ជាយោគវិសំយោគោ ច កថំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានាតិ តស្ស ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច យថាភូតំ បជានតោ យា ឆសុ ផស្សាយតនេសុ អវិជ្ជា អញ្ញាណំ សា នានុសេតិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អវិជ្ជាយោគវិសំយោគោ ។

កាលបើបុគ្គលនោះដឹងច្បាស់តាមពិត នូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង គុណសម្បត្តិផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវទិដ្ឋិទាំងឡាយ ក៏មិនដេកត្រាំនូវតម្រេកក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីរីករាយក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីស្នេហាក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីងប់ងល់ក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីអន្ទះក្តៅខ្លួនព្រោះទិដ្ឋិ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងទិដ្ឋិ ក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការមិនប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈ ។ ការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ ការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ និងការមិនប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈដូច្នេះឯង ។ ចុះការមិនប្រកបដោយអវិជ្ជាយោគៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង គុណសម្បត្តិផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវផស្សាយតនៈទាំង ៦ កាលបើបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវហេតុជាទីកើតឡើងផង សេចក្តីវិនាសផង គុណសម្បត្តិផង ទោសផង ការរលាស់ចេញផង នូវផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏មិនមានសេចក្តីល្ងង់ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងផស្សាយតនៈទាំង ៦ ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ការមិនប្រកបដោយអវិជ្ជាយោគៈ ។

ឥតិ កាមយោគវិសំយោគោ ភវយោគវិសំយោគោ ទិដ្ឋិយោគវិសំយោគោ អវិជ្ជាយោគវិសំយោគោ ។ វិសំយុត្តោ បាបកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សំកិលេសិកេហិ ពោនោព្ភវិកេហិ សទរេហិ ទុក្ខវិបាកេហិ អាយតឹជាតិជរាមរណិកេហិ តស្មា យោគក្ខេមីតិ វុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ វិសំយោគាតិ ។

កាមយោគេន សំយុត្តា ភវយោគេន ចូភយំ
ទិដ្ឋិយោគេន សំយុត្តា អវិជ្ជាយ បុរក្ខតា
សត្តា គច្ឆន្តិ សំសារំ ជាតិមរណគាមិនោ ។
យេ ច កាមេ បរិញ្ញាយ ភវយោគញ្ច សព្វសោ
ទិដ្ឋិយោគំ សមូហច្ច អវិជ្ជញ្ច វិរាជយំ
សព្វយោគវិសំយុត្តា តេ វេ យោគាតិគា មុនីតិ(●) ។

ភណ្ឌគាមវគ្គោ បឋមោ ។

● ឱ. តេ វេ យោគាតិគាមិនោ ។ ម. តេ វេ យោគាតិគាមុនីតិ ។

ការមិនប្រកបដោយកាមយោគៈ ការមិនប្រកបដោយភវយោគៈ ការមិនប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈ នឹងការមិនប្រកបដោយអវិជ្ជាយោគៈដូច្នេះឯង ។ បុគ្គលប្រាសចាកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ជាគ្រឿងសៅហ្មង ជាហេតុនាំឲ្យកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មានទុក្ខជាវិបាក ជាហេតុនាំឲ្យកើតជាតិ ជរា មរណៈតទៅ ព្រោះហេតុនោះ (បុគ្គលនោះ) ទើបហៅថាជាអ្នកមានសេចក្តីក្សេមចាកយោគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនប្រកបដោយយោគៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ពួកសត្វប្រកបដោយកាមយោគៈ នឹងភវយោគៈ
ទាំង ៤ ប្រកបដោយទិដ្ឋិយោគៈ ត្រូវអវិជ្ជាយោគៈ
ចោមរោម ជាអ្នកមានដំណើរទៅកាន់ជាតិ (ជរា)នឹង
មរណៈជាប្រក្រតី រមែងអន្ទោលទៅកាន់សង្សារ ។
ចំណែកពួកជនណា កំណត់ដឹងនូវកាមយោគៈ
ផង ភវយោគៈដោយការទាំងពួងផង ដកឡើង
នូវទិដ្ឋិយោគៈផង លះបង់នូវអវិជ្ជាយោគៈផង ជា
អ្នកប្រាសចាកយោគៈទាំងពួង ជនទាំងនោះ
ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រាជ្ញកន្លងនូវយោគៈ ។

ចប់ ភណ្ឌគាមវគ្គទី ១ ។

តស្សុទ្ទានំ

រណុតុទ្ធំ ឋបតិតំ

ទ្វេចតំ អនុស្សោតគាមិនំ

អព្យស្សុតោ ច សោកេធ្ធិ(១)

(វេសារជ្ជំ) ឥណ្ហាយោគេន តេ ទសាតិ ។

---

១ ម. សោកណំ

ឧទ្ទាននៃភណ្ណគាមវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការក្រោសដីនឹងមិ ៦ យ៉ាង ១ អំពីកិច្ច ជាគ្រឿងគាត់ចុះតាកដម្ចរិន័យ ១ អំពីការជើករលើនឹ គុណមាន ៦ លើក ១ ដាក់ថេ ៤ ទីនីបុគ្គលមាន ដំណើរទៅតាមខ្សែទឹក ១ អំពីបុគ្គលមានសេចក្តី ចេតសិកពិច ១ អំពីបុគ្គលកាន់នសស្ទ្រទ្បុគ្គរឿង ១ (អំពីវេសារជ្ជញាណ) ១ អំពីការកើតឡើងនៃ នៃតណ្ហា ១ និងយោគៈ ១ ទៀតជា ១០ ។

(១១) ចរតោ ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ(១)ភិក្ខុ អធិវាសេតិ នប្បជហតិ ន វិនោទេតិ ន ព្យន្តីករោតិ ន អនភាវំ គមេតិ ចរម្បិ(២)ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អនាតាបី អនោត្តប្បី សតតំ សមិតំ កុសីតោ ហីនវីរិយោតិ វុច្ចតិ ។ ឋិតស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ អធិវាសេតិ នប្បជហតិ ន វិនោទេតិ ន ព្យន្តីករោតិ ន អនភាវំ គមេតិ ឋិតោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អនាតាបី អនោត្តប្បី សតតំ សមិតំ កុសីតោ ហីនវីរិយោតិ វុច្ចតិ ។ និសិន្នស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជតិ កាម-វិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ អធិវាសេតិ នប្បជហតិ ន វិនោទេតិ ន ព្យន្តីករោតិ ន អនភាវំ គមេតិ

---

១. ម. តញ្ច ។ ២. ឱ. ចរញ្ចបិ ។ ម. ចរន្តបិ ។

(១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងដើរទៅ បើភិក្ខុតាំងចិត្តទទួល មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់ មិនធ្វើឲ្យអស់ទៅ មិនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស នូវវិតក្កៈទាំងនោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលដើរទៅ មានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា មិនមានព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស មិនខ្លាចពាក្យតិះដៀល ខ្ជិលច្រអូស មានព្យាយាមថោកថយ ជានិច្ចនិរន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងឈរ បើភិក្ខុតាំងចិត្តទទួល មិនលះបង់ មិនបន្ទោ-បង់ មិនធ្វើឲ្យអស់ទៅ មិនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស នូវវិតក្កៈទាំងនោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលឈរ មានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា មិនមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនខ្លាចពាក្យតិះដៀល ខ្ជិលច្រអូស មានព្យាយាមថោកថយ ជានិច្ចនិរន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងអង្គុយ បើភិក្ខុតាំងចិត្តទទួល មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់ មិនធ្វើឲ្យអស់ទៅ មិនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស នូវវិតក្កៈទាំងនោះទេ

និសិន្នោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អនាតាបី អនោត្តប្បី សតតំ សមិតំ កុសីតោ ហីនវីរិយោតិ វុច្ចតិ ។ សយានស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ជាគរស្ស ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ អធិវាសេតិ នប្បជហតិ ន វិនោទេតិ ន ព្យន្តីករោតិ ន អនភាវំ គមេតិ សយានោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរោ ឯវំភូតោ អនាតាបី អនោត្តប្បី សតតំ សមិតំ កុសីតោ ហីនវីរិយោតិ វុច្ចតិ ។ ចរតោ ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ចរម្បិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ ។ ឋិតស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលអង្គុយ មានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា មិនមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនខ្លាចពាក្យតិះដៀល ខ្ជិលច្រអូស មានព្យាយាមថោកថយ ជានិច្ចនិរន្តរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាម-វិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងដេក កំពុងភ្ញាក់រលឹក បើភិក្ខុកាន់ដ៏ចិត្តទទួល មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់ មិនធ្វើឲ្យអស់ទៅ មិនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស នូវវិតក្កៈទាំងនោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលដេក ភ្ញាក់រលឹកមានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា មិនមានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនខ្លាចពាក្យតិះដៀល ខ្ជិលច្រអូស មានព្យាយាមថោកថយ ជានិច្ចនិរន្តរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងដើរ បើភិក្ខុមិនបានកាន់ដ៏ចិត្តទទួល ក៏លះបង់ បន្ទោបង់ចេញ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស នូវវិតក្កៈទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលដើរ មានសភាពយ៉ាងនេះ ហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីខ្លាចពាក្យតិះដៀល មានព្យាយាម ប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចនិរន្តរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្តី ព្យាបាទវិតក្កៈក្តី វិហឹសាវិតក្កៈក្តី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងឈរ

តញ្ចេ ភិក្ខុ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ឋិតោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ ។ និសិន្នស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ និសិន្នោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ ។ សយានស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ជាគរស្ស ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ វា ព្យាបាទវិតក្កោ វា វិហឹសាវិតក្កោ វា តញ្ចេ ភិក្ខុ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ សយានោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរោ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតីតិ ។

បើភិក្ខុមិនបានតាំងចិត្តទទួល ទំលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្ដីវិនាសនូវវិតក្កៈទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឈរមានសភាពយ៉ាងនេះហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្ដីខ្លាចពាក្យតិះដៀល មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចនិរន្តរ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្ដី ព្យាបាទវិតក្កៈក្ដី វិហឹសាវិតក្កៈក្ដី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងអង្គុយ បើភិក្ខុមិនបានតាំងចិត្តទទួល ទំលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្ដីវិនាសនូវវិតក្កៈទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអង្គុយមានសភាពយ៉ាងនេះហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្ដីខ្លាចពាក្យតិះដៀល មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចនិរន្តរ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើកាមវិតក្កៈក្ដី ព្យាបាទវិតក្កៈក្ដី វិហឹសាវិតក្កៈក្ដី កើតឡើងដល់ភិក្ខុកំពុងដេក កំពុងភ្ញាក់រលឹក បើភិក្ខុមិនបានតាំងចិត្តទទួល ទំលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្ដីវិនាសនូវវិតក្កៈទាំងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលដេក ភ្ញាក់រលឹកមានសភាពយ៉ាងនេះហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្ដីខ្លាចពាក្យតិះដៀល មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចនិរន្តរ៍ ។

ចរំ វា យទិ វា តិដ្ឋំ
និសិន្នោ ឧទ វា សយំ
យោ វិតក្កំ វិតក្កេតិ
បាបកំ គេហនិស្សិតំ
កុម្មគ្គំ(១)បដិបន្នោ សោ
មោហនេយ្យេសុ មុច្ឆិតោ
អភព្វោ តាទិសោ ភិក្ខុ
ផុដ្ឋុំ សម្ពោធិមុត្តមំ ។
យោ ចរំ វាបិ តិដ្ឋំ វា(២)
និសិន្នោ ឧទ វា សយំ
វិតក្កំ សមយិត្វាន
វិតក្កូបសមេ រតោ
ភព្វោ សោ តាទិសោ ភិក្ខុ
ផុដ្ឋុំ សម្ពោធិមុត្តមន្តិ ។

---

១. ម. កុម្មគ្គ ។ ២ យោ ច ចរំ វា តិដ្ឋំ វា ។

ភិក្ខុណា កាលដើរក្ដី ឈរក្ដី អង្គុយក្ដី ដេកក្ដី តែងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈ ដែលអាស្រ័យនូវផ្ទះគឺកិលេសដ៏លាមក ភិក្ខុប្រាកដដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថា ដើរទៅកាន់ផ្លូវ ដែលបណ្ដាលឲ្យវង្វេង ជ្រប់នៅក្នុងអារម្មណ៍ ជាគ្រឿងវង្វេង មិនអាចពាល់ត្រូវនូវញាណ ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងដ៏ឧត្តម ។ ភិក្ខុណា កាលដើរក្ដី ឈរក្ដី អង្គុយក្ដី ដេកក្ដី បានរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ ត្រេកអរក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ ភិក្ខុប្រាកដដូច្នោះនោះ រមែងអាចពាល់ត្រូវនូវញាណ ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងដ៏ឧត្តមបាន ។

(១៦) សម្បន្នសីលា ភិក្ខវេ វិហរថ សម្បន្នបាតិ-
មោក្ខា បាតិមោក្ខសំវរសំវុតា វិហរថ អាចារគោចរ-
សម្បន្នា អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវិនោ សមា-
ទាយ សិក្ខថ សិក្ខាបទេសុ ។ សម្បន្នសីលានំ ភិក្ខវេ
វិហរតំ សម្បន្នបាតិមោក្ខានំ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតានំ
វិហរតំ អាចារគោចរសម្បន្នានំ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ
ភយទស្សាវីនំ សមាទាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ
កិំ អស្ស ឧត្តរិករណីយំ ។ ចរតោ ចេបិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុនោ អភិជ្ឈា... ព្យាបាទោ វិគតោ ហោតិ ថីន-
មិទ្ធំ... ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ... វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ
អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្ប-
មុដ្ឋា បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ
ឯកគ្គំ ចរំបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ បរិបូណ៌ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយបាតិមោក្ខ សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនិងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោស សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយបរិបូណ៌ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយបាតិមោក្ខ សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនិងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោស សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ តើនឹងមានកិច្ចអ្វីដែលគួរធ្វើឲ្យក្រៃលែងឡើងទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុកាលដើរមានអភិជ្ឈា...មានព្យាបាទទៅប្រាសហើយមានសេចក្តីងងុយនិងងោកងក់... មានសេចក្តីរវើរវាយនិងសេចក្តីរាងចិត្ត... មានសេចក្តីសង្ស័យលះបង់ហើយ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មិនធុនទ្រោក មានស្មារតីប្រុងខ្ជាប់ មិនបានវង្វេងភ្លេច មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ មិនបានក្រវល់ក្រវាយ មានចិត្តដំកល់មាំនៅក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលដើរមានសភាពយ៉ាងនេះហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីខ្លាច

សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ ។ ឋិតស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ... និសិន្នស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ... សយានស្ស ចេបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ជាគរស្ស អភិជ្ឈា... ព្យាបាទោ វិគតោ ហោតិ ថីនមិទ្ធំ... ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ... វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ សយានោបិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរោ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តប្បី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតីតិ ។

យតំ ចរេ យតំ តិដ្ឋេ
យតំ អច្ឆេ យតំ សយេ(១)
យតំ សម្មិញ្ជយេ ភិក្ខុ
យតមេនំ បសារយេ
ឧទ្ធំ តិរិយំ អបាចីនំ
យាវតា ជគតោ គតិ

១ ម. យថា ចរេ យថា តិដ្ឋេ យថា អច្ឆេ យថា សយេ ។

ការតិះដៀល មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចជាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុឈរ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុអង្គុយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុកំពុងដេក កំពុងភ្ញាក់រលឹក មានអភិជ្ឈា... មានព្យាបាទទៅប្រាសហើយ មានសេចក្ដីងងុយនិងងោកងក់ ... មានសេចក្ដីរើរាយនិងសេចក្ដីរានចិត្ត... មានសេចក្ដីសង្ស័យលះបង់ហើយ មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មិនធូរថយ មានស្មារតីប្រុងខ្ជាប់ មិនបាត់ទៅនឹងភ្លេច មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មិនបានក្រវល់ក្រវាយ មានចិត្តដំកល់មាំទៅក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលដេកភ្ញាក់រលឹកមានសភាពដូច្នេះ ហៅថា មានព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្ដីខ្លាចការតិះដៀល មានព្យាយាមប្រារព្ធហើយ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ជានិច្ចជាប់ ។

ភិក្ខុគប្បីដើរ សង្រួម គប្បីឈរ សង្រួម
គប្បីអង្គុយ សង្រួម គប្បីដេក សង្រួម គប្បីបត់
(គ្រឿងអវយវៈតូចធំ) សង្រួម គប្បីលាគ្រឿងអវយវៈតូច
ធំនុ៎ះ សង្រួម គតិនៃសត្វលោក ទាំងខាងលើ
គណ្ដាលទិសខាងក្រោម(១) មានកំណត់ត្រឹមណា

១. បានដល់បញ្ចក្ខន្ធទាំងអតីត បច្ចុប្បន្ន និងអនាគត ។ អដ្ឋកថា ។

សមវេក្ខិតា ច ធម្មានំ
ខន្ធានំ ឧទយព្វយំ
ចេតោសមថសាមីចិំ
សិក្ខមានំ សទា សតំ(១)
សតតំ បហិតត្តោតិ
អាហុ ភិក្ខុំ តថាវិធន្តិ ។

(១៣) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ សម្មប្បធានានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ

១. ម. សតតំ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពិចារណាឃើញនូវកិរិយាកើត
ឡើងនិងវិនាសទៅនៃធម៌ គឺខន្ធទាំងឡាយ មាន
សំណាក់ត្រឹមណោះ ទើបពោលថា ភិក្ខុមានសភាព
ដូច្នោះ ជាអ្នកសិក្សានូវបដិបទាដ៏សមគួរ ដល់នូវសេចក្តី
ស្ងប់រម្ងាប់ចិត្ត មានសតិសព្វកាល ឈ្មោះថា ជាអ្នក
មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វានជានិច្ច ។

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មប្បធាន (សេចក្តីព្យាយាមប្រពៃ) នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ សម្មប្បធាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញុំាងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញុំាងអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឲ្យកើតឡើងបាន ១ ញុំាងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ១ ញុំាងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើងឲ្យកើតឡើង ១

ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សម្មប្បធានានីតិ ។

សម្មប្បធានា មារធេយ្យាភិភូតា(១)
តេ អសិតា ជាតិមរណភយស្ស បារគូ
តេ តុសិតា ជេត្វា ច មារំ សវាហនំ
តេ អនេជា (សព្វំ) នមុចិពលំ
ឧបាតិវត្តា (តេ សុខិតា) ។

(១៦) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ បធានានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សំវរប្បធានំ បហានប្បធានំ ភាវនាបធានំ អនុរក្ខនាបធានំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សំវរប្បធានំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី

១. មារធេយ្យាភិភូតោ ។

ញុំាងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែង ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្តទុក តាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យស្ថិតនៅ មិនឲ្យភ្លេចភាំងទៅ ឲ្យចំរើនធំទូលាយ បរិបូណ៌ក្រៃលែងឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មប្បធាន មាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

ព្រះខីណាស្រពទាំងនោះ ជាអ្នកមានព្យាយាមដោយ
ប្រពៃ គ្របសង្កត់នូវមារនិងវដ្ដៈបាន ជាអ្នកមិនបាន
អាស្រ័យ ជាអ្នកដល់ត្រើយនៃភ័យគឺជាតិនិងមរណៈ
ត្រេកអរ បានឈ្នះនូវមារព្រមទាំងពាហនៈគឺសេនា
របស់មារ ព្រះខីណាស្រពនោះមិនបានញាប់ញ័រ
ដោយតណ្ហា កន្លងបង់នូវពលនៃមារទាំងអស់បាន
(លោកដល់នូវសេចក្តីសុខហើយ) ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បធាន (សេចក្តីព្យាយាម) នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ បធានទាំង ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសំវរប្បធាន ១ បហានប្បធាន ១ ភាវនាបធាន ១ អនុរក្ខនាបធាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំវរប្បធាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ មិនប្រកាន់យកនូវនិមិត្ត

ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា...មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សំវរប្បធានំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ បហានប្បធានំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ...ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិតក្កំ... ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ។

មិនបានកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុគ្គល ដែលមិនបានសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក...ធុំក្លិនដោយច្រមុះ ... ជញ្ជាបរសដោយអណ្តាត ពាល់ត្រូវនូវផ្សព្វដោយកាយ ... ដឹងនូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត មិនបានកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនបានកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលដែលមិនបានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សំវរប្បធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បហានប្បធាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានតាំងចិត្តទទួល ទំលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសនូវកាមវិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយ ព្យាបាទវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ... វិហឹសាវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ... មិនបានតាំងចិត្តទទួល ទំលះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យអស់ទៅ ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសនូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយកើតឡើងហើយ ។

ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បហានបធានំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ភាវនាបធានំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិណាមឹ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ... ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិរាគនិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ វោស្សគ្គបរិណាមឹ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភាវនាបធានំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ អនុរក្ខណាបធានំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ ភទ្ទកំ សមាធិនិមិត្តំ អនុរក្ខតិ អដ្ឋិកសញ្ញំ បុឡវកសញ្ញំ វិនីលកសញ្ញំ វិបុព្វកសញ្ញំ វិច្ឆិទ្ទកសញ្ញំ ឧទ្ធុមាតកសញ្ញំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បហានប្បធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាវនាប្បធាន តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្ដីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្ដីរលត់ មានកិរិយាបង្អោនទៅ ដើម្បីលះបង់ ចំរើននូវធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើននូវវីរិយសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើននូវបីតិសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើននូវបស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើននូវសមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ... ចំរើននូវឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្ដីស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការប្រាសចាកតម្រេក អាស្រ័យនូវសេចក្ដីរលត់ មានកិរិយាបង្អោនទៅ ដើម្បីលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាវនាប្បធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុរក្ខនាប្បធាន តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រក្សានូវសមាធិនិមិត្ត គឺអដ្ឋិកសញ្ញា បុឡុវកសញ្ញា វិនីលកសញ្ញា វិបុព្វកសញ្ញា វិច្ឆិទ្ទកសញ្ញា ឧទ្ធុមាតកសញ្ញា(១) ដ៏ល្អ ដែលកើតឡើងហើយ ។

---

១. ប្រែថា សេចក្ដីសំគាល់នូវរាងឆ្អឹង សេចក្ដីសំគាល់នូវអសុភមានដង្កូវ សេចក្ដីសំគាល់នូវអសុភមានសម្បុរខៀវ សេចក្ដីសំគាល់នូវអសុភមានខ្ទុះហូរចេញ សេចក្ដីសំគាល់នូវអសុភដាច់ជាកំណាត់កណ្ដាល សេចក្ដីសំគាល់នូវអសុភហើមប៉ោង ។ ក្នុងទីនេះ សំដៅយកអសុភតែ ១០ ដែលមានពិស្ដារក្នុងវិសុទ្ធិមគ្គ ។ អដ្ឋកថា ។

ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អនុរក្ខនាបធានំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ បធានានីតិ ។

សំវរោ ច បហានញ្ច
ភាវនា អនុរក្ខនា
ឯតេ បធានា ចត្តារោ
ទេសិតាទិច្ចពន្ធុនា
យេហិ ភិក្ខុ ឥធាតាបី
ខយំ ទុក្ខស្ស បាបុណេតិ(១) ។

(១៥) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ អគ្គបញ្ញត្តិយោ ។ កតមា ចតស្សោ ។ ឯតទគ្គំ ភិក្ខវេ អត្តភាវីនំ យទិទំ រាហុ អសុរិន្ទោ ។ ឯតទគ្គំ ភិក្ខវេ កាមភោគីនំ យទិទំ រាជា មន្ធាតា

១ ម. បាបុណាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អនុរក្ខនាបធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បធាន មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សំវរប្បធាន ១ បហានប្បធាន ១ ភាវនាបធាន ១
អនុរក្ខនាបធាន ១ បធានទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ព្រះពុទ្ធ
ជាផៅពង្សនៃព្រះអាទិត្យ ទ្រង់សំដែងហើយ ដែលភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ មានព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស
បានដល់នូវហេតុ ជាទីអស់ទៅនៃទុក្ខ ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អគ្គបញ្ញត្តិ (បញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរ) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ អគ្គបញ្ញត្តិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រាហុអសុរិន្ទនេះ ដ៏លើសជាងពួកសត្វមានអត្តភាព(១) ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទមន្ធាតុនេះ ប្រសើរជាងពួកបុគ្គលអ្នកបរិភោគកាម(២) ទាំងឡាយ ១

១ . តាមគម្ពីរអដ្ឋកថា រាហុអសុរិន្ទមានកំពស់ ៤៨០០ យោជន៍ ចន្លោះដើមដៃទាំងពីរម្ខាងទៅម្ខាងប្រវែង ១២០០ យោជន៍ ផ្ទៃបាតដៃនិងបាតជើងក្រាស់ ៣០០ យោជន៍ ថ្នាំងម្រាមដៃប្រវែង ៥០ យោជន៍ ចន្លោះចិញ្ចើម (ប្រផ្ចិតចិញ្ចើម) ប្រវែង ៥០ យោជន៍ ថ្ងាស ៣០០ យោជន៍ ក្បាល ៩០០ យោជន៍ ។ រាហុអសុរិន្ទមានអត្តភាពធំសម្បើមយ៉ាងនេះ ។

២ . ស្តេចមន្ធាតុនេះបានសោយរាជ្យ បរិភោគកាមជាទិព្វក្នុងស្ថានសួគ៌ផង ក្នុងមនុស្សផង ស្តេចនេះ កើតក្នុងមនុស្សលោកមានអាយុ ១ អសង្ខេយ្យ អាចញ៉ាំងភ្លៀងប្រាក់ឲ្យធ្លាក់ចុះមកបាន ក្នុងខណៈដែលប្រាថ្នា សោយបរិភោគកាមរបស់មនុស្សលោកអស់កាលជាយូរហើយ ក៏ទៅសោយរាជ្យ បរិភោគកាមទិព្វក្នុងទេវលោក អស់កាលអាយុនៃព្រះឥន្ទ្រ ៣៦ អង្គទៀត ជាបុគ្គលប្រសើរជាងអ្នកបរិភោគកាមយ៉ាងនេះ ។ អដ្ឋកថា ។

ឯតទគ្គំ ភិក្ខវេ អាធិបតេយ្យានំ យទិទំ មារោ យាវតា ភិក្ខវេ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អគ្គមក្ខាយតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ អគ្គបញ្ញត្តិយោតិ ។

រាហុគ្គំ អត្តភាវីនំ
មន្ធាតា កាមភោគិនំ
មារោ អាធិបតេយ្យានំ
ឥទ្ធិយា យសសា ជលំ
ឧទ្ធំ តិរិយំ អបាចីនំ
យាវតា ជគតោ គតិ
សទេវកស្ស លោកស្ស
ពុទ្ធោ អគ្គំ(១) បវុច្ចតីតិ ។

១ ម. អគ្គោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មារមានចិត្តបាបនេះ ប្រសើរជាងពួកសត្វដែលមានអំណាចធំ ៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរក្នុងមនុស្សលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អគ្គបញ្ញត្តិមាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

រាហុគឺលើសពួកសត្វដែលមានអត្តភាព ស្តេចមន្ធាតុ
ប្រសើរជាងបុគ្គលអ្នកបរិភោគកាមទាំងឡាយ មារ
ប្រសើរជាងពួកសត្វដែលមានអំណាចធំ ៗ ជាអ្នក
រុងរឿងដោយឫទ្ធិ ការសរសើរដោយវិភវសម្បត្តិ និង
ដោយយសបរិវារ គតិនៃសត្វលោកមានកំណត់ត្រឹម
ណា ទោះជាទិសខាងលើក្តី កណ្តាលក្តី ខាងក្រោមក្តី
ព្រះពុទ្ធ ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពោលថាប្រសើរ
ជាងមនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវលោក មានកំណត់
ត្រឹមណោះ ។

(១៦) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ សោខុម្មានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ រូបសោខុម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរមេន តេន ច រូបសោខុម្មេន អញ្ញំ រូបសោខុម្មំ ឧត្តរិតរំ វា បណីតតរំ វា ន សមនុបស្សតិ តេន ច រូបសោខុម្មេន អញ្ញំ រូបសោខុម្មំ ឧត្តរិតរំ វា បណីតតរំ វា ន បត្ថេតិ វេទនាសោខុម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ សញ្ញាសោខុម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ សង្ខារសោខុម្មេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរមេន តេន ច សង្ខារសោខុម្មេន អញ្ញំ សង្ខារសោខុម្មំ ឧត្តរិតរំ វា បណីតតរំ វា ន សមនុបស្សតិ តេន ច សង្ខារសោខុម្មេន អញ្ញំ សង្ខារសោខុម្មំ ឧត្តរិតរំ វា បណីតតរំ វា ន បត្ថេតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សោខុម្មានីតិ ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណជាគ្រឿងតាក់តែងនូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ញាណជាគ្រឿងតាក់តែងនូវលក្ខណៈដ៏ល្អិត ៤ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយញាណជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងរូបក្រៃលែង ប៉ុន្តែមិនពិចារណាឃើញនូវញាណជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងរូបដទៃទៀត ដែលលើសលុបជាង ឬថ្លៃថ្នូជាងញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងរូបនោះ ទាំងមិនប្រាថ្នានូវញាណជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងរូបដទៃទៀត ដែលលើសលុបជាង ឬថ្លៃថ្នូជាងញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងរូបនោះឯង ១ ប្រកបដោយញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងវេទនា ១ ប្រកបដោយញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសញ្ញា ១ ប្រកបដោយញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសង្ខារដ៏ក្រៃលែង ប៉ុន្តែមិនពិចារណាឃើញនូវញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសង្ខារដទៃដែលលើសលុបជាង ឬថ្លៃថ្នូជាងញាណជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសង្ខារនោះ ទាំងមិនប្រាថ្នានូវញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសង្ខារដទៃទៀត ដែលលើសលុបជាង ឬថ្លៃថ្នូជាងញាណ ជាគ្រឿងកំណត់នូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតក្នុងសង្ខារនោះឯង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណជាគ្រឿងតាក់តែងនូវលក្ខណៈដ៏ល្អិតមាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

រូបសោធម្មតំ ញត្វា
វេទនានញ្ច សម្ភវំ
សញ្ញា យតោ សមុទេតិ
អត្ថំ គច្ឆតិ យត្ថ ច
សង្ខារេ បរតោ ញត្វា
ទុក្ខតោ នោ ច អត្តតោ
ស វេ(១) សម្មទ្ទសោ ភិក្ខុ
សន្តោ សន្តិបទេ រតោ
ធារេតិ អន្តិមំ ទេហំ
ជេត្វា មារំ សវាហនិន្តិ ។

(១៧) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ អគតិគមនានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អគតិគមនានីតិ ។

---

១. [illegible] ។

ភិក្ខុណា ដឹងនូវសភាពដ៏ល្អិតនូវរូបក្ខន្ធផង នូវហេតុ ជាដែនកើតឡើង នៃវេទនាក្ខន្ធផង សញ្ញាក្ខន្ធតាំងឡើង ដោយហេតុណា ដល់នូវការរលត់ទៅ ក្នុងទីណា (ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះដឹងទីនោះ) ផង ដឹងនូវសង្ខារក្ខន្ធ ថាជារបស់អ្នកដទៃ និងទៀត ជាទុក្ខ មិនមែនជារបស់ខ្លួនផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឃើញដោយប្រពៃ ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ត្រេកអរក្នុងសន្តិបទគឺព្រះនិព្វាន ឈ្នះនូវមារព្រមទាំងពាហនៈនៃមារនោះហើយ រមែងទ្រទ្រង់ទុកនូវកាយក្នុងភពជាទីបំផុត ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការលុះអគតិ (សេចក្តីលំអៀង) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ អគតិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការលុះអគតិ មាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ អតិវត្តតិ
និហីយតិ តស្ស យសោ
កាឡបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ ។

(១៨) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ នាគតិគមនានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ នាគតិគមនានីតិ ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ នាតិវត្តតិ
អាបូរតិ តស្ស យសោ
សុក្កបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ ។

(១៩) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ អគតិគមនានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អគតិគមនានីតិ ។

បុគ្គលណា កន្លងនូវសុចរិតធម៌ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់
សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីល្ងង់ យសរបស់
បុគ្គលនោះ រមែងសាបសូន្យទៅ ដូចជាព្រះចន្ទ្រក្នុង
កាឡបក្ស គឺខាងរនោច ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនលុះអគតិ នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការមិនលុះអគតិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺមិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនលុះអគតិ មាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសុចរិតធម៌ ព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីល្ងង់
យសរបស់បុគ្គលនោះ រមែងពេញបរិបូណ៌ ដូចជា
ព្រះចន្ទ្រ ក្នុងសុក្កបក្ស គឺខាងខ្នើត ។

(១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការលុះអគតិ នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការលុះអគតិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការលុះអគតិ ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ អតិវត្តតិ
និហីយតិ តស្ស យសោ
កាឡបក្ខេវ ចន្ទិមា ។

(៦០) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ នាគតិគមនានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ នាគតិគមនានីតិ ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ នាតិវត្តតិ
អាបូរតិ តស្ស យសោ
សុក្កបក្ខេវ ចន្ទិមា ។

(៦១) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។

បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសុចរិតធម៌ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីល្ងង់
យសរបស់បុគ្គលនោះ រមែងសាបសូន្យទៅ ដូចជាព្រះចន្ទ្រ ក្នុងកាឡបក្ស ។

(៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនលុះអគតិ នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការមិនលុះអគតិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការមិនលុះអគតិ មាន ៤ យ៉ាងប៉ុណ្ណេះ ។

បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសុចរិតធម៌ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីល្ងង់ យសរបស់បុគ្គលនោះ រមែងពេញបរិបូណ៌ដូចជាព្រះចន្ទ្រក្នុងសុក្កបក្ស ។

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈ (អ្នកសំដែងនូវភត្ត) ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង រមែងធ្លាក់ចុះទៅក្នុងនរកដូចជាគេនាំទៅទំលាក់

កតមេហិ ចតូហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

យេ កេចិ កាមេសុ អសញ្ញតា ជនា
អធម្មិកា ហោន្តិ អធម្មគារវា
ឆន្ទា ច ទោសា ច ភយា ច គាមិនោ
បរិសកាសដោ(១) ច បនេស វុច្ចតិ

១. បរិសក្កសាវោ ឧ ។

ចោល ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ចោល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។

ជនណាមួយ មិនសង្រួមក្នុងកាម មិនប្រកបដោយ
ធម៌ មិនគោរពក្នុងធម៌ លុះអគតិ ព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច (សេចក្តី
ល្ងង់) ជននោះហៅថា ជាមនុស្សកាកក្នុងបរិសទ្យ

ឯវំ ហិ វុត្តំ សមណេន(១) ជានតា

តស្មា ហិ តេ សប្បុរិសា បសំសិយា

ធម្មេ ឋិតា យេ ន ករោន្តិ បាបកំ

ន ឆន្ទទោសា ន ភយា ច គាមិនោ(២) ។

បរិសាយ មណ្ឌោ ច បនេស វុច្ចតិ

ឯវំ ហិ វុត្តំ សមណេន ជានតាតិ ។

សុត្តំ ទុតិយំ ។

ឧទ្ទានំ

ជាតំ សីលំ បធានានិ

សង្គហំ បញ្ញត្តិបញ្ចមំ

សោខុម្មំ តយោ អគតី

ភត្តុទ្ទេសេន តេ ទសាតិ ។

១. សមណេន ។ ២. ម. ន ឆន្ទា ន ទោសា ន មោហា ន ភយា ច គាមិនោ ។

ព្រោះព្រះពុទ្ធសមណៈអ្នកត្រាស់ដឹង ទ្រង់សំដែងទុក យ៉ាងនេះ ព្រោះហេតុនោះ ជនទាំងឡាយណាស្ថិតនៅក្នុងធម៌ មិនធ្វើអំពើលាមក មិនលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីខ្លាច (សេចក្តីល្ងង់) ជនទាំងនោះ ជាសប្បុរសដែលអ្នកប្រាជ្ញគប្បីសរសើរ ។ ជននោះ ហៅថា ជាអ្នកផូរផង់ក្នុងបរិសទ្យ ព្រោះព្រះពុទ្ធសមណៈអ្នកត្រាស់ដឹង ទ្រង់សំដែងទុក ហើយយ៉ាងនេះ ។

ចប់ សូត្រ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការកើតជាដើម ១ អំពីសីល ១ អំពីសេចក្តីក្លាហាន ១ អំពីសេចក្តីសង្គ្រោះ ១ អគ្គបញ្ញត្តិមួយទៀតជាគំរប់ ៥ អំពីញាណជាគ្រឿងកំណត់ដឹងនូវលក្ខណៈដ៏ល្អិត ១ អំពីអគតិមាន ៣ លើកទី៣គឺជាអ្នកសំដែងនូវភត្តមួយទៀត ត្រូវជា ១០ ។

ឧរុវេលវគ្គោ

[២២] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ឯកមិទាហំ ភិក្ខវេ សមយំ ឧរុវេលាយំ វិហរាមិ នជ្ជា នេរញ្ជរាយ តីរេ អជបាលនិគ្រោធេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ ទុក្ខំ ខោ[១] អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ កិន្នុ ខោ អហំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យន្តិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឯតទហោសិ អបរិបូរស្ស ខោ មេ[២] សីលក្ខន្ធស្ស បារិបូរិយា អញ្ញំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យំ ន ខោ បនាហំ បស្សាមិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ

១ ម. ភេសត្ថា ឥតិ ។ ២ ឱ. ម. អយំ ។

ឧរុវេលវគ្គ

(២២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យមួយ តថាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងហើយ នៅក្រោមដើមអជបាលនិគ្រោធ ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ជរា ក្នុងឧរុវេលានិគមឯណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះ សម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ តែម្នាក់ឯង មានចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង រមែងនៅជាទុក្ខណាស់ តថាគតគួរចូលទៅ ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាហ្ន៎ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា តថាគតគប្បីចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯទៀត ដើម្បីបំពេញនូវសីលក្ខន្ធ របស់តថាគតដែលមិនទាន់ពេញ តែក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស

អញ្ញំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា អត្តនា សីលសម្បន្នតរំ យមហំ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យំ អបរិបូរស្ស ខោ មេ សមាធិក្ខន្ធស្ស... បញ្ញាខន្ធស្ស... វិមុត្តិក្ខន្ធស្ស បារិបូរិយា អញ្ញំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យំ ន ខោ បនាហំ បស្សាមិ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ អញ្ញំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា អត្តនា វិមុត្តិសម្បន្នតរំ យមហំ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យន្តិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឯតទហោសិ យន្នូនាហំ យោបាយំ(១) ធម្មោ មយា អភិសម្ពុទ្ធោ តមេវ ធម្មំ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរេយ្យន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ មម ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ មម បុរតោ បាតុរហោសិ ។

១ ម. យោយំ ។

តថាគតមិនឃើញសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯទៀត ដែលបរិបូណ៌ដោយសីលជាងតថាគត គួរឲ្យតថាគតចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរពពឹងហើយ ឬសមាធិក្ខន្ធរបស់តថាគតដែលមិនទាន់ពេញ... ឬបញ្ញាខន្ធ... តថាគត គួរចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរព សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯទៀត ដើម្បីបំពេញវិមុត្តិក្ខន្ធ តែក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស តថាគតមិនឃើញសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឯទៀត ឲ្យបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិជាងតថាគត ល្មមឲ្យតថាគតចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរពពឹងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះមានសេចក្ដីត្រិះរិះថា បើដូច្នោះ គួរតែតថាគត ចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្ដីគោរពពឹងធម៌ដែលតថាគតត្រាស់ដឹងហើយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង សហម្បតិព្រហ្ម បានដឹងសេចក្ដីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់តថាគតក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោក មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខតថាគត ដូចជាបុរសមានកំឡាំង លាដៃដែលខ្លួនបត់ ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលាចេញ ។

អថខោ ភិក្ខវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទក្ខិណជាណុមណ្ឌលំ បឋវិយំ និហន្ត្វា(១) យេនាហំ តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា មំ ឯតទវោច ឯវមេតំ ភគវា ឯវមេតំ សុគត យេបិ តេ ភន្តេ អហេសុំ អតីតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ធម្មញ្ញេវ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរឹសុ យេបិ តេ ភន្តេ ភវិស្សន្តិ អនាគតមទ្ធានំ អរហន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេបិ ភគវន្តោ ធម្មញ្ញេវ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរិស្សន្តិ ភគវាបិ ភន្តេ ឯតរហិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ធម្មញ្ញេវ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហរតុតិ ។ ឥទមវោច ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥទំ វត្វា អថាបរំ ឯតទវោច

យេ ច អតីតា(២) សម្ពុទ្ធា
យេ ច ពុទ្ធា អនាគតា

---

១ ម. និហន្ត្វា ។ ២ ឱ. ម. យេ ចព្ភតីតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្ម ចងកសំពត់ឆៀងស្មាម្ខាង លុតជង្គង់ខាងស្តាំលើប្រថពី ប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះតថាគត និយាយនឹងតថាគតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះសុគត ការនុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា មានហើយ ក្នុងកាលអតីតក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយនោះ ចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព ចំពោះធម៌តែមួយប៉ុណ្ណោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា នឹងមានក្នុងកាលអនាគតក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយនោះ នឹងចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះធម៌ដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចូលទៅធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះធម៌ដែរចុះ ។ សហម្បតិព្រហ្ម បានពោលពាក្យនេះហើយ លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ពោលពាក្យជាគាថាតទៅ យ៉ាងនេះទៀតថា

ព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា ក្នុងកាលជាអតីតក្តី
ព្រះសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណា ក្នុងកាលអនាគតក្តី

យោ ចេតរហិ សម្ពុទ្ធោ
ពហុន្នំ សោកនាសនោ
សព្វេ សទ្ធម្មគរុនោ
វិហំសុ វិហរន្តិ (១) ច
អថាបិ វិហរិស្សន្តិ
ឯសា ពុទ្ធានធម្មតា
តស្មា ហិ អត្ថកាមេន
មហត្តមភិកង្ខតា
សទ្ធម្មោ គរុកាតព្វោ
សរំ ពុទ្ធានសាសនន្តិ ។

ឥទមវោច ភិក្ខវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥទំ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ ។ ឥធ ខ្វាហំ(២) ភិក្ខវេ ព្រហ្មុនោ អជ្ឈេសនំ វិទិត្វា អត្តនោ ច បដិរូបំ យោយំ ធម្មោ មយា អភិសម្ពុទ្ធោ តមេវ ធម្មំ សក្កត្វា គរុំ កត្វា ឧបនិស្សាយ វិហាសឹ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ សង្ឃោបិ មហត្តេន សមន្នាគតោ អថ មេ សង្ឃេបិ គារវោតិ(៣)

១ វិហរតិ ពាក្យប្បត្តិ ។ ២ ឱ. ម. អថខ្វាហំ ។ ៣ ឱ. សង្ឃគារវោតិ ។

ព្រះសម្ពុទ្ធណា ក្នុងកាលឥឡូវនេះក្តី ព្រះអង្គបាន
កំចាត់បង់សេចក្តីសោក របស់ពួកជនច្រើន ឲ្យវិនាស
ព្រះសម្ពុទ្ធគ្រប់អង្គនោះ គោរពព្រះសទ្ធម្មហើយផង
កំពុងគោរពព្រះសទ្ធម្មផង នឹងគោរពព្រះសទ្ធម្ម
ផង នេះជាធម្មតា របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ហេតុ
នោះ បុគ្គលអ្នកត្រូវការប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ប្រាថ្នា
នូវការដែលខ្លួនធំ កាលរលឹកពាក្យប្រៀនប្រដៅ
របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ត្រូវតែគោរពព្រះសទ្ធម្ម ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សហម្បតិព្រហ្ម បាននិយាយពាក្យនេះ លុះនិយាយពាក្យនេះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើប្រទក្សិណហើយ បាត់ក្នុងទីនោះទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានដឹងច្បាស់នូវការនិមន្តរបស់សហម្បតិព្រហ្មផង នូវការដ៏សមគួរដល់តថាគតផង ក្នុងខណៈណាហើយ ក៏ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព ចំពោះធម៌ដែលតថាគតត្រាស់ដឹងហើយនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃដែលប្រកបដោយគុណដ៏ធំ ក្នុងកាលណា កាលនោះតថាគតមានសេចក្តីគោរពចំពោះសង្ឃដែរ ។

(៦៣) ឯកមិទាហំ ភិក្ខវេ សមយំ ឧរុវេលាយំ វិហរាមិ នជ្ជា នេរញ្ជរាយ តីរេ អជបាលនិគ្រោធេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ ។ អថខោ ភិក្ខវេ សម្ពហុលា ព្រាហ្មណា ជិណ្ណា វុឌ្ឍា មហល្លកា អទ្ធគតា វយោអនុប្បត្តា យេនាហំ តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា មយា សទ្ធឹ សម្មោទឹសុ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ ភិក្ខវេ តេ ព្រាហ្មណា មំ ឯតទវោចុំ សុតំ មេតំ(១) ភោ គោតម ន សមណោ គោតមោ ព្រាហ្មណេ ជិណ្ណេ វុឌ្ឍេ មហល្លកេ អទ្ធគតេ វយោអនុប្បត្តេ អភិវាទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា និមន្តេតីតិ តយិទំ ភោ គោតម តថេវ ន ហិ ភវំ គោតមោ

១ កត្ថចិ សុតំ នេតន្តិ ទិស្សតិ ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យមួយ តថាគត ទើបនឹងបាន ត្រាស់ដឹងជាដំបូង នៅក្រោមដើមអជបាលនិគ្រោធ ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងនេរញ្ជរា ក្នុងឧរុវេលាឯណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍ ច្រើនគ្នា ចាស់គ្រាំគ្រា ព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមក ហើយ មានអាយុក៏ប្រុលចូលមក ក្នុងបច្ឆិមវ័យហើយ បានចូលទៅរក តថាគត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយ ជាមួយនឹងតថាគត លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយនឹងតថាគតដូច្នេះថា បពិត្រ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំបានឮយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម មិនសំពះ មិនក្រោកទទួល ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុ ក៏ប្រុលចូល មក ក្នុងបច្ឆិមវ័យហើយ ទោះបីគ្រាន់តែអញ្ជើញហៅរក ឲ្យព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើផង) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ ចំរើន ពាក្យដែលយើងខ្ញុំបានឮមកនោះជាប្រាកដថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន

ព្រាហ្មណោ ជិណ្ណោ វុឌ្ឍោ មហល្លកោ អទ្ធគតោ វយោអនុប្បត្តោ អភិវាទេតិ វា បច្ចុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា និមន្តេតិ តយិទំ ភោ គោតម ន សម្បន្នមេវាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ ឯតទហោសិ នយិមេ[១] អាយស្មន្តោ ជានន្តិ ថេរំ វា[២] ថេរករណេ វា ធម្មេតិ វុឌ្ឍោ ចេបិ ភិក្ខវេ ហោតិ អសីតិកោ វា នវុតិកោ វា វស្សសតិកោ វា ជាតិយា សោ ច ហោតិ អកាលវាទី អភូតវាទី អនត្ថវាទី អធម្មវាទី អវិនយវាទី អនិធានវតី វាចំ ភាសិតា អកាលេន អនបទេសំ អបរិយន្តវតី អនត្ថសញ្ហិតំ អថខោ សោ ពាលោ ថេរោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ទហរោ ចេបិ ភិក្ខវេ ហោតិ យុវា សុសុ កាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្វនេន សមន្នា-គតោ បឋមេន វយសា សោ ច ហោតិ

១ ឱ. ន ហិ មេ ។ ម. ន យិមេ ។ ២ ម. ថេរំ វា ។

មិនសំពះ មិនក្រោកទទួលពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ព្រឹទ្ធាចារ្យ មានអាយុច្រើន រស់នៅយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុ គំរប់ហួសមកក្នុងបច្ឆិមវ័យហើយថា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហៅពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កិច្ចមានការមិនសំពះជាដើមនោះ ជាទំនងពុំសមគួរឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះ មិនស្គាល់ថេរបុគ្គលចាស់ផង នូវធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើខ្លួនឲ្យជាបុគ្គលចាស់ផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលចំរើនដោយវ័យ តាំងពីកើតមក មានអាយុ៨០ ឆ្នាំក្តី៩០ឆ្នាំក្តី១០០ឆ្នាំក្តី តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកនិយាយខុសកាល និយាយពាក្យមិនពិត និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ និយាយពាក្យមិនមែនធម៌ និយាយពាក្យមិនមែនវិន័យ និយាយពាក្យដែលមិនគួរឲ្យជំ-កល់ទុកក្នុងហឫទ័យ ខុសកាល ប្រាសចាកគ្រឿងអាង ជាពាក្យមិនមានទីបំផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ កាលបើដូច្នោះ បុគ្គលពាលនោះក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលចាស់ទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនៅក្មេងកម្លោះជំទង់ មានសក់ខ្មៅប្រកបដោយវ័យចំរើន គឺបឋមវ័យមែន តែបុគ្គលនោះ

កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី និធានវតឹ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតឹ អត្ថសញ្ហិតំ អថោ សោ បណ្ឌិតោ ថេរោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ថេរករណា ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ចតុន្នំ ឈានានំ អភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី

ជាអ្នកនិយាយពាក្យត្រូវកាល និយាយពាក្យពិត និយាយពាក្យជាប្រយោជន៍ និយាយពាក្យជាធម៌ និយាយពាក្យជាវិន័យ និយាយសំដីគួរដាក់ទុកក្នុងហឫទ័យ ត្រូវតាមកាល មានគ្រឿងអាង មានទីបំផុត ប្រកបដោយប្រយោជន៍ កាលបើដូច្នោះ បុគ្គលនោះក៏រាប់ថាជាចាស់ទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះជាធម៌សម្រាប់ធ្វើឲ្យជាថេរៈ (បុគ្គលចាស់) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ និងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសត្រាតែបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សូត ទ្រទ្រង់សុតៈ មិនភ្លេច សន្សំទុកនូវសុតៈ ពួកធម៌ណា មានលំអបទខាងដើម លំអបទកណ្ដាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ប្រកបដោយអត្ថព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ រៀនចាំច្រើន ទ្រទ្រង់ ស្ទាត់ ពិចារណាបានតាមចិត្ត ដឹងដោយប្រពៃដោយទិដ្ឋិបញ្ញា ១ ជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយមិនទុសរលា នូវឈានទាំង ៤ ដែលកើតក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥមេ ខោ(១) ភិក្ខវេ ចត្តារោ ថេរករណា ធម្មាតិ ។

យោ ឧទ្ធតេន ចិត្តេន
សម្ផញ្ច ពហុភាសតិ
អសមាហិតសង្កប្បោ
អសទ្ធម្មរតោ មគោ(២)
អារា សោ ថាវរេយ្យម្ហា
បាបទិដ្ឋិ អនាទរោ(៣) ។
យោ ច សីលេន សម្បន្នោ
សុតវា បដិភាណវា
សំយុត្តោ ធីរធម្មេសុ(៤)
បញ្ញាយត្ថំ វិបស្សតិ
បារគូ សព្វធម្មានំ
អខិលោ បដិភាណវា ។

១ ឱ. ឥមេ ហិ ខោ ។ ២ ឱ. ម. មគោ ។ ៣ ម. អនាទរោ ។ ៤ ឱ. ម. សញ្ញតោ ធីរោ ធម្មេសុ ។

ជាអ្នកធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ចូលដល់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យបានឈ្មោះជាថេរៈ ។

អ្នកណា មានចិត្តអណ្តែតអណ្តូង ច្រើនតែនិយាយ
ពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានតំរិះមិនតម្កល់ស៊ប់ស្ងួន
មិនត្រេកអរនឹងព្រះសទ្ធម្ម ប្រហែលគ្នានឹងសត្វម្រឹគ អ្នក
ដែលមានទិដ្ឋិលាមក មិនមានសេចក្តីអើពើ នោះ(ក្រៃ
ក)ឆ្ងាយចាកសភាវៈតាំងមាំ ។ ចំណែកអ្នកណា បរិបូណ៌ដោយ
សីល មានសុតៈ មានសេចក្តីឆ្លៀវឆ្លាស ប្រកបក្នុងធម៌
ទាំងឡាយ ដែលធ្វើឲ្យជាថេរៈ ឃើញច្បាស់នូវសេចក្តី
នៃសច្ចៈទាំង ៤ ដោយមគ្គបញ្ញា ព្រមទាំងវិបស្សនា
ជាអ្នកដល់ផុតនូវធម៌ទាំងអស់ (មានខន្ធជាដើម) បាន
មានចិត្តមិនជាប់ជំពាក់ (មានការមិនជាប់ជំពាក់ព្រោះ
រាគៈជាដើម) បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីឆ្លៀវឆ្លាស ។

បហីនជាតិមរណោ
ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី
តមហំ វទាមិ ថេរោតិ
យស្សេតេ សន្តិ អាសវា
អាសវានំ ខយា ភិក្ខុ
សោ[១] ថេរោតិ បវុច្ចតីតិ ។

(២៣) លោកោ ភិក្ខវេ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ លោកស្មា តថាគតោ វិសំយុត្តោ លោកសមុទយោ ភិក្ខវេ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ លោកសមុទយោ តថាគតស្ស បហីនោ លោកនិរោធោ ភិក្ខវេ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ លោកនិរោធោ តថាគតស្ស សច្ឆិកតោ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា ភិក្ខវេ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា តថាគតស្ស ភាវិតា ។ យំ ភិក្ខវេ សទេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ

១ ម. សោហុ ថេរោ ។

ភិក្ខុណា លះបង់ជាតិនិងមរណៈបានហើយ មានព្រហ្មចារ្យ គ្រប់គ្រាន់ តថាគតហៅភិក្ខុនោះ ថាជាថេរៈ ភិក្ខុណា មិនមាន អាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ តថាគត ហៅភិក្ខុនោះ ថាជាថេរៈ ។

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោក (គឺទុក្ខសច្ច) តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ តថាគតផុតចាកលោក (គឺទុក្ខសច្ច) ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកសមុទយៈ តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ លោកសមុទយៈ តថាគតបានលះបង់ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកនិរោធៈតថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ លោកនិរោធៈតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លោកនិរោធគាមិនីបដិបទា តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ លោកនិរោធគាមិនីបដិបទា តថាគតបានចំរើនហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អារម្មណ៍ណា ដែលលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ដែលពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស ឃើញ ឮ ពាល់ត្រូវ ដឹងច្បាស់

បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា សព្វំ(១) តំ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធំ តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតិ ។ យញ្ច ភិក្ខវេ រត្តិំ តថាគតោ អភិសម្ពុជ្ឈតិ យញ្ច រត្តិំ បរិនិព្វាយតិ យំ ឯតស្មិំ អន្តរេ ភាសតិ លបតិ និទ្ទិសតិ សព្វន្តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថា តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតិ ។ យថាវាទី ភិក្ខវេ តថាគតោ តថាការី យថាការី តថាវាទី ឥតិ យថាវាទី តថាការី យថាការី តថាវាទី តស្មា តថាគតោ វុច្ចតិ ។ សទេវកេ ភិក្ខវេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អភិភូ អនភិភូតោ អញ្ញទត្ថុទសោ វសវត្តី តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតីតិ ។

សព្វលោកំ អភិញ្ញាយ
សព្វលោកេ យថាតថំ
សព្វលោកវិសំយុត្តោ
សព្វលោកេ អនុបយោ(២)
សព្វេ សព្វាភិភូ ធីរោ

១ ឱ. ម. សព្វំ ។ ២ ឱ. ម. អនូបយោ ។

បានដល់ ស្វែងរក ត្រេចត្រងរក អារម្មណ៍នោះ តថាគតបានដឹងជាក់ស្តែង ហើយដោយសារចិត្ត ព្រោះហេតុនោះបានជាគេហៅថា តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតបានត្រាស់ ក្នុងរាត្រីណា បរិនិព្វាន ក្នុងរាត្រីណា តែងពោលចរចា សំដែងចេញនូវពាក្យណា ក្នុងចន្លោះនោះ ក៏ដូចខាងក្រោយពីដើមទាំងនោះ ដូចគ្នាមែន មិនមែនជាមិនមែនទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគេហៅថា តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតថាយ៉ាងណា ធ្វើយ៉ាងនោះ ធ្វើយ៉ាងណា ថាយ៉ាងនោះ ថាយ៉ាងណា ធ្វើយ៉ាងនោះ ធ្វើយ៉ាងណា ថាយ៉ាងនោះ ហេតុនោះ ទើបបានជាគេហៅថា តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ជាអ្នកគ្របសង្កត់ អង់កាច ជាអ្នកឃើញពិត មានអំណាចគ្របសង្កត់លោកព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេសបាន ហេតុនោះ បានជាគេហៅថា តថាគត ។

បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវលោកទាំងអស់ ដឹងច្បាស់
ក្នុងលោកទាំងអស់ តាមពិត ផុតចាកលោកទាំងអស់
មិនមានការកក្តួន ក្នុងលោកទាំងអស់ បុគ្គលនោះ
ឯង ជាអ្នកប្រាជ្ញ គ្របសង្កត់នូវអារម្មណ៍ទាំងអស់បាន

សព្វគន្ថប្បមោចនោ
ផុដ្ឋស្ស បរមា សន្តិ
ជិឃច្ឆំ អត្តតោ ភយំ
ឯស ខីណាសវោ ពុទ្ធោ
អនីឃោ ឆិន្នសំសយោ
សព្វកម្មក្ខយំ បត្តោ
វិមុត្តោ ឧបធិសង្ខយេ
ឯសោ សោ(១) ភគវា ពុទ្ធោ
ឯស សីហោ អនុត្តរោ
សទេវកស្ស លោកស្ស
ព្រហ្មចក្កំ បវត្តយិ ។
ឥតិ ទេវា មនុស្សា ច
យេ ពុទ្ធំ សរណំ គតា
សង្គម្ម តំ នមស្សន្តិ
មហន្តំ វីតសារទំ ។

១. ម. ឯស សោ ។

ជាអ្នករួចចាកគន្ថៈទាំងអស់ ព្រះនិព្វាន បុគ្គលនោះពាល់ត្រូវហើយ ព្រះនិព្វានមិនមានភ័យមកពីណាទេ បុគ្គលនោះជាខីណាស្រព បានត្រាស់ដឹងហើយ ជាអ្នកមិនមានទុក្ខ អ្នកផ្តាច់បង់សេចក្តីសង្ស័យហើយ ដល់នូវការអស់ទៅនៃកម្ម ទាំងអស់រួចស្រឡះ (ដោយសារវិមុត្តិ ដែលមានអារម្មណ៍) ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃឧបធិកិលេស បុគ្គលនោះជាភគវន្ត អ្នកត្រាស់ដឹង បុគ្គលនុះជាសីហៈ មិនមានបុគ្គលដទៃស្មើ ញុំាងចក្រដ៏ប្រសើរឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ពួកទេវតានិងពួកមនុស្សដែលបានដល់ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង តែងនាំគ្នាមកនមស្ការព្រះតថាគតនោះ អ្នកមានគុណធំ ប្រាសចាកសេចក្តីញាញើតញាញើម ។

ទន្តោ ទមយតំ សេដ្ឋោ
សន្តោ សមយតំ ឥសិ
មុត្តោ មោចយតំ អគ្គោ
តិណ្ណោ តារយតំ វរោ
ឥតិ ហេតំ នមស្សន្តិ
មហន្តំ វីតសារទំ ។
សទេវកស្មឹ លោកស្មឹ
នត្ថិ តេ បដិបុគ្គលោតិ ។

(២៤) ឯកំ សមយំ ភគវា សាកេតេ វិហរតិ កាឡការាមេ(១) ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច យំ ភិក្ខវេ សទេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ

១ ម. កាឡការាមេ ។

តថាគតមានខ្លួនទូន្មានល្អហើយ ប្រសើរជាងពួកបុគ្គលអ្នកទូន្មានខ្លួន ព្រះឥសី ដែលមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ប្រសើរជាងពួកបុគ្គលអ្នកទូន្មានខ្លួន តថាគតមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងពួកបុគ្គលអ្នកមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ តថាគតឆ្លងផុតហើយ ប្រសើរជាងពួកបុគ្គលអ្នកឆ្លង ពួកទេវតានិងមនុស្ស តែងនាំគ្នាមកនមស្ការ តថាគតនោះមានគុណដ៏ប្រសើរ មានសេចក្តីក្លាក្លៀវក្លាក្លៀម ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ក្នុងលោកនេះព្រមទាំងទេវលោក មិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹមតថាគតបានទេ ។

(២៤) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកាឡការាម ជិតក្រុងសាកេត ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អារម្មណ៍ណា ដែលលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោកនិងពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ និងមនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស បានឃើញ ឮ ពាល់ត្រូវ ដឹងច្បាស់

បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តមហំ ជានាមិ យំ ភិក្ខវេ សទេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តមហំ អព្ភញ្ញាសឹ តំ តថាគតស្ស វិទិតំ តំ តថាគតេ ន ឧបដ្ឋាសិ(១) ។ យំ ភិក្ខវេ សទេវកស្ស លោកស្ស... ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា តមហំ ន ជានាមីតិ វទេយ្យំ តំ មមស្ស មុសា... តមហំ ជានាមិ ច ន ច ជានាមីតិ វទេយ្យំ តំ បិស្ស(២) តាទិសមេវ... តមហំ នេវ ជានាមិ ន ន ជានាមីតិ វទេយ្យំ តំ មមស្ស កលិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ តថាគតោ ទិដ្ឋា ទដ្ឋព្វំ ទិដ្ឋំ ន មញ្ញតិ អទិដ្ឋំ ន មញ្ញតិ ទដ្ឋព្វំ ន មញ្ញតិ

១ ម. តថាគតោ ន ឧបដ្ឋាសិ ។ ២ ម. តំ មមស្ស ។

បានដល់ ស្វែងរក ពិចារណារឿយៗដោយចិត្ត តថាគតដឹងច្បាស់នូវអារម្មណ៍នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អារម្មណ៍ណាដែលលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោកនិងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ និងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស បានឃើញ ឮ ពាល់ត្រូវ ដឹងច្បាស់បានដល់ ស្វែងរក ពិចារណារឿយ ៗ ដោយចិត្ត តថាគតដឹងនូវអារម្មណ៍នោះ ឯអារម្មណ៍នោះ តថាគតដឹងច្បាស់ហើយ អារម្មណ៍នោះមិនឋិតនៅ ក្នុងតថាគតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អារម្មណ៍ណា ដែលលោកព្រមទាំងទេវលោក...បានឃើញ ឮ ពាល់ត្រូវ ដឹងច្បាស់ បានដល់ស្វែងរក ពិចារណារឿយ ៗ ដោយចិត្ត ប្រសិនបើ តថាគតពោលថា អាត្មាអញ មិនដឹងនូវអារម្មណ៍នោះ ពាក្យនោះ គប្បីជាពាក្យកុហករបស់តថាគត... ប្រសិនបើតថាគតពោលថា អាត្មាអញដឹងផង មិនដឹងផងនូវអារម្មណ៍នោះ ពាក្យនោះ គប្បីជាពាក្យកុហកដែរ... ប្រសិនបើតថាគតពោលថា អាត្មាអញ មិនមែនដឹង មិនមែនជាមិនដឹង នូវអារម្មណ៍នោះ ពាក្យនោះ គប្បីជាទោសរបស់តថាគត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនឃើញហើយ ថាគួរឃើញ ព្រោះបានឃើញ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនមិនឃើញ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជន គប្បីឃើញ

ទដ្ឋានំ(១) ន មញ្ញតិ សុតា(២) សោតព្វំ សុតំ ន មញ្ញតិ អស្សុតំ ន មញ្ញតិ សោតព្វំ ន មញ្ញតិ សុតានំ(៣) ន មញ្ញតិ មុតា(៤) មោតព្វំ មុតំ ន មញ្ញតិ អមុតំ ន មញ្ញតិ មោតព្វំ ន មញ្ញតិ មុតានំ(៥) ន មញ្ញតិ វិញ្ញាតា(៦) វិញ្ញាតព្វំ វិញ្ញាតំ ន មញ្ញតិ អវិញ្ញាតំ ន មញ្ញតិ វិញ្ញាតព្វំ ន មញ្ញតិ វិញ្ញាតានំ(៧) ន មញ្ញតិ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ តថាគតោ ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតព្វេសុ ធម្មេសុ តាទិសោ(៨) វ តាទី តម្ហា ច បន តាទិម្ហា អញ្ញោ តាទី ឧត្តរិតរោ វា បណីតតរោ វា នត្ថីតិ វទាមីតិ ។

យំ កិញ្ចិ ទិដ្ឋំ ច សុតំ មុតំ វា
អជ្ឈោសិតំ សច្ចមុតំ(៩) បរេសំ ។

---

១ ឱ. ទដ្ឋារំ ។ ២ ឱ. ម. សុត្វា ។ ៣ ឱ. សោតារំ ។ ៤ ឱ. ម. មុត្វា ។ ៥ ឱ. មោតារំ ។ ម. មោតានំ ។ ៦ ឱ. ម. វិញ្ញត្វា ។ ៧ ឱ. វិញ្ញាតារំ ។ ៨ ឱ. តាទីសោយេវ ។ ម. តាទីយេវ តាទីយេវតា ។ ៩ ម. សច្ចំមុសា ។

មិនសំគាល់នូវបុគ្គលអ្នកឃើញ មិនសំគាល់នូវសំឡេង ដែលមហាជនឮ ហើយថា សូវឮ ព្រោះបានឮ មិនសំគាល់នូវសំឡេង ដែលមហាជនមិនបានឮ ហើយមិនសំគាល់នូវសំឡេង ដែលមហាជនត្រូវឮ មិនសំគាល់នូវបុគ្គលអ្នកឮសំឡេង មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនពាល់ត្រូវហើយ ថា នូវពាល់ត្រូវ ព្រោះបានពាល់ត្រូវ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនមិនពាល់ត្រូវហើយ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនគប្បីពាល់ត្រូវ មិនសំគាល់នូវបុគ្គលអ្នកពាល់ត្រូវ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនដឹងច្បាស់ហើយ ថា នូវដឹងច្បាស់ ព្រោះបានដឹងច្បាស់ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជន មិនដឹងច្បាស់ មិនសំគាល់នូវអារម្មណ៍ ដែលមហាជនត្រូវដឹងច្បាស់ មិនសំគាល់នូវបុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ជាតាទិបុគ្គល ព្រោះដូច្នោះ ក្នុងធម៌គឺអារម្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលមហាជនត្រូវឃើញ ឮ ពាល់ត្រូវ ដឹងច្បាស់ តថាគតហៅថា តាទិបុគ្គលដទៃទៀត មិនថ្លៃថ្លាជាង មិនវិសេសវិសាលជាង ជាងតថាគត ជាតាទិបុគ្គលនោះ ដោយប្រការដូច្នោះឡើយ ។

អារម្មណ៍ណាមួយ ដែលពួកជនបានឃើញក្តី បានឮ
ក្តី បានពាល់ត្រូវក្តី ដឹងច្បាស់ក្តី អារម្មណ៍នោះ ពួក
ជនដទៃ សំគាល់ថាជារបស់ពិតហើយប្រកាន់មាំ ។

ន តេសុ តាទី សយសំវុតេសុ
សច្ចំ មុសា វាបិ(១) បរំ ទហេយ្យ ។
ឯតញ្ច សល្លំ បដិគច្ច(២) ទិស្វា
អជ្ឈោសិតា យត្ថ បជា វិសត្តា
ជានាមិ បស្សាមិ តថេវ ឯតំ
អជ្ឈោសិតំ នត្ថិ តថាគតានំ ។

(៦៦) នយិទំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ជនកុហនត្ថំ ន ជនលបនត្ថំ ន លាភសក្ការសិលោកានិសំសត្ថំ ន ឥតិភវាភវានិសំសត្ថំ ន ឥតិ មំ ជនោ ជានាតូតិ ។ អថខោ ឥទំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ សំវរត្ថំ បហានត្ថំ វិរាគត្ថំ និរោធត្ថំ ។

---

១ ឱ. សច្ចំ មុសំ វាបិ ។ ២ ឱ. បដិកច្ច ។

បណ្តាពួកជន សង្រួមដោយខ្លួនឯង ព្រះតថាគត
ជាតាទិបុគ្គល មិនគប្បីជឿពាក្យផង ដែលពិតក្តី
មិនពិតក្តី ។ ពួកសត្វឃើញសភាវទិដ្ឋិនោះមុនបំផុត
ហើយជ្រុលជ្រប់ជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ណា តថាគត
ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ នូវសភាវអារម្មណ៍នោះដូច្នោះ
សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ (ដោយសភាវទិដ្ឋិ) នោះ មិន
មានដល់ព្រះតថាគតទាំងឡាយឡើយ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ដើម្បីកុហកមហាជនក៏ទេ ដើម្បីល្បួងល្អមហាជនក៏ទេ ដើម្បីលាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរជាកានិសង្សក៏ទេ ដើម្បីបានកានិសង្សព្រោះការកើតឡើងក្នុងភពតូចភពធំដូច្នេះដូច្នោះ ឬ ឲ្យមហាជន ស្គាល់នូវតថាគតដូច្នេះក៏ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ដើម្បីសង្រួម ដើម្បីលះ ដើម្បីប្រាសចាកកាមៈ ដើម្បីរំលត់ទុក្ខ តែប៉ុណ្ណោះឯង ។

សំវរត្ថំ បហានត្ថំ   ព្រហ្មចរិយំ អនីតិហំ(១)
អទេសយិ សោ ភគវា   និព្វានោគធគាមិនំ
ឯស មគ្គោ មហត្តេហិ   អនុយាតោ មហេសិភិ ។
យេ ច តំ បដិបជ្ជន្តិ   យថា ពុទ្ធេន ទេសិតំ
ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ   សត្ថុសាសនការិនោ ។

(២៦) យេ តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ កុហា ថទ្ធា លបា សិង្គី ឧន្នឡា អសមាហិតា ន មេ តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ មាមកា អបគតា ច តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មា ធម្មវិនយា ន ច តេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តិ ។ យេ ច ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ និក្កុហា និល្លបា ធីរា អត្ថទ្ធា

១ ម. អនីតិហំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ទ្រង់បានសំដែងនូវព្រហ្មចារ្យ មិនបានឮអ្នកដទៃ ដើម្បីសង្រួម ដើម្បីលះបង់ ជាដំណើរទៅ កាន់ព្រះនិព្វាន ផ្លូវហ្នឹងដែលព្រះពុទ្ធជា ឥសីយាត្រាទៅ ។ បើពួកជនណា ដើរតាមផ្លូវដែលព្រះពុទ្ធសំដែងហើយនោះ បើពួកជននោះ ធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្ដានោះ ទើបនឹងធ្វើទីបំផុតទុក្ខបាន ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកកុហក រឹងរូស រវើរវាយ មានកិលេសលេចឡើងប្រៀបដូចជាស្នែង ដំឡើងមានះ មានចិត្តមិនតាំងនឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនមែន ជាអ្នករបស់តថាគតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកប្រាសចាក ធម្មវិន័យនេះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មិនដល់នូវសេចក្ដីចំរើន ដុះដាល ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកមិនកុហក មិនរវើរវាយ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួន មិនរឹងរូស

សុសមាហិតា តេ ហិ មេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ មាមកា អនបគតា ច តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មា ធម្មវិនយា តេ ច ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តីតិ ។

កុហា ថទ្ធា លបា សិង្គី ឧន្នឡា អសមាហិតា
ន តេ ធម្មេ វិរូហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេ ។
និក្កុហា និល្លបា ធីរា អត្ថទ្ធា សុសមាហិតា
តេ វេ ធម្មេ វិរូហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេតិ ។

(២៨) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ អប្បានិ ច សុលភានិ ច តានិ ច អនវជ្ជានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បំសុកូលំ ភិក្ខវេ ចីវរានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច តញ្ច អនវជ្ជំ ។ បិណ្ឌិយាលោបោ ភិក្ខវេ ភោជនានំ អប្បញ្ច

មានចិត្តនឹងនឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នករបស់តថាគតផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មិនប្រាសចាកធម្មវិន័យនេះផង ពួកភិក្ខុទាំងនោះ តែងដល់នូវសេចក្តីចំរើនដុះដាលធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះផង ។

ពួកភិក្ខុណា កុហក រឹងរូស រវេររវាយ មាន
កិលេសលេចឡើងប្រៀបដូចជាស្នែង ប៉ោងឡើងមានះ
មានចិត្តមិននឹងនឹង ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងមិនដុះដាល
ក្នុងធម៌ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សំដែងហើយទេ ។
ភិក្ខុណាជាអ្នក មិនកុហក មិនរវេររវាយ ជាអ្នកខ្ជាប់
ខ្ជួន មិនរឹងរូស មានចិត្តនឹងនឹង ភិក្ខុទាំងនោះ ទើបដុះ
ដាល ក្នុងធម៌ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងហើយ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុ ៤ យ៉ាងនេះជារបស់តិចផង បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ។ វត្ថុ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាចីវរទាំងឡាយ បង្សុកូលចីវរជារបស់តិចផង បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភោជនទាំងឡាយ ដុំបាយដែលភិក្ខុបានដោយកំឡាំងនៃកំភួនជើង ជារបស់តិចផង

សុលភញ្ច តញ្ច អនវជ្ជំ ។ រុក្ខមូលំ ភិក្ខវេ សេនាសនានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច តញ្ច អនវជ្ជំ ។ បូតិមុត្តំ ភិក្ខវេ ភេសជ្ជានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច តញ្ច អនវជ្ជំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អប្បានិ ច សុលភានិ ច តានិ ច អនវជ្ជានិ ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អប្បេន ច សន្តុដ្ឋោ ហោតិ សុលភេន ច ឥទមស្សាហំ អញ្ញតរំ សាមញ្ញង្គន្តិ(១) វទាមីតិ ។

អនវជ្ជេន តុដ្ឋស្ស អប្បេន សុលភេន ច
ន សេនាសនមារព្ភ(២) ចីវរំ បានភោជនំ
វិឃាតោ ហោតិ ចិត្តស្ស ទិសា នប្បដិហញ្ញតិ ។

១ ឱ. ម. សាមញ្ញំ ។ ២ ឱ. សេនាសនញ្ច អារព្ភ ។

បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាសេនាសនៈទាំងឡាយ រុក្ខមូលសេនាសនៈ ជារបស់តិចផង បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាភេសជ្ជៈទាំងឡាយ បូតិមុត្តភេសជ្ជៈ ជារបស់តិចផង បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុទាំង ៤ នេះជារបស់តិចផង បានដោយងាយផង មិនមានទោសផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយវត្ថុតិចផង បានដោយងាយផង តថាគតហៅថា នេះជាអង្គរបស់សមណៈដ៏ប្រសើរ ។

សេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត តែងមិនមានដល់ភិក្ខុ
អ្នកត្រេកអរ ដោយរបស់មិនមានទោសផង តិច
ផង បានដោយងាយផង ព្រោះប្រារព្ធនូវ
សេនាសនៈផង ចីវរផង ភេសជ្ជៈផង ភោជនផង
ទាំងទិសក៏មិនបៀតបៀន (១) (ភិក្ខុនោះ) ។

១ មិនត្រាស់ត្រាលចិត្ត ព្រោះការស្វែងរកក្នុងទិសផ្សេងៗ ។ អដ្ឋកថា ។

យេចស្ស ធម្មា អក្ខាតា សាមញ្ញស្សានុលោមិកា
អជ្ឈគហិតា តុដ្ឋស្ស អប្បមត្តស្ស ភិក្ខុនោតិ ។

(៤៨) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អរិយវំសា អគ្គញ្ញា រត្តញ្ញា វំសញ្ញា បោរាណា អសង្កិណ្ណា អសង្កិណ្ណបុព្វា ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតរីតរេន ចីវរេន ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី ន ច ចីវរហេតុ អនេសនំ អប្បតិរូបំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា ច ចីវរំ ន បរិតស្សតិ លទ្ធា ច ចីវរំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សាវី និស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតិ តាយ ច បន ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ នោ បរំ វម្ភេតិ ។

មួយទៀត ពួកធម៌ណា ដែលតថាគតសំដែងហើយ
ជាធម៌សមគួរ ដល់សមណភាព ធម៌នោះក៏ដល់នូវ
តុដ្ឋិ (ចិត្ត) របស់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្ដីសន្តោស
អ្នកមិនប្រមាទនោះ ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវង្ស ៤ យ៉ាងនេះ ជាច្បាប់ទម្លាប់ ដឹងថាល្អក្រៃលែង ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនកាក់កាយ មិនកក់កាយ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីតិះដៀលបាន ។ ៤ យ៉ាងតើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរតាមមានតាមបាន ជាអ្នកសរសើរគុណនៃសេចក្ដីសន្តោសដោយចីវរតាមមានតាមបាន មិនដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ ព្រោះហេតុតែចីវរ មិនព្រួយព្រាល ព្រោះមិនបានចីវរ បានចីវរហើយមិនរីករាយ មិនជ្រុលជ្រប់ មិនជំពាក់ ឡើងតណ្ហាគ្របសង្កត់ចិត្ត ជាអ្នកឃើញទោសជាប្រក្រតី មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ចេញ បរិភោគ មិនលើកតម្កើងខ្លួនឯង មិនបន្តុះបង្អាប់បុគ្គលដទៃ ព្រោះតែសេចក្ដីសន្តោស ដោយចីវរតាមមានតាមបាននោះ ។

យោ ហិ តត្ថ ទក្ខោ អនលសោ សម្បជានោ បតិស្សតោ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បោរាណេ អគ្គញ្ញេ អរិយវំសេ ឋិតោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតរីតរេន បិណ្ឌបាតេន ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី ន ច បិណ្ឌបាតហេតុ អនេសនំ អប្បដិរូបំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា ច បិណ្ឌបាតំ ន បរិតស្សតិ លទ្ធា ច បិណ្ឌបាតំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សាវី និស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតិ តាយ ច បន ឥតរីតរបិណ្ឌបាតសន្តុដ្ឋិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ ន បរំ វម្ភេតិ ។ យោ ហិ តត្ថ ទក្ខោ អនលសោ សម្បជានោ បតិស្សតោ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បោរាណេ អគ្គញ្ញេ អរិយវំសេ ឋិតោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតរីតរេន សេនាសនេន ឥតរីតរសេនាសនសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី

មែនពិត ភិក្ខុណាឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតីតម្កល់មាំ ក្នុងសេចក្ដីសន្ដោសនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគេតែងហៅថា អ្នកតាំងនៅក្នុងអរិយវង្ស ជាច្បាប់ទម្លាប់ចាស់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកសន្ដោសដោយបិណ្ឌបាតតាមមានតាមបានផង អ្នកសរសើរគុណនៃសេចក្ដីសន្ដោសដោយបិណ្ឌបាត មិនដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ ព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាត មិនព្រួសព្រាល ព្រោះតែមិនបានចង្ហាន់បិណ្ឌបាត បានចង្ហាន់បិណ្ឌបាតហើយ មិនរីករាយ មិនជ្រុលជ្រប់ មិនជំពាក់ មិនត្រូវតណ្ហាគ្របសង្កត់ ឃើញទោសជាប្រក្រតី មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ចេញ បរិភោគ មិនលើកតម្កើងខ្លួនឯង មិនបន្ទះបន្ទាប់បុគ្គលដទៃ ព្រោះតែសេចក្ដីសន្ដោសដោយបិណ្ឌបាតតាមមានតាមបាននោះឡើយ ។ មែនពិត ភិក្ខុណាឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតីតម្កល់មាំ ក្នុងសេចក្ដីសន្ដោសនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគេហៅថា អ្នកតាំងនៅក្នុងអរិយវង្ស ជាច្បាប់ទម្លាប់ចាស់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកសន្ដោស ដោយសេនាសនៈតាមមានតាមបាន ជាអ្នកសរសើរគុណនៃសេចក្ដីសន្ដោស ដោយសេនាសនៈតាមមានតាមបាន

ន ច សេនាសនហេតុ អនេសនំ អប្បតិរូបំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា ច សេនាសនំ ន បរិតស្សតិ លទ្ធា ច សេនាសនំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈាបន្នោ អាទីនវទស្សាវី និស្សរណបញ្ញោ បរិភុញ្ជតិ តាយ ច បន ឥតរីតរសេនាសន-សន្តុដ្ឋិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ នោ បរំ វម្ភេតិ ។ យោ ហិ តត្ថ ទក្ខោ អនលសោ សម្បជានោ បតិស្សតោ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បោរាណេ អគ្គញ្ញេ អរិយវំសេ ឋិតោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ភាវនារាមោ ហោតិ ភាវនារតោ បហានារាមោ ហោតិ បហានរតោ តាយ ច បន ភាវនារាមតាយ ភាវនារតិយា បហានារាមតាយ បហានរតិយា នេវត្តានុក្កំសេតិ នោ បរំ វម្ភេតិ ។ យោ ហិ តត្ថ ទក្ខោ អនលសោ សម្បជានោ បតិស្សតោ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បោរាណេ អគ្គញ្ញេ អរិយវំសេ ឋិតោ ។

មិនដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ ព្រោះហេតុតែសេនាសនៈ មិនក្រវល់ក្រវាយ ព្រោះតែមិនបានសេនាសនៈ បានសេនាសនៈហើយ ក៏មិនរីករាយ មិនជ្រុលជ្រប់ មិនជំពាក់ដោយតណ្ហាគ្របសង្កត់ ឃើញទោសជាប្រក្រតី មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរលាស់ចេញ បរិភោគ មិនលើកតម្កើងខ្លួនឯង មិនបន្តុះបង្អាប់បុគ្គលដទៃ ព្រោះតែសេចក្តីសន្តោស ដោយសេនាសនៈតាមមានតាមបាននោះឡើយ ។ មែនពិត ភិក្ខុណាឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតីដំកល់មាំ ក្នុងសេចក្តីសន្តោសនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះតថាគតហៅថា អ្នកតាំងនៅក្នុងអរិយវង្ស ជាច្បាប់ទម្លាប់ចាស់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានការចំរើនជាទីត្រេកអរ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការចំរើន មានការលះបង់កិលេសទាំងក្តីជាទីត្រេកអរ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការលះ មិនលើកតម្កើងខ្លួនឯង មិនបន្តុះបង្អាប់បុគ្គលដទៃ ព្រោះតែការចំរើន ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងការចំរើន មានការលះជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងការលះនោះឡើយ ។ មែនពិត ភិក្ខុណាឈ្លាសវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតីតាំងមាំ ក្នុងការត្រេកអរនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះតថាគតហៅថា អ្នកតាំងនៅក្នុងអរិយវង្ស ជាច្បាប់ទម្លាប់ចាស់ ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អរិយវំសា អគ្គញ្ញា រត្តញ្ញា វំសញ្ញា បោរាណា អសង្កិណ្ណា អសង្កិណ្ណបុព្វា ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមេហិ ច បន ភិក្ខវេ ចតូហិ អរិយវំសេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បុរត្ថិមាយ ចេបិ ទិសាយ វិហរតិ ស្វេវ អរតឹ សហតិ ន តំ អរតិ សហតិ បច្ឆិមាយ ចេបិ ទិសាយ វិហរតិ... ឧត្តរាយ ចេបិ ទិសាយ វិហរតិ... ទក្ខិណាយ ចេបិ ទិសាយ វិហរតិ ស្វេវ អរតឹ សហតិ ន តំ អរតិ សហតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អរតិរតិសហោ ហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធីរោតិ ។

នារតី សហតី ធីរំ   នារតី ធីរ សំហតិ[១]
ធីរោ ច អរតឹ សហតិ   ធីរោ ហិ អរតឹ សហោ ។

---

១ ម. សហតិ ធីរំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវង្ស ៤ យ៉ាងនេះជាច្បាប់ទំលាប់ ដ៏ពិសេសក្រៃពីដើម ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនគេកក់កាយ មិនកក់កាយ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីតិះដៀលបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្រកបដោយអរិយវង្សទាំង ៤ នេះ ទុកណាជានៅក្នុងបុរត្ថិមទិស ភិក្ខុនោះឯង គាបសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុកបាន សេចក្តីអផ្សុកក៏មិនអាចគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះបានឡើយ ទុកណាជានៅក្នុងបច្ឆិមទិស... ទុកណាជានៅក្នុងឧត្តរទិស ... ទុកណាជានៅក្នុងទក្ខិណទិស ភិក្ខុនោះឯង គាបគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុក សេចក្តីអផ្សុក ក៏មិនគ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះបានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុជាអ្នកទប់ខ្លួន គាបសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុកនឹងសេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាមគុណទាំង ៥) បាន ។

សេចក្តីអផ្សុក មិនអាចគ្របសង្កត់ នូវភិក្ខុអ្នកទប់ខ្លួនបាន
ទាំងសេចក្តីអផ្សុក មិនអាចគ្របសង្កត់ ភិក្ខុអ្នកទប់ខ្លួន
បាន ភិក្ខុអ្នកទប់ខ្លួន ក៏អាចគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុក
បាន ភិក្ខុអ្នកទប់ខ្លួន គ្របសង្កត់នូវសេចក្តីអផ្សុកបាន ។

សព្វកម្មវិហាយីនំ(១) បនុណ្ណំ បុរេ កតំ
នេក្ខំ ជម្ពោនទស្សេវ កោ តំ និន្ទិតុមរហតិ
ទេវាបិ នំ បសំសន្តិ ព្រហ្មុនាបិ បសំសិតោតិ ។

(៣០) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ ធម្មបទានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ អសង្កិណ្ណានិ អសង្កិណ្ណបុព្វានិ ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ(២) វិញ្ញូហិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អនភិជ្ឈា ភិក្ខវេ ធម្មបទំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសង្កិណ្ណំ អសង្កិណ្ណបុព្វំ ន សង្កីយតិ ន សង្កីយិស្សតិ អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ អព្យាបាទោ ភិក្ខវេ ធម្មបទំ... សម្មាសតិ ភិក្ខវេ ធម្មបទំ... សម្មាសមាធិ ភិក្ខវេ ធម្មបទំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសង្កិណ្ណំ

១ ម. សព្វកម្មវិហាយិនំ ។ ២ ម. សមណេហិ វា ព្រាហ្មណេហិ វា ។

ករៈ ទោសៈដូចម្ដេច យាក់ខ្លួនបុគ្គលអ្នកលះបង់នូវកម្មទាំងពួង អ្នកបន្ទោបង់នូវកិលេសទាំងឡាយបាន អ្នកណាគួរនឹងនិន្ទានូវបុគ្គលដែលប្រាកដស្មើដោយគ្រឿងមាសជម្ពូនទនោះបាន ពួកទេវតានឹងមនុស្សក៏សរសើរ សូម្បីតែព្រហ្មក៏សរសើរបុគ្គលនោះដែរ ។

(៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មបទ ៤ យ៉ាងនេះ ជាច្បាប់ខ្ពស់ គប្បីដឹង អស់រាត្រីដ៏វែង ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនបានច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនរាត់រាយ មិនកក់កាយ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនអាចតិះដៀលបាន ។ ធម្មបទ ៤ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនភិជ្ឈា ជាធម្មបទ ជាច្បាប់ខ្ពស់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏វែង ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនរាត់រាយ មិនកក់កាយ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនអាចតិះដៀលបាន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អព្យាបាទ ជាធម្មបទ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសតិ ជាធម្មបទ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិ ជាធម្មបទ ជាច្បាប់ខ្ពស់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏វែង ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ

អសង្កិណ្ណបុព្វំ ន សង្កីយតិ ន សង្កីយិស្សតិ អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ធម្មបទានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ អសង្កិណ្ណានិ អសង្កិណ្ណបុព្វានិ ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហីតិ ។

អនភិជ្ឈាលុ វិហរេយ្យ អព្យាបន្នេន ចេតសា
សតោ ឯកគ្គចិត្តស្ស(១) អជ្ឈត្តំ សុសមាហិតោតិ ។

(៣១) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្វាជកា សិប្បិនិយា តីរេ បរិព្វាជការាមេ បដិវសន្តិ សេយ្យថីទំ អន្នភារោ វរធរោ(២) សកុលុទាយី ច បរិព្វាជកោ អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្វាជកា ។ អថខោ ភគវា

១ ម. ឯកគ្គចិត្តាយំ ។ ២ ម. វរធរោ ។ ម. ០ ធរោ ។

មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនកោតកោយ មិនកក់កាយ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនអាចតិះដៀលបាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មបទ ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាច្បាប់ខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏វែង ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនកោតកោយ មិនកក់កាយ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនអាចតិះដៀលបានឡើយ ។

ភិក្ខុគប្បីជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនប្រកបដោយ
ព្យាបាទ បរិបូណ៌ដោយស្មារតី មានចិត្តតាំងនៅនឹងក្នុង
អារម្មណ៍តែមួយ មានចិត្តតាំងនៅមាំជាកណ្ដាល ។

(៣១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះ ពួកបរិព្វាជកដ៏ច្រើន ជាអ្នកចេះដឹង អាស្រ័យនៅក្នុងអារាមនៃបរិព្វាជក ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះសិប្បិនី បរិព្វាជកទាំងនោះគឺអន្នភារបរិព្វាជក ១ វរធរបរិព្វាជក ១ សកុលុទាយីបរិព្វាជក ១ និងពួកបរិព្វាជកជាអ្នកចេះដឹងឯទៀត ។ គ្រានោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ

សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន សប្បិ-
និយា តីរំ បរិព្វាជការាមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា
តេ បរិព្វាជកេ ឯតទវោច ចត្តារិមានិ បរិព្វាជកា
ធម្មបទានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ
អសំកិណ្ណានិ អសំកិណ្ណបុព្វានិ ន សំកីយន្តិ ន
សំកីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ
វិញ្ញូហិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អនភិជ្ឈា បរិព្វាជកា
ធម្មបទំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសំ-
កិណ្ណំ អសំកិណ្ណបុព្វំ ន សំកីយតិ ន សំកីយិស្សតិ
អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។
អព្យាបាទោ បរិព្វាជកា ធម្មបទំ... សម្មាសតិ
បរិព្វាជកា ធម្មបទំ... សម្មាសមាធិ បរិព្វាជកា
ធម្មបទំ អគ្គញ្ញំ រត្តញ្ញំ វំសញ្ញំ បោរាណំ អសំកិណ្ណំ
អសំកិណ្ណបុព្វំ ន សំកីយតិ ន សំកីយិស្សតិ
អប្បដិកុដ្ឋំ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។

ចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងវេលាថ្ងៃរសៀល ក៏យាងចូលទៅឯអារាមនៃ
បរិព្វាជក ក្បែរច្រាំងស្ទឹងឈ្មោះសប្បិនី លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់
លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់រួចហើយ
បានត្រាស់នឹងពួកបរិព្វាជកទាំងនោះដូច្នេះថា ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ
ធម្មបទ ៤ យ៉ាងនេះ ជាច្បាប់ទម្លាប់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏យូរ ជាបវេណី
ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនគេកក់កាយ
មិនកក់កាយ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីតិះដៀល
បាន ។ ធម្មបទ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អនភិជ្ឈា ជា
ធម្មបទ ជាច្បាប់ទម្លាប់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏យូរ ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់
មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនគេកក់កាយ មិនកក់កាយ
ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីតិះដៀលបាន ១ ។ ម្នាល
បរិព្វាជកទាំងឡាយ អព្យាបាទ ជាធម្មបទ... ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ
សម្មាសតិ ជាធម្មបទ... ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ សម្មាសមាធិ ជា
ធម្មបទ ជាច្បាប់ទម្លាប់ គប្បីដឹងអស់រាត្រីដ៏យូរ ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់
មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនគេកក់កាយ មិនកក់កាយ
ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីតិះដៀលបាន ១ ។

ឥមានិ ខោ បរិព្វាជកា ចត្តារិ ធម្មបទានិ អគ្គញ្ញានិ រត្តញ្ញានិ វំសញ្ញានិ បោរាណានិ អសំកិណ្ណានិ អសំកិណ្ណបុព្វានិ ន សំកីយន្តិ ន សំកីយិស្សន្តិ អប្បដិកុដ្ឋានិ សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហិ ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឯវំ វទេយ្យ អហមេតំ អនភិជ្ឈំ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ អភិជ្ឈាលុំ កាមេសុ តិព្វសារាគំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សាមីតិ តមហំ តត្ថ ឯវំ វទេយ្យំ(១) ឯតុ វទតុ ព្យាហរតុ បស្សាមិស្សានុភាវន្តិ ។ សោ វត បរិព្វាជកា អនភិជ្ឈំ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ អភិជ្ឈាលុំ កាមេសុ តិព្វសារាគំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឯវំ វទេយ្យ អហមេតំ អព្យាបាទំ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ ព្យាបន្នចិត្តំ បទុដ្ឋមនសង្កប្បំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សាមីតិ តមហំ តត្ថ ឯវំ វទេយ្យំ ឯតុ វទតុ ព្យាហរតុ បស្សាមិស្សានុភាវន្តិ ។

១ ឧ. តត្ថ វទេយ្យំ ។

ម្នាលពួកបរិព្វាជក ធម្មបទទាំងឡាយ ៤ យ៉ាងនេះជាច្បាប់ទម្លាប់ គប្បីដឹងអស់កាលដ៏យូរ ជាបវេណី ជាច្បាប់ចាស់ មិនច្រឡូកច្រឡំ មិនដែលច្រឡូកច្រឡំ មិនរាត់រាយមិនខ្ចាត់ខ្ចាយ ដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីតិះដៀលបាន ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាគប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងឃាត់ហាមធម្មបទអនភិជ្ឈា ជាធម្មបទនុ៎ះ ហើយបញ្ញត្តបុគ្គលអ្នកមានអភិជ្ឈា អ្នកមានតម្រេកដ៏ក្លៀវក្លាក្នុងកាមទាំងឡាយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ កាលបើអ្នកនោះនិយាយដូច្នេះហើយ តថាគតត្រូវនិយាយនឹងអ្នកនោះក្នុងហេតុនោះយ៉ាងនេះថា អ្នកចូរមក ចូរនិយាយ ចូរស្រាយទៅមើល តថាគតនឹងមើលអានុភាពរបស់អ្នក ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកនោះនឹងឃាត់ហាមធម្មបទអនភិជ្ឈា ជាធម្មបទហើយ បញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយដែលមានអភិជ្ឈា អ្នកមានតម្រេកដ៏ក្លៀវក្លាក្នុងកាមទាំងឡាយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះ ហេតុនោះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាគប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងឃាត់ហាមអព្យាបាទ ជាធម្មបទនុ៎ះហើយ បញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយ អ្នកមានចិត្តព្យាបាទ មានតម្រិះដែលទោសប្រទូស្តហើយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ កាលបើអ្នកនោះនិយាយដូច្នេះហើយ តថាគតត្រូវនិយាយនឹងអ្នកនោះ ក្នុងហេតុនោះ យ៉ាងនេះថា អ្នកចូរមក ចូរនិយាយ ចូរស្រាយទៅមើល តថាគតនឹងមើលអានុភាពរបស់អ្នក ។

សោ វត បរិព្វាជកា អព្យាបាទំ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ ព្យាបន្នចិត្តំ បទុដ្ឋមនសង្កប្បំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឯវំ វទេយ្យ អហមេតំ សម្មាសតឹ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ មុដ្ឋស្សតឹ អសម្បជានំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សាមីតិ តមហំ តត្ថ ឯវំ វទេយ្យំ ឯតុ វទតុ ព្យាហរតុ បស្សាមិស្សានុភាវន្តិ ។ សោ វត បរិព្វាជកា សម្មាសតឹ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ មុដ្ឋស្សតឹ អសម្បជានំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឯវំ វទេយ្យ អហមេតំ សម្មាសមាធឹ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ អសមាហិតំ វិព្ភន្តចិត្តំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សាមីតិ តមហំ តត្ថ ឯវំ វទេយ្យំ ឯតុ វទតុ ព្យាហរតុ បស្សាមិស្សានុភាវន្តិ ។

ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកនោះឯងនឹងឃាត់ហាមនូវអព្យាបាទ ជាធម្មបទ ហើយបញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយ អ្នកមានចិត្តព្យាបាទ អ្នកមានគំនិតដែលគេប្រទូស្តហើយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាគប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងឃាត់ហាមនូវសម្មាសតិ ជាធម្មបទនោះហើយ បញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយដែល មិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ កាលបើអ្នកនោះនិយាយដូច្នេះហើយ តថាគតត្រូវនិយាយនឹងអ្នកនោះ ចំពោះហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះថា អ្នកចូរមក ចូរនិយាយដោះស្រាយទៅមើល តថាគតនឹងមើលអានុភាពរបស់អ្នក ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកនោះឯងនឹងឃាត់ហាមនូវសម្មាសតិ ជាធម្មបទ ហើយបញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយ ដែលមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាគប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងឃាត់ហាមសម្មាសមាធិ ជាធម្មបទនុ៎ះ ហើយបញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយ ដែលមិនមានចិត្តតម្កល់មាំ ដែលមានចិត្តរវើរវាយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ កាលបើអ្នកនោះនិយាយដូច្នេះហើយ តថាគតត្រូវនិយាយចំពោះហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះថា អ្នកចូរមក ចូរនិយាយដោះស្រាយទៅមើល តថាគតនឹងមើលអានុភាពរបស់អ្នក ។

សោ វត បរិព្វាជកា សម្មាសមាធិំ ធម្មបទំ បច្ចក្ខាយ អសមាហិតំ វិក្ខិត្តចិត្តំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បញ្ញាបេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឥមានិ ចត្តារិ ធម្មបទានិ គារយ្ហិតព្វំ បដិក្កោសិតព្វំ មញ្ញេយ្យ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ចត្តារោ សហធម្មិកា វាទានុវាទា គារយ្ហា ឋានា(១) អាគច្ឆន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនភិជ្ឈំ(២) ចេ ភវំ ធម្មបទំ គារហតិ បដិក្កោសតិ យេ ច ហិ អភិជ្ឈាលូ កាមេសុ តិព្វសារាគា សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តេ ភោតោ បុជ្ជា តេ ភោតោ បាសំសា ។ អព្យាបាទំ ចេ ភវំ ធម្មបទំ គារហតិ បដិក្កោសតិ យេ ច ហិ ព្យាបន្នចិត្តា បទុដ្ឋមនសង្កប្បា សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តេ ភោតោ បុជ្ជា តេ ភោតោ បាសំសា ។ សម្មាសតឹ ចេ ភវំ ធម្មបទំ គារហតិ បដិក្កោសតិ

១ ម. ឋានា ។ ២ ម. អនភិជ្ឈា ។

ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកនោះឯងឃាត់ហាមសម្មាសមាធិ ជាធម្មបទ ហើយបញ្ញត្តបុគ្គលណាមួយ ដែលមិនមានចិត្តតម្កល់មាំ ដែលមានចិត្តរវើរវាយ ថាជាសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះ ហេតុនុ៎ះមិនមានឡើយ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាសម្គាល់នូវធម្មបទទាំង ៤ នេះ ថាជារបស់ដែលគេគួរតិះដៀល គួរឃាត់ហាមគួរទីនៃពាក្យ ប្រកបដោយហេតុទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ក៏មកកាន់ហេតុដែលគេគួរតិះដៀលចំពោះអ្នកនោះក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ធម្មបទ ៤ តើដូចម្តេច ។ បើអ្នកដ៏ចំរើន តិះដៀលឃាត់ហាមអនភិជ្ឈា ជាធម្មបទថា សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកបដោយតណ្ហា អ្នកមានតម្រេកដ៏ក្រាស់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីបូជារបស់អ្នកដ៏ចំរើន សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីសរសើររបស់អ្នកដ៏ចំរើន ១ ។ បើអ្នកដ៏ចំរើន តិះដៀលឃាត់ហាមអព្យាបាទ ជាធម្មបទថា សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា មានចិត្តព្យាបាទ មានគំនិតដែលទោសប្រទូស្តហើយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីបូជារបស់អ្នកដ៏ចំរើន សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីសរសើររបស់អ្នកដ៏ចំរើន ១ ។ បើអ្នកដ៏ចំរើន តិះដៀលឃាត់ហាមសម្មាសតិ ជាធម្មបទថា

យេ ច ហិ មុដ្ឋស្សតី អសម្បជានា សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តេ ភវន្តោ បុជ្ជា តេ ភវន្តោ បាសំសា ។ សម្មាសមាធឹ ចេ ភវំ ធម្មបទំ គរហតិ បដិក្កោសតិ យេ ច ហិ អសមាហិតា វិព្ភន្តចិត្តា សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តេ ភវន្តោ បុជ្ជា តេ ភវន្តោ បាសំសា ។ យោ ខោ បរិព្វាជកា ឥមានិ ចត្តារិ ធម្មបទានិ គរហិតព្វំ បដិក្កោសិតព្វំ មញ្ញេយ្យ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ចត្តារោ សហធម្មិកា វាទានុវាទា គារយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆន្តិ ។ យេបិ តេ បរិព្វាជកា អហេសុំ ឧក្កលា វស្សភញ្ញា អហេតុកវាទា អកិរិយវាទា នត្ថិកវាទា តេបិ ឥមានិ ចត្តារិ ធម្មបទានិ ន គរហិតព្វំ ន បដិក្កោសិតព្វំ អមញ្ញិំសុ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ និន្ទាព្យារោសឧបារម្ភភយាតិ(១) ។

១ ម. និន្ទាព្យារោសុបារម្ភភយាតិ ។

សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី មិនមានសម្បជញ្ញៈ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីបូជារបស់អ្នកដ៏ចំរើន សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីសរសើររបស់អ្នកដ៏ចំរើន ១ ។ បើអ្នកដ៏ចំរើន តិះដៀលឃាត់ឃាមសម្មាសមាធិ ជាធម្មបទថា សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា មានចិត្តមិនដំកល់មាំ មានចិត្តរវើរវាយ សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីបូជារបស់អ្នកដ៏ចំរើន សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ជាទីសរសើររបស់អ្នកដ៏ចំរើន ១ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អ្នកណាគប្បីសំគាល់នូវធម្មបទទាំង ៤ នេះ ថាជារបស់ដែលគេគួរតិះដៀល គួរឃាត់ឃាម គន្លងនៃពាក្យប្រកបដោយហេតុទាំង ៤ នេះ គឺមកកាន់ហេតុដែលគេគួរតិះដៀលចំពោះអ្នកនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយពីរនាក់គឺវស្សៈ ១ ភញ្ញៈ ១ ជាអ្នកនៅក្នុងឧក្កលជនបទ ជាអហេតុកវាទ អកិរិយវាទ នត្ថិកវាទ គឺជនទាំងពីរនាក់នោះបានសំគាល់នូវធម្មបទទាំង ៤ នេះ ថាជារបស់ដែលមិនគួរតិះដៀល ជារបស់ដែលមិនគួរឃាត់ឃាមឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះខ្លាចគេនិន្ទា គេបង្រ្កាប គេតិះដៀលដល់ខ្លួន ។

អព្យាបជ្ជោ សទា សតោ   អជ្ឈត្តំ សុសមាហិតោ
អភិជ្ឈាវិនយេ សិក្ខំ   អប្បមត្តោតិ វុច្ចតីតិ ។

ឧរុវេលវគ្គោ តតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេ ឧរុវេលា លោកោ
កាឡកោ(១) ព្រហ្មចរិយបញ្ចមំ(២)
កុហំ សន្តុដ្ឋិ វំសោ ច
ធម្មបទំ បរិព្ពាជកេន ចាតិ ។

---

១ ម. កាឡិកោ ។ ២ ឱ. ម. ព្រហ្មចរិយេន បញ្ចមំ ។

បុគ្គលអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ មានស្មារតីគ្រប់កាល
មានចិត្តដម្កល់មាំ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងក្នុង សិក្សាក្នុងការ
បន្ទោបង់នូវអភិជ្ឈា តថាគតហៅថាអ្នកមិនប្រមាទ ។

ចប់ ឧរុវេលវគ្គទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃឧរុវេលវគ្គនោះគឺ

ព្រះធម៌មានព្រះតថាគតទ្រង់គង់ក្នុងឧរុវេលនិគមពីរដង ១ លោកសូត្រជាដើម ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ដឹងហើយ ១ ព្រះអង្គគង់ក្នុងកាឡការាម ១ ព្រហ្មចរិយធម៌ជាគំរប់ប្រាំ ១ ភិក្ខុកុហកជាដើម ១ សេចក្តីសន្តោស ១ អរិយវង្ស ១ ធម្មបទ (ជាបទធម៌) ១ ធម្មបទ ទ្រង់សំដែងចំពោះពួកបរិព្វាជក ១ ។

ចក្កវគ្គោ

(៣៦) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ ចក្កានិ យេហិ សមន្នាគតានំ ទេវមនុស្សានំ ចតុចក្កំ បវត្តតិ យេហិ សមន្នាគតា ទេវមនុស្សា ន ចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណន្តិ ភោគេសុ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បដិរូបទេសវាសោ សប្បុរិសូបស្សយោ អត្តសម្មាបណិធិ បុព្វេ ច កតបុញ្ញតា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ចក្កានិ យេហិ សមន្នាគតានំ ទេវមនុស្សានំ ចតុចក្កំ បវត្តតិ យេហិ សមន្នាគតា ទេវមនុស្សា ន ចិរស្សេវ មហន្តត្តំ វេបុល្លត្តំ បាបុណន្តិ ភោគេសូតិ ។

បដិរូបេ វសេ ទេសេ អរិយមិត្តករោ សិយា
សម្មាបណិធិសម្បន្នោ បុព្វេ បុញ្ញករោ នរោ
ធញ្ញំ ធនំ យសោ កិត្តិ សុខញ្ចេតំ ធិវត្តតីតិ ។

ចក្កវគ្គ

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្រនេះមាន ៤ ចក្រ ៤ តែងប្រព្រឹត្តទៅ (ដើម្បីជាប្រយោជន៍) ដល់ពួកទេវតានិងមនុស្សដែលប្រកបដោយចក្រ ពួកទេវតានិងមនុស្សដែលប្រកបដោយចក្រហើយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បាន ដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាធំទូលាយក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ។ ចក្រ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការនៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ ១ ការចូលទៅសេពគប់នឹងពួកសប្បុរស ១ ការដម្កល់ទុកនូវខ្លួនដោយល្អ ១ បុណ្យដែលបានធ្វើទុកហើយក្នុងកាលមុន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្រនេះ មាន ៤ យ៉ាង ចក្រ ៤ នេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដល់ពួកទេវតានិងមនុស្សដែលប្រកបព្រមដោយចក្រ ពួកទេវតានិងមនុស្សដែលប្រកបដោយចក្រហើយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាធំទូលាយ ក្នុងភោគទាំងឡាយ ។

ជនណា នៅក្នុងប្រទេសដ៏សមគួរ សេពគប់នូវមិត្ត
ដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយការដម្កល់ទុកនូវខ្លួនដោយល្អ
បានធ្វើបុណ្យទុក ក្នុងកាលមុន ធញ្ញជាតិ ទ្រព្យ
យស សេចក្តីសរសើរ សុខ តែងឃុំគ្រងនូវជននុ៎ះ ។

[៣៣] ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ សង្គហវត្ថូនិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ទានំ បេយ្យវជ្ជំ អត្ថចរិយា សមានត្តតា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សង្គហវត្ថូនីតិ ។

ទានញ្ច បេយ្យវជ្ជញ្ច អត្ថចរិយា ច យា ឥធ
សមានត្តតា ច ធម្មេសុ តត្ថ តត្ថ យថារហំ
ឯតេ ខោ សង្គហា លោកេ រថស្សាណីវ យាយតោ
ឯតេ ច សង្គហា នាស្សុ ន មាតា បុត្តការណា
លភេថ មានំ បូជំ វា បិតា វា បុត្តការណា ។
យស្មា ច សង្គហា ឯតេ សមវេក្ខន្តិ បណ្ឌិតា
តស្មា មហត្តំ បប្បោន្តិ បាសំសា ច ភវន្តិ តេតិ ។

[៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្គហវត្ថុនេះមាន ៤ ។ សង្គហវត្ថុ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការឲ្យទាន ១ ការពោលពាក្យគួរស្រឡាញ់បាន ១ ការប្រព្រឹត្តជាប្រយោជន៍ ១ ការតាំងបុគ្គលអ្នកមានខ្លួនស្មើ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្គហវត្ថុមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ការឲ្យទាន ១ ការពោលពាក្យគួរស្រឡាញ់បាន ១
ការប្រព្រឹត្តជាប្រយោជន៍ ១ ការតាំងបុគ្គលអ្នកមានខ្លួន
ស្មើ ១ ដែលមានក្នុងលោកនេះ តាមសមគួរក្នុងធម៌
ទាំងឡាយនោះៗ បើសង្គហវត្ថុទាំងឡាយនេះមានក្នុង
លោក ដូចជាភ្លៅរទេះរថ ដែលអាចវិលទៅបាន ។
បើគ្មានសង្គហៈនេះ មិនមានទេ មាតាមិនគួរបាននូវ
សេចក្តីគប់រកឬការបូជា អំពីបុត្រ បិតាក៏មិនគួរបាន
នូវសេចក្តីគប់រកឬការបូជា អំពីបុត្រ (ប្រុសស្រី)
ឡើយ ព្រោះហេតុណា ហេតុនោះបានជា បណ្ឌិត
ទាំងឡាយ តែងសម្លឹងមើលនូវសង្គហៈទាំងឡាយ
នេះ បណ្ឌិតទាំងឡាយនោះ ក៏បានដល់នូវភាពនៃ
ខ្លួនជាធំផង ជាបុគ្គលគួរសរសើរផង ។

(៣៤) សីហោ ភិក្ខវេ មិគរាជា សាយណ្ហសមយំ អាសយា និក្ខមតិ អាសយា និក្ខមិត្វា វិជម្ភតិ វិជម្ភិត្វា សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេតិ សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេត្វា តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទតិ តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា គោចរាយ បក្កមតិ ។ យេ ខោ បន តេ ភិក្ខវេ តិរច្ឆានគតា បាណា សីហស្ស មិគរញ្ញោ(១) នទតោ សទ្ទំ សុណន្តិ តេ យេភុយ្យេន ភយំ សំវេគំ សន្តាសំ អាបជ្ជន្តិ ពិលំ ពិលាសយា បវិសន្តិ ទកំ ទកាសយា បវិសន្តិ វនំ វនាសយា បវិសន្តិ អាកាសំ បក្ខិនោ ភជន្តិ ។ យេបិ តេ ភិក្ខវេ រញ្ញោ នាគា គាមនិគមរាជធានីសុ ទឡ្ហេហិ វរត្តេហិ ពន្ធនេហិ ពទ្ធា តេបិ តានិ ពន្ធនានិ សញ្ឆិន្ទិត្វា សម្បទាលេត្វា ភីតា មុត្តករីសំ ចជមានា យេន វា តេន វា បលាយន្តិ ។ ឯវំមហិទ្ធិកោ ខោ ភិក្ខវេ សីហោ មិគរាជា តិរច្ឆានគតានំ បាណានំ ឯវំមហេសក្ខោ ឯវំមហានុភាវោ ។

---

(១) មិគរាជស្ស ។

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាថ្ងៃរសៀល សត្វសីហៈ ជាស្តេចម្រឹគ ចេញអំពីទីលំនៅ លុះចេញអំពីទីលំនៅហើយ ក៏ម៉ិកតក់ខ្លួន លុះម៉ិកតក់ខ្លួនហើយ ក៏ក្រឡេកមើលទិសទាំង ៤ ជុំវិញ លុះក្រឡេកមើលទិសទាំង ៤ ជុំវិញ រួចក៏បន្លឺសីហនាទ ៣ ដង លុះបន្លឺសីហនាទ ៣ ដងហើយ ទើបដើរចេញទៅរកចំណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតិរច្ឆានណា ឮសំឡេងសត្វសីហៈ ជាស្តេចម្រឹគកំពុងបន្លឺ ពួកសត្វតិរច្ឆាននោះតែងភិតភ័យ សង្វេគញ័ររំប្រប់កល់ក្ខ ពួកសត្វនៅក្នុងរូង ស៊ើបស្ញូតចូលទៅកាន់រូង ពួកសត្វអាស្រ័យនៅទីទឹក ក៏ស្ទុះទៅរកទឹក ពួកសត្វអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃ ក៏ចូលទៅព្រៃ ពួកសត្វបក្សីហើរទៅឯអាកាស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកដំរីណារបស់ស្តេច ដែលគេចងជាប់ដោយចំណង ត្រឹងមាំ ក្នុងស្រុក និគមនិងរាជធានីទាំងឡាយ ក៏ពួកដំរីទាំងនោះ ស្ទុះផ្តាច់ចំណងទាំងអំពាលនោះហើយ ភិតភ័យបោកឡោម ការអាចម៍ក្តុល ព្រាត់ទៅតាមទីណានីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វសីហៈ ជាស្តេចម្រឹគ មានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានយសសក្តិយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ ដល់ពួកសត្វតិរច្ឆាន មានឧបមាយ៉ាងណា ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យទា តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ធម្មំ ទេសេតិ ឥតិ សក្កាយោ ឥតិ សក្កាយស្ស សមុទយោ ឥតិ សក្កាយស្ស និរោធោ ឥតិ សក្កាយស្ស និរោធគាមិនី បដិបទាតិ ។ យេបិ តេ ភិក្ខវេ ទេវា ទីឃាយុកា វណ្ណវន្តោ សុខពហុលា ឧច្ចេសុ វិមានេសុ ចិរដ្ឋិតិកា តេបិ តថាគតស្ស ធម្មទេសនំ សុត្វា យេភុយ្យេន ភយំ សំវេគំ សន្តាសំ អាបជ្ជន្តិ អនិច្ចា វត កិរ ភោ មយំ សមានា និច្ចម្ហាតិ អមញ្ញិម្ហា[១] អទ្ធុវា វត កិរ ភោ មយំ សមានា ធុវម្ហាតិ[២] អមញ្ញិម្ហា អសស្សតា វត កិរ ភោ មយំ សមានា សស្សតម្ហាតិ អមញ្ញិម្ហា មយំ កិរ ភោ អនិច្ចា អទ្ធុវា អសស្សតា សក្កាយបរិយាបន្នាតិ

១ ឱ. ម. អមញ្ញិម្ហ ។ ២ ឱ. ម. ធុវម្ហាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាព្រះតថាគត បានកើតឡើងក្នុងលោក ជាអ្នកឆ្ងាយចាកកិលេស ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ មានដំណើរល្អ ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលដទៃប្រៀបផ្ទឹមមិនបាន ជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ បានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ទ្រង់សំដែងធម៌ថា សក្កាយ ដូច្នេះ ការកើតនៃសក្កាយ ដូច្នេះ ការរលត់នៃសក្កាយដូច្នេះ បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃសក្កាយ ដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាណាដែលមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ មានសេចក្ដីសុខច្រើន ឋិតនៅលើវិមានទាំងឡាយដ៏ខ្ពស់អស់កាលយូរ ពួកទេវតាទាំងនោះ បានស្ដាប់នូវធម៌ទេសនារបស់ព្រះតថាគត ហើយក៏ដល់នូវភ័យ សង្វេគ ញាប់ញ័រព្រឺព្រួចថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ពួកយើងមិនទៀងសោះតើ តែពួកយើងសំគាល់ថាទៀង ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ពួកយើងមិនមាំមួនសោះតើ តែពួកយើងសំគាល់ថា មាំមួន ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ពួកយើងមិនឋិតថេរសោះតើ តែពួកយើងសំគាល់ថា ឋិតថេរ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ពួកយើងមិនទៀង មិនមាំមួន មិនឋិតថេរ (ព្រោះ) រាប់បញ្ចូលក្នុងសក្កាយទាំង ៥

ឯវំមហិទ្ធិកោ ខោ ភិក្ខវេ តថាគតោ សទេវកស្ស លោកស្ស ឯវំមហេសក្ខោ ឯវំមហានុភាវោតិ ។

យទា(១) ពុទ្ធោ អភិញ្ញាយ ធម្មចក្កំ បវត្តយិ
សទេវកស្ស លោកស្ស សត្ថា អប្បដិបុគ្គលោ
សក្កាយញ្ច និរោធញ្ច សក្កាយស្ស ច សម្ភវំ
អរិយញ្ចដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ទុក្ខូបសមគាមិនំ
យេបិ ទីឃាយុកា ទេវា វណ្ណវន្តោ យសស្សិនោ
ភីតា សន្តាសមាបាទុំ សីហស្សេវិតរេ មិគា(២)
អវីតិវត្តា សក្កាយំ អនិច្ចា កិរ ភោ មយំ
សុត្វា អរហតោ វាក្យំ វិប្បមុត្តស្ស តាទិនោតិ ។

---
១ ម. ឱ. យថា ។ ២ ម. មិគា ឥ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត មានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ មានយសស័ក្តិធំយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ ជាងសត្វលោកព្រមទាំងទេវលោក ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

កាលព្រះពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹងហើយ ទ្រង់ញុំាងធម្មចក្រ
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដល់សត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក
ជាសាស្តាមិនមានបុគ្គលដទៃ ប្រៀបផ្ទឹមស្មើបាន ទ្រង់
សំដែងនូវសក្កាយផង នូវសេចក្តីរលត់ទៅនៃសក្កាយ
ផង នូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃសក្កាយផង នូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់
ទុក្ខផង ពួកទេវតាដែលមានអាយុវែង មានសម្បុរល្អ
មានយសស័ក្តិ ដែលមិនទាន់ផុត អំពីសក្កាយ
លុះឮព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះអរហន្ត ជាតាទិបុគ្គល
ដែលរួចស្រឡះ (ចាកអកុសលធម៌) ហើយក៏ភិត
ភ័យ ដល់នូវសេចក្តីតក់ស្លុត ថាពួកយើងមិនទៀងទេហើ
ដូចពួកម្រឹគដទៃខ្លាចសីហៈ ។

(៣៤) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អគ្គប្បសាទា ។ កតមេ
ចត្តារោ ។ យាវតា ភិក្ខវេ សត្តា អបទា វា ទ្វិបទា វា
ចតុប្បទា វា ពហុបទា វា រូបិនោ វា អរូបិនោ វា
សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា នេវសញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា
តថាគតោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។
យេ ភិក្ខវេ ពុទ្ធេ បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ
ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា
ភិក្ខវេ ធម្មា សង្ខតា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ តេសំ
អគ្គមក្ខាយតិ ។ យេ ភិក្ខវេ អរិយេ អដ្ឋង្គិកេ មគ្គេ
បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ
អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា ភិក្ខវេ ធម្មា សង្ខតា
វា អសង្ខតា វា វិរាគោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ
មទនិម្មទនោ បិបាសវិនយោ អាលយសមុគ្ឃាតោ

ជាធម៌ផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ ជាធម៌អស់ទៅនៃតណ្ហា ជាធម៌ប្រាសចាកតម្រេក
ជាធម៌រលត់ ជាធម៌មិនមានគ្រឿងចាក់ស្រែះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសត្វណា ជ្រះថ្លាក្នុងវិរាគធម៌ ពួកសត្វនោះ ឈ្មោះថា ជ្រះថ្លាក្នុង
ធម៌ដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកសត្វអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុងធម៌
ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃក្តី គណៈក្តី ទាំងប៉ុន្មាន
សង្ឃសាវកនៃតថាគត បើរាប់ជាគូបាន ៤ គូ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គល
បាន ៨ នេះជាសង្ឃសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរទទួលរបស់ដែល
គេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវភោជនគេតាំងទុក គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់
អញ្ជលីកម្មដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក
ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងសង្ឃឬគណៈទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសត្វណា ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ ពួកសត្វនោះ ឈ្មោះថា ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះ
សង្ឃដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកសត្វអ្នកជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ
ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អគ្គប្បសាទ (សេចក្តីជ្រះថ្លាដ៏ប្រសើរ)
មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

វដ្ដុបច្ឆេទោ តណ្ហក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្វានំ ។ យេ ភិក្ខវេ វិរាគេ ធម្មេ បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា ភិក្ខវេ សង្ឃា វា គណា វា តថាគតសាវកសង្ឃោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋបុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ យេ ភិក្ខវេ សង្ឃេ បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អគ្គប្បសាទាតិ ។

បុណ្យដ៏ប្រសើរផង អាយុដ៏ប្រសើរផង វណ្ណៈដ៏ប្រសើរផង យសដ៏ប្រសើរផង សេចក្ដីសរសើរដ៏ប្រសើរផង សេចក្ដីសុខដ៏ប្រសើរផង កំឡាំងដ៏ប្រសើរផង រមែងចំរើន ដល់បុគ្គលទាំងឡាយអ្នកជ្រះថ្លា ចំពោះវត្ថុដ៏ប្រសើរ ជនដឹងច្បាស់នូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គល មិនមានបុគ្គលដទៃលើស ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាធម៌ប្រាសចាករាគៈ នាំមកនូវសេចក្ដីសុខ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរ ជាស្រែបុណ្យ មិនមានស្រែដទៃលើស ឲ្យនូវទានចំពោះបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ។ អ្នកប្រាជ្ញដែលមានចិត្តដម្កល់មាំក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកឲ្យនូវទានដល់បុគ្គលដ៏ប្រសើរ ទោះកើតជាទេវតាក្ដី ជាមនុស្សក្ដី តែងដល់នូវភាវៈដ៏ប្រសើរ រមែងរីករាយ ។

(៣៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ

សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ចតូហិ ខោ មយំ ភោ គោតម ធម្មេហិ សមន្នាគតំ មហាបញ្ញំ មហាបុរិសំ បញ្ញាបេម ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភោ គោតម ពហុស្សុតោ ហោតិ តស្ស តស្សេវ សុតជាតស្ស តស្ស តស្សេវ ខោ បន ភាសិតស្ស អត្ថំ ជានាតិ អយំ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ អយំ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោតិ សតិមា ខោ បន ហោតិ ចិរកតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សរិតា អនុស្សរិតា យានិ ខោ បន តានិ គហដ្ឋករានិ កិំករណីយានិ តត្ថ ទក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រុបាយាយ វីមំសាយ សមន្នាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិធាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ មយំ ភោ គោតម ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ មហាបញ្ញំ មហាបុរិសំ បញ្ញាបេម ។ សចេ មេ(១) ភោ គោតម អនុមោទិតព្វំ អនុមោទតុ មេ

(១) ម. ម. សចេ បន មេ ។

សូមបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំតែងបញ្ញត្តនូវជនដែលមានបញ្ញាច្រើនប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ ថាជាមហាបុរស ។ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ តើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជនជាពហុស្សូត ក្នុងលោកនេះ រមែងដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីនៃអត្ថនោះៗ ១ នៃភាសិតនោះៗថា នេះជាសេចក្តីនៃភាសិតនេះ នេះជាសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ១ ជនជាអ្នកមានស្មារតីតែងនឹករលឹករឿយៗ នូវកិច្ចដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវពាក្យដែលពោលយូរហើយផង ១ កិច្ចការទាំងឡាយណា ជារបស់គ្រហស្ថ ក៏ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងកិច្ចការទាំងឡាយនោះ មិនខ្ជិលប្រកបដោយបញ្ញា ដែលរកឧបាយក្នុងកិច្ចនោះថា គួរធ្វើគួរចាត់ចែង ១ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំតែងបញ្ញត្តនូវជនដែលមានបញ្ញាច្រើន ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ថាជាមហាបុរស ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បើព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យនឹងពាក្យខ្ញុំ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន អនុមោទនា ដល់ខ្ញុំព្រះ

ភវំ គោតមោ សចេ បន មេ ភោ គោតម បដិក្កោសិតព្វំ បដិក្កោសតុ មេ ភវំ គោតមោតិ ។ នេវ ខោ ត្យាហំ ព្រាហ្មណ អនុមោទាមិ នប្បដិក្កោសាមិ ។ ចតូហិ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ មហាបញ្ញំ មហា-បុរិសំ បញ្ញាបេមិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជន-សុខាយ ពហុស្ស ជនតា អរិយេ ញាយេ បតិដ្ឋាបិតា យទិទំ កល្យាណធម្មតា កុសលធម្មតា សោ យំ វិតក្កំ អាកង្ខតិ វិតក្កេតុំ តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ យំ វិតក្កំ នាកង្ខតិ វិតក្កេតុំ ន តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ យំ សង្កប្បំ អាកង្ខតិ សង្កប្បេតុំ តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ យំ សង្កប្បំ នាកង្ខតិ សង្កប្បេតុំ ន តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ ។ ឥតិ ចេតោវសិប្បត្តោ ហោតិ វិតក្កបថេសុ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បើព្រះអង្គត្រូវការ ហាមឃាត់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហាមឃាត់ពាក្យរបស់ខ្ញុំចុះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនទទួលអនុមោទនា មិនហាមឃាត់ពាក្យរបស់អ្នកទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតតែងបញ្ញត្តនូវបុគ្គលដែលមានបញ្ញាច្រើន ប្រកបដោយធម៌ ៤ ថាជាមហាបុរសដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ពួកជនច្រើនបានដម្កល់ហើយ ក្នុងផ្លូវដ៏ប្រសើរ គឺកល្យាណធម៌និងកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា ក៏ត្រិះរិះនូវវិតក្កៈនោះបាន មិនប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា ក៏មិនត្រិះរិះនូវវិតក្កៈនោះ ប្រាថ្នាដើម្បីសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏សម្រេចនូវតំរិះនោះ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏មិនសម្រេចនូវតំរិះនោះឡើយ ។ បុគ្គលជាអ្នកបានដល់នូវចេតោវសី ក្នុងផ្លូវវិតក្កៈទាំងឡាយ ជាអ្នកបានមិនបាច់ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយមិនក្រ មិនទុស់ទែហេតុណាក់ នូវឈានទាំង ៤ ដែលកើតក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ នេវ ខោ តាហំ ព្រាហ្មណ អនុមោទាមិ នប្បដិក្កោសាមិ ។ ឥមេហិ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ មហាបញ្ញំ មហាបុរិសំ បញ្ញាបេមីតិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ ភោតា គោតមេន ។ ឥមេហិ ច មយំ(១) ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតំ ភវន្តំ គោតមំ ធារេម ។ ភវញ្ហិ គោតមោ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ពហុជនសុខាយ ពហុស្ស តេ ជនតា អរិយេ ញាយេ បតិដ្ឋាបិតា យទិទំ កល្យាណធម្មតា កុសលធម្មតា(២) ភវញ្ហិ គោតមោ យំ វិតក្កំ អាកង្ខតិ វិតក្កេតុំ តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ យំ វិតក្កំ នាកង្ខតិ វិតក្កេតុំ ន តំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ

១ ម. ឥមេហិ ច មយំ ភោ គោតម ។ ឱ. ឥមេហិ ច មយំ ។ ២ ម. កល្យាណធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ ។

បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនអនុមោទនា មិនហាមឃាត់ពាក្យរបស់អ្នកទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតតែងបញ្ញត្តនូវជនដែលមានបញ្ញាច្រើន ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ថាជាមហាបុរស ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះអស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនដែលមានទេ ព្រោះថា ពាក្យដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងហើយ នេះជាពាក្យសុភាសិត ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមចាំទុកនូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះ ថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើនមែន ជនច្រើនដាក់បានដម្កល់ហើយ ក្នុងផ្លូវដ៏ប្រសើរ គឺកល្យាណធម៌និងកុសលធម៌ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា តែងត្រិះរិះនូវវិតក្កៈនោះបាន មិនប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា គឺមិនត្រិះរិះនូវវិតក្កៈនោះ

យំ សង្កប្បំ អាកង្ខតិ សង្កប្បេតុំ តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ យំ សង្កប្បំ នាកង្ខតិ សង្កប្បេតុំ ន តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេតិ · ឥតិ ហោតិ ចេតោវសិប្បត្តោ វិតក្ក-បថេសុ ឥតិ ហោតិ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេត-សិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី អកិច្ឆ-លាភី អកសិរលាភី ឥតិ ហោតិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ។ អទ្ធា ខោ តេ ព្រាហ្មណ អាសជ្ជ ឧបនីយ វាចា ភាសិតា អបិច ត្យាហំ ព្យាករិស្សាមិ អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ពហុជនសុខាយ ពហុស្ស ជនតា អរិយេ ញាយេ បតិដ្ឋាបិតា យទិទំ កល្យា-ណធម្មតា កុសលធម្មតា អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ យំ វិតក្កំ អាកង្ខាមិ វិតក្កេតុំ តំ វិតក្កំ វិតក្កេមិ យំ វិតក្កំ នាកង្ខាមិ វិតក្កេតុំ ន តំ វិតក្កំ វិតក្កេមិ

ប្រាថ្នាដើម្បីសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏សម្រេចនូវតំរិះនោះ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏មិនសម្រេចនូវតំរិះនោះឡើយ ព្រះតថាគតដ៏ចំរើន ដល់នូវចេតោវសី ក្នុងផ្លូវវិតក្កៈទាំងឡាយ ព្រះតថាគតដ៏ចំរើន បានមិនបាច់ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយមិនក្រ នូវឈានទាំង៤ដែលកើតក្នុងព្រះហឫទ័យដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ព្រះតថាគតដ៏ចំរើន បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សំដីនាំឲ្យចង្អៀតចង្អល់ ដែលអ្នកនិយាយហើយនាំចូលខ្ញុំ តថាគតនឹងព្យាករនូវសំដីនោះឲ្យអ្នកស្តាប់ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតប្រតិបត្តិហើយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ពួកជនច្រើនគ្នា បានដំកល់នៅក្នុងផ្លូវដ៏ប្រសើរ គឺកល្យាណធម៌និងកុសលធម៌ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា ក៏ត្រិះរិះ នូវវិតក្កៈនោះ មិនប្រាថ្នាដើម្បីត្រិះរិះនូវវិតក្កៈណា ក៏មិនត្រិះរិះនូវវិតក្កៈនោះ

យំ សង្កប្បំ អាកង្ខាមិ សង្កប្បេតុំ តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេមិ យំ សង្កប្បំ នាកង្ខាមិ សង្កប្បេតុំ ន តំ សង្កប្បំ សង្កប្បេមិ អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ ចេតោវសិប្បត្តោ វិតក្កបថេសុ អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អហញ្ហិ ព្រាហ្មណ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរាមីតិ ។

យោ វេទិ សព្វសត្តានំ មច្ចុបាសា បមោចនំ
ហិតំ ទេវមនុស្សានំ ញាយំ ធម្មំ បកាសយិ
យញ្ច(១) ទិស្វា ច សុត្វា ច បសីទន្តិ ពហុជ្ជនា
មគ្គាមគ្គស្ស កុសលោ កតកិច្ចោ អនាសវោ(២)
ពុទ្ធោ អន្តិមសារីរោ(៣) មហាបុរិសោតិ វុច្ចតីតិ(៤) ។

---

១ ឱ. ម. យំ វេ ។ ២ ឱ. កុសលំ កតកិច្ចំ អនាសវំ ។ ៣ ម. អន្តិមសារីរោ ។
៤ ឱ. ម. មហាបញ្ញោ មហាបុរិសោតិ វុច្ចតិ ។

តថាគតប្រាថ្នា ដើម្បីសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏សម្រេចនូវតំរិះនោះបាន មិនប្រាថ្នាសម្រេចនូវតំរិះណា ក៏មិនសម្រេចនូវតំរិះនោះឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតដល់នូវចេតោវសី ក្នុងផ្លូវវិតក្កៈទាំងឡាយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតបានមិនបាច់ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយមិនក្រ នូវឈានទាំង ៤ ដែលកើតក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

បុគ្គលណាជាអ្នកដឹងនូវឧបាយជាគ្រឿងរួច អំពីអន្ទាក់
នៃមច្ចុមារ របស់ពួកសត្វទាំងពួង ប្រកាសនូវញាយធម៌
ជាប្រយោជន៍ ដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
ជនច្រើន បានឃើញ បានស្តាប់បុគ្គលណាហើយ
ជ្រះថ្លា បុគ្គលណា ជាអ្នកឈ្លាសវៃនូវមគ្គនឹងមិនមែន
មគ្គ មានសោឡសកិច្ច ធ្វើស្រេចហើយ មិនមានអាសវៈ
ដឹងនូវសច្ចៈទាំង ៤ មានសរីរៈតាំងនៅ ក្នុងទីបំផុត
តថាគតហៅបុគ្គលនោះថាជាមហាបុរស ។

(៣៦) ឯកំ សមយំ ភគវា អន្តរា ច ឧក្កដ្ឋំ អន្តរា ច សេតព្យំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ ទោណោបិ(១) ព្រាហ្មណោ អន្តរា ច ឧក្កដ្ឋំ អន្តរា ច សេតព្យំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ ទោណោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ បាទេសុ ចក្កានិ សហស្សារានិ សនេមិ-កានិ សនាភិកានិ សព្វាការបរិបូរានិ ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ អច្ឆរិយំ វត ភោ អព្ភុតំ វត ភោ ន វតិមានិ មនុស្សភូតស្ស បទានិ ភវិស្សន្តីតិ ។ អថ ខោ ភគវា មគ្គា ឧក្កម្ម អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសីទិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ អថ ខោ ទោណោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ បទានិ អនុគច្ឆន្តោ អទ្ទស ភគវន្តំ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ បាសាទិកំ បសាទនីយំ សន្តិន្ទ្រិយំ សន្តមានសំ ឧត្តមទមថ-សមថមនុប្បត្តំ ទន្តំ គុត្តំ យតិន្ទ្រិយំ នាគំ ទិស្វា(២) យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

(៣៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគស្ដេចយាងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះឧក្កដ្ឋនគរនឹងសេតព្យនគរ ។ ចំណែកទោណព្រាហ្មណ៍ ក៏ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះឧក្កដ្ឋនគរនឹងសេតព្យនគរដែរ ។ ទោណ-ព្រាហ្មណ៍ក៏បានឃើញកង់ចក្រទាំងឡាយ មួយពាន់កាំក្នុងស្នាមព្រះបាទទាំងទ្វេរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលប្រកបដោយខ្នងកង់និងដុំបរិបូណ៌ដោយអាការគ្រប់យ៉ាង លុះឃើញហើយ មានសេចក្ដីត្រិះរិះដូច្នេះថា យី អើ អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ យី អើ មិនដែលមានទេ ស្នាមជើងទាំងពីរនេះមិនមែនមានដល់មនុស្សធម្មតាទេ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ចុះយាងវៀរចេញពីផ្លូវ ហើយទ្រង់គង់ផ្គត់ព្រះភ្នែន បណ្ដាលព្រះកាយឲ្យត្រង់តម្រង់ព្រះសតិឲ្យនឹងក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។ ឯទោណព្រាហ្មណ៍ដើរទៅតាមស្នាមព្រះបាទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរជាទីជ្រះថ្លា ជាទីរីករាយ មានព្រះឥន្ទ្រិយស្ងប់រម្ងាប់ មានព្រះហឫទ័យស្ងប់ស្ងាត់ បានដល់នូវអរហត្តមគ្គ ទីផុតអរហត្តមគ្គសមាធិដ៏ឧត្តម ស្រគត់ស្រគំ ទ្រទម មានឥន្ទ្រិយរក្សាហើយ ជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់

ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេវោ នោ ភវំ ភវិស្សតីតិ ។ ន
ខោ អហំ ព្រាហ្មណ ទេវោ ភវិស្សាមីតិ ។
គន្ធព្វោ នោ ភវំ ភវិស្សតីតិ ។ ន ខោ អហំ
ព្រាហ្មណ គន្ធព្វោ ភវិស្សាមីតិ ។ យក្ខោ នោ
ភវំ ភវិស្សតីតិ ។ ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ
យក្ខោ ភវិស្សាមីតិ ។ មនុស្សោ នោ ភវំ
ភវិស្សតីតិ ។ ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ
មនុស្សោ ភវិស្សាមីតិ ។ ទេវោ នោ ភវំ ភវិស្សតីតិ
ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ
ទេវោ ភវិស្សាមីតិ វទេសិ គន្ធព្វោ នោ ភវំ
ភវិស្សតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន ខោ អហំ
ព្រាហ្មណ គន្ធព្វោ ភវិស្សាមីតិ វទេសិ យក្ខោ
នោ ភវំ ភវិស្សតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ ន. ខោ
អហំ ព្រាហ្មណ យក្ខោ ភវិស្សាមីតិ វទេសិ
មនុស្សោ នោ ភវំ ភវិស្សតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ

បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជា
ទេវតា ។ ព្រះអង្គតបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិនកើតជាទេវតា
ទេ ។ លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជាគន្ធព្វ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិន
កើតជាគន្ធព្វទេ ។ លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជាយក្ស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត
នឹងមិនកើតជាយក្សទេ ។ លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជាមនុស្សឬ ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិនកើតជាមនុស្សទេ ។ ទោណព្រាហ្មណ៍
ពោលថា កាលខ្ញុំសួរថា លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជាទេវតាឬ លោក
ពោលថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិនកើតជាទេវតាទេ កាលខ្ញុំ
សួរថា លោកដ៏ចំរើននឹងកើតជាគន្ធព្វឬ លោកពោលថា ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិនកើតជាគន្ធព្វទេ កាលខ្ញុំសួរថា លោកដ៏ចំរើន
នឹងកើតជាយក្សឬ លោកពោលថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹង
មិនកើតជាយក្សទេ កាលខ្ញុំសួរថា លោកដ៏ចំរើន នឹងកើតជាមនុស្សឬ

ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ មនុស្សោ ភវិស្សាមីតិ វទេសិ អថ(១) កោ ចរហិ ភវំ ភវិស្សតីតិ ។ យេសំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ អាសវានំ អប្បហីនត្តា ទេវោ ភវេយ្យំ តេ មេ អាសវា បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា(២) អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា យេសំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ អាសវានំ អប្បហីនត្តា គន្ធព្វោ ភវេយ្យំ... យក្ខោ ភវេយ្យំ... មនុស្សោ ភវេយ្យំ តេ មេ អាសវា បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា ។ សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧប្បលំ វា បទុមំ វា បុណ្ឌរីកំ វា ឧទកេ ជាតំ ឧទកេ សំវឌ្ឍំ ឧទកំ អច្ចុគ្គម្ម(៣) តិដ្ឋតិ អនុបលិត្តំ ឧទកេន ឯវមេវ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ លោកេ ជាតោ លោកេ សំវឌ្ឍោ លោកំ អភិភុយ្យ វិហរាមិ អនុបលិត្តោ លោកេន ពុទ្ធោតិ មំ ព្រាហ្មណ ធារេហីតិ ។

១. អថោ ។ ២ យេភុយ្យេន អនភាវង្កតាតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ម. ឧទកា បច្ចុគ្គម្ម ។

លោកពោលថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតនឹងមិនកើតជាមនុស្សទេ ការបើដូច្នេះ តើលោកដ៏ចំរើន នឹងទៅកើតជាអ្វីទៅ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតកើតជាទេវតា ព្រោះថា តថាគតមិនបានលះបង់អាសវៈទាំងឡាយណា អាសវៈទាំងឡាយនោះ តថាគតបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើតថាគតកើតជាគន្ធព្វ ព្រោះតថាគតមិនទាន់បានលះបង់នូវអាសវៈទាំងឡាយណា ... បើកើតជាយក្ខ... បើកើតជាមនុស្ស អាសវៈទាំងឡាយនោះ តថាគតបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ផ្កាព្រលិតក្តី ផ្កាឈូកក្រហមក្តី ផ្កាឈូកសក្តី កើតឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើងក្នុងទឹក ផុសផុតពីទឹក មិនជាប់ដោយទឹកវិញទេ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតដែលកើតឡើងក្នុងលោក ចំរើនឡើងក្នុងលោក រមែងគ្របសង្កត់នូវលោក មិនបានជាប់ជំពាក់ដោយលោកវិញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរចាំណាំតថាគតថា ព្រះពុទ្ធដូច្នេះ ។

យេន ទេវូបបត្យស្ស គន្ធព្វោ វា វិហង្គមោ
យក្ខត្តំ យេន គច្ឆេយ្យំ មនុស្សត្តញ្ច អព្ពជេ
តេ មយ្ហំ អាសវា ខីណា វិទ្ធស្តា វិនឡីកតា ។
បុណ្ឌរីកំ យថា វគ្គុ(១) តោយេន នុបលិប្បតិ
នុបលិប្បាមិ លោកេន តស្មា ពុទ្ធោស្មិ ព្រាហ្មណាតិ ។

(៣៧) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ ហោតិ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ

---

១ ឱ. ម. យថា វគ្គុ ។

តថាគតគប្បីកើតជាទេវតា ឬកើតជាគន្ធព្វត្រាច់ទៅតាមអាកាស ព្រោះអាសវៈណាក្តី គប្បីដល់នូវភាពនៃខ្លួនជាយក្ខ នឹងជួបប្រទះនូវភាពនៃខ្លួនជាមនុស្ស ព្រោះអាសវៈណាក្តី អាសវៈទាំងអស់នោះ របស់តថាគតអស់ហើយ បានកំចាត់បង់ហើយ ធ្វើឲ្យប្រាសចំណាំហើយ ។ ផ្កាឈូកស ដុះឡើងផុត (ពីទឹក) មិនជាប់ដោយទឹកយ៉ាងណា តថាគតមិនជាប់ដោយលោកយ៉ាងនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតជាព្រះពុទ្ធ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង មិនគួរសាបសូន្យ តែងនៅក្នុងទីជិតនៃព្រះនិព្វាន ។ ប្រកបដោយធម៌ ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីលបរិបូណ៌ ១ ជាអ្នកមានទ្វារគ្រប់គ្រងហើយក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ជាអ្នកប្រកបរឿយ ៗ នូវការភ្ញាក់រលឹក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមានសីលបរិបូណ៌ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ និងគោចរៈ

អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ហោតិ ។

អ្នកឃើញនូវភ័យក្នុងទោសគ្រាន់តែបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីលបរិបូណ៌ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកមានទ្វារគ្រប់គ្រង ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញរូបដោយចក្ខុ ហើយមិនកាន់នូវនិមិត្ត មិនកាន់នូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្សដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវភិក្ខុដែលមិនបានសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក... បានធំក្លិនច្រមុះ ... បានទទួលរសដោយអណ្តាត ... ពាល់ត្រូវផ្សព្វដោយដោយកាយ...ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ជាអ្នកមិនកាន់នូវនិមិត្ត មិនកាន់នូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវភិក្ខុដែលមិនបានសង្រួមមនិន្ទ្រិយ ព្រោះហេតុមិនបានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានទ្វារគ្រប់គ្រងហើយ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ។

កតមញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ វិហឹសូបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុវិហារោ ចាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ហោតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទិវសំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតិ រត្តិយា បឋមំ យាមំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតិ រត្តិយា មជ្ឈិមំ យាមំ ទក្ខិណេន បស្សេន សីហសេយ្យំ កប្បេតិ បាទេន បាទំ អច្ចាធាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដោយឧបាយនៃបញ្ញាទើបបរិភោគនូវអាហារ ដើម្បីលេងក៏ទេ ដើម្បីស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីប្រដាប់តាក់តែងដងកាយក៏ទេ ដើម្បីឲ្យផូរផង់សម្បុរក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិតិន្ទ្រិយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារ្យប៉ុណ្ណោះ ដោយ អាត្មាអញនឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង មិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងផង ការយាត្រាប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថទាំង៤ក្តី សេចក្តីមិនមានទោសក្តី ការនៅសប្បាយក្តី នឹងមានដល់អាត្មាអញផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកប្រកបរឿយៗ នូវការភ្ញាក់រលឹក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដើរទៅចង្ក្រមក្នុងវេលាថ្ងៃ សំអាតចិត្តចាកអាវរណីយធម៌ទាំងឡាយ ដើរទៅចង្ក្រម អង្គុយអស់បឋមយាមនៃរាត្រី សំអាតចិត្តចាកអាវរណីយធម៌ទាំងឡាយ សម្រេចសីហសេយ្យា ដោយបន្ទៀងខាងស្តាំ អស់មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី តម្រួតជើងលើជើង

សតោ សម្បជានោ ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិការិត្វា រត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ បច្ចុដ្ឋាយ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ ។

សីលេ បតិដ្ឋិតោ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រិយេសុ ច សំវុតោ
ភោជនម្ហិ ច មត្តញ្ញូ ជាគរិយំ អនុយុញ្ជតិ
ឯវំ វិហារាតាបី(១) អហោរត្តមតន្ទិតោ
ភាវយំ កុសលំ ធម្មំ យោគក្ខេមស្ស បត្តិយា
អប្បមាទរតោ ភិក្ខុ បមាទេ ភយទស្សិ វា
អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ ។

---

១ ម. វិហារីតាបី ។ ឱ. ឯវំ វិហារាតាបី ។

មានស្មារតី ជាអ្នកដឹងខ្លួន ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវឧដ្ឋានសញ្ញា ដល់បច្ឆិមយាម នៃរាត្រី ក្រោកឡើង ចូលទៅចង្រ្កម សំអាតចិត្តចាកអាវរណីយធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់រលឹក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ នេះ មិនគួរសាបសូន្យ តែងនៅក្នុងទីជិតនៃព្រះនិព្វាន ។

ភិក្ខុឋិតនៅក្នុងសីលផង សង្រួមក្នុងឥន្រ្ទិយទាំងឡាយ
ផង ដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជនផង ប្រកបរឿយៗ
ក្នុងការភ្ញាក់រលឹកផង កាលភិក្ខុប្រកបដោយសេចក្តី
ព្យាយាម មិនខ្ជិលច្រអូសទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ចំរើននូវ
កុសលធម៌ ដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាក
យោគៈយ៉ាងនេះ ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុង
សេចក្តីមិនប្រមាទ ឬឃើញភ័យ ក្នុងសេចក្តីប្រមាទ
មិនគួរដើម្បីសាបសូន្យ តែងនៅក្នុងទីជិតនៃព្រះនិព្វាន ។

(៣៨) បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ បដិលីនោតិ វុច្ចតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ យានិ តានិ បុថុសមណព្រាហ្មណានំ បុថុបច្ចេកសច្ចានិ សេយ្យថីទំ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អនន្តវា លោកោតិ វា តំ ជីវំ តំ សរីរន្តិ វា អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរីរន្តិ វា ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា ហោតិ ច ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា នេវ ហោតិ ន ន ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ វា សព្វានិ(១) តានិ នុណ្ណានិ ហោន្តិ បនុណ្ណានិ ចត្តានិ វន្តានិ មុត្តានិ បហីនានិ បដិនិស្សដ្ឋានិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បនុណ្ណបច្ចេកសច្ចោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេសនោ ហោតិ ។

១ ឱ. សព្វានិស្ស ។ ម. សព្វានិបស្ស ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលគេហៅថា អ្នកមានបច្ចេកសច្ចៈបន្ទោបង់ហើយ ១ មានការស្វែងរកលះបង់ហើយដោយប្រពៃ ១ មានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកពួនសម្ងំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកមានបច្ចេកសច្ចៈបន្ទោបង់ហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបច្ចេកសច្ចៈដ៏ច្រើនណា របស់ពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ដ៏ច្រើន គឺដោយយល់ថា លោកទៀងដូច្នេះក៏មាន លោកមិនទៀងដូច្នេះក៏មាន លោកមានទីបំផុតដូច្នេះក៏មាន លោកមិនមានទីបំផុតដូច្នេះក៏មាន ជីវិតនោះនឹងសរីរៈនោះ ដូច្នេះក៏មាន ជីវិតដទៃសរីរៈដទៃ ដូច្នេះក៏មាន សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតដូច្នេះក៏មាន សត្វស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតដូច្នេះក៏មាន សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក្តី មិនកើតទៀតក្តី ដូច្នេះក៏មាន សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ដូច្នេះក៏មាន ពួកបច្ចេកសច្ចៈ ទាំងអស់នោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បន្ទោបង់ហើយ កំចាត់បង់ហើយ លះបង់ហើយ ខ្ជាក់ចោលហើយ រួចចេញហើយ បណ្តោញបង់ហើយ ចំបាត់បង់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានបច្ចេកសច្ចៈបន្ទោបង់ហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមានការស្វែងរកលះបង់ហើយ ដោយប្រពៃ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ កាមេសនា បហីនា ហោតិ ។
ភវេសនា បហីនា ហោតិ ព្រហ្មចរិយេសនា បដិប្ប-
ស្សទ្ធា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សមវយសដ្ឋេ-
សនោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បស្សទ្ធកាយ-
សង្ខារោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សុខស្ស ច
បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេ សោមនស្សទោមនស្ស-
ានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិ-
បារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ ហោតិ ។
កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិលីនោ ហោតិ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ
តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតិំ អនុប្បាទ-
ធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិលីនោ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកកាម ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះបង់ហើយ
(ដោយអនាគាមិមគ្គ) ការស្វែងរកភព ភិក្ខុលះបង់ហើយ (ដោយអរហត្តមគ្គ)
ការស្វែងរកព្រហ្មចរិយ ភិក្ខុបានរម្ងាប់ហើយ (ដោយអរហត្តមគ្គ) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានការស្វែងរកលះបង់ហើយ ដោយបរិបូណ៌
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមានកាយសង្ខារស្ងប់
រម្ងាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះ
លះបង់សុខផង ព្រោះលះបង់ទុក្ខផង ព្រោះរលត់សោមនស្សទោមនស្ស
ក្នុងកាលមុនផង ដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន មិនទុក្ខ មិនសុខ មានឧបេក្ខានឹង
សតិដ៏បរិសុទ្ធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់
ហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកពួនសម្ងំ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្មិមានះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះបង់
ហើយ កាត់រំលស់ឫសគល់ហើយ ធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទី
នៅនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅ
ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកពួនសម្ងំ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បណុន្នបច្ចេកសច្ចោ សមវយ- សដ្ឋេសនោ បស្សទ្ធកាយសង្ខារោ បដិលីនោតិ វុច្ចតិ ។

កាមេសនា ភវេសនា ព្រហ្មចរិយេសនា សហ
ឥតិ សច្ចបរាមាសោ ទិដ្ឋិដ្ឋានា សមុស្សយា
សព្វរាគវិរត្តស្ស តណ្ហក្ខយវិមុត្តិនោ
ឯសនា បដិនិស្សដ្ឋា ទិដ្ឋិដ្ឋានា សមូហតា
ស វេ សន្តោ សតោ ភិក្ខុ បស្សទ្ធោ អបរាជិតោ
មានាភិសមយា ពុទ្ធោ បដិលីនោតិ វុច្ចតីតិ ។

[៤០] អថខោ ឧជ្ជយោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោ- ទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧជ្ជយោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភវំបិ នោ គោតមោ យញ្ញំ វណ្ណេតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលតថាគតហៅថា មានបច្ចេកសច្ចៈបន្ទោបង់ហើយ មានការស្វែងរកលះបង់ហើយ ដោយប្រពៃ មានកាយ- សង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកពួនសម្ងំ យ៉ាងនេះឯង ។

ការប្រកាន់ថា ពិតមួយៗ នឹងទីតាំងនៃទិដ្ឋិ កើតដោយ
ហេតុពេញហើយ ការស្វែងរកនូវកាម ការស្វែងរកនូវភព ស្វែងរក
គុណព្រមទាំងការស្វែងរកព្រហ្មចរិយ នឹងទីតាំងនៃទិដ្ឋិ
ភិក្ខុអ្នកប្រាសចាកតម្រេកក្នុងរាគៈទាំងពួង អ្នករួចផុត
ស្រឡះ ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា បានលះបង់ហើយ
បានដកចោលហើយ ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកស្ងប់
រម្ងាប់ មានស្មារតី មានកាយនឹងចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិន
ចាញ់គិលេស ជាអ្នកដឹងនូវសច្ចៈ ព្រោះត្រាស់ដឹងច្បាស់នូវ
មានះ តថាគតហៅថា ជាអ្នកពួនសម្ងំ ។

[៤០] គ្រានោះ ឧជ្ជយព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧជ្ជយព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន សរសើរការបូជាយញ្ញដែរឬទេ ។

ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ យញ្ញំ វណ្ណេមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ យញ្ញំ ន វណ្ណេមិ ។ យថារូបេ ច ខោ ព្រាហ្មណ យញ្ញេ គាវោ ហញ្ញន្តិ អជេឡកា ហញ្ញន្តិ កុក្កុដសូករា ហញ្ញន្តិ វិវិធា បាណា សង្ឃាតំ អាបជ្ជន្តិ ឯវរូបំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ សារម្ភំ យញ្ញំ ន វណ្ណេមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯវរូបញ្ហិ ព្រាហ្មណ សារម្ភំ យញ្ញំ ន ឧបសង្កមន្តិ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា ។ យថារូបេ ច ខោ ព្រាហ្មណ យញ្ញេ នេវ គាវោ ហញ្ញន្តិ ន អជេឡកា ហញ្ញន្តិ ន កុក្កុដសូករា ហញ្ញន្តិ ន វិវិធា បាណា សង្ឃាតំ អាបជ្ជន្តិ ឯវរូបំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ និរារម្ភំ យញ្ញំ វណ្ណេមិ យទិទំ និច្ចទានំ អនុកុលយញ្ញំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯវរូបញ្ហិ ព្រាហ្មណ និរារម្ភំ យញ្ញំ ឧបសង្កមន្តិ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នាតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសរសើរការបូជាទាំងអស់ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែតថាគតមិនមែនជាមិនសរសើរការបូជាទាំងអស់ទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គេសម្លាប់គោទាំងឡាយ សម្លាប់ពពែនិងចៀមទាំងឡាយ សម្លាប់មាន់និងជ្រូកទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយផ្សេងៗ ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ព្រោះការបូជាមានសភាពយ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសរសើរការបូជាប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ យ៉ាងនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយក្តី បុគ្គលទាំងឡាយ អ្នកដល់នូវអរហត្តមគ្គក្តី មិនដើរទៅជិតការបូជាប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គេមិនសម្លាប់គោទាំងឡាយ មិនសម្លាប់ពពែនិងចៀមទាំងឡាយ មិនសម្លាប់មាន់និងជ្រូកទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយផ្សេងៗ ក៏មិនស្លាប់ ព្រោះការបូជា មានសភាពយ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតតែងសរសើរការបូជា ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺនិច្ចទានដ៏ជាការបូជាតាមលំដាប់ត្រកូល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយក្តី បុគ្គលទាំងឡាយ អ្នកដល់នូវអរហត្តមគ្គក្តី តែងដើរទៅជិតការបូជាដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។

អស្សមេធំ បុរិសមេធំ សម្មាបាសំ វាជបេយ្យំ(១) និរគ្គឡំ
មហាយញ្ញា មហារម្ភា ន តេ ហោន្តិ មហប្ផលា ។
អជេឡកា ច គាវោ ច វិវិធា យត្ថ ហញ្ញរេ
ន តំ សម្មគ្គតា យញ្ញំ ឧបយន្តិ មហេសិនោ ។
យេ ច យញ្ញា និរារម្ភា យជន្តិ អនុកុលំ សទា(២)
អជេឡកា ច គាវោ ច(៣) វិវិធា យត្ថ(៤) ហញ្ញរេ ។
ឯតំ សម្មគ្គតា យញ្ញំ ឧបយន្តិ មហេសិនោ
ឯតំ យជេថ មេធាវី ឯសោ យញ្ញោ មហប្ផលោ ។
ឯតំ ហិ(៥) យជមានស្ស សេយ្យោ ហោតិ ន បាបិយោ
យញ្ញោ ច វិបុលោ ហោតិ បសីទន្តិ ច ទេវតា ។

---

១ ម. វាជបេយ្យំ ។ ២ ម. យេ ច យញ្ញា និរារម្ភា យជន្តិ អនុកុលំ សទា ។
៣ ម. អជេឡកា ច គាវោ ច ។ ៤ ម. នេត្ថ ។ ៥ ម. ឯតំ ហិ ។

ការបូជាធំ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើច្រើន គឺការសម្លាប់សេះ សម្លាប់បុរស ការចុកដាក់មនុស្ស ដោយប្រៀក ការពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ផ្ទះមិនបាច់មានគន្លឹះទ្វារ ការបូជាធំទាំងនោះ មិនមានផលទេ គេសម្លាប់ពពែនឹងចៀមក្តី គោទាំងឡាយក្តី ពួកសត្វផ្សេងៗ ក្តី ព្រោះការបូជាណា ពួកបុគ្គលអ្នកដល់នូវសេហេតុមគ្គ និងបុគ្គលអ្នកស្វែងរកគុណធំ (ព្រះអរហន្ត) តែងមិនចូលមកនូវការបូជានោះទេ ។ ពួកជនបូជាសព្វកាល នូវយញ្ញណា ដែលមិនប្រកប ដោយសេចក្តីអន្តរាយ តាមលំនាំនៃត្រកូលក្តី គេមិនសម្លាប់ពពែនឹងចៀម ឬពួកគោ ក៏ពួកសត្វផ្សេងៗ ។ ព្រោះការបូជាណាក្តី ពួកបុគ្គលអ្នកដល់នូវសេហេតុមគ្គ និងបុគ្គលអ្នកស្វែងរកគុណធំ (ព្រះអរហន្ត) ទើបពេញចិត្តការបូជានោះ ។ អ្នកប្រាជ្ញ គួរបូជាយញ្ញនេះ ការបូជានេះ មានផលច្រើន ។ កាលបុគ្គលបូជាយញ្ញនេះ ទើបប្រសើរមិនមានបាប ការបូជា [illegible] មានផលច្រើនផង ទេវតាទាំងឡាយ តែងជ្រះថ្លាផង ។

(៤០) អថខោ ឧទាយី ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧទាយី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ភវម្បិ នោ គោតមោ យញ្ញំ វណ្ណេតីតិ ។ ន ខោ អហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ យញ្ញំ វណ្ណេមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ យញ្ញំ ន វណ្ណេមិ ។ យថារូបេ ខោ ព្រាហ្មណ យញ្ញេ គាវោ ហញ្ញន្តិ អជេឡកា ហញ្ញន្តិ កុក្កុដសូករា ហញ្ញន្តិ វិវិធា បាណា សង្ឃាតំ អាបជ្ជន្តិ ឯវរូបំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ សារម្ភំ យញ្ញំ ន វណ្ណេមិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯវរូបញ្ហិ ព្រាហ្មណ សារម្ភំ យញ្ញំ ន ឧបសង្កមន្តិ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា ។ យថារូបេ ច ខោ ព្រាហ្មណ យញ្ញេ នេវ គាវោ ហញ្ញន្តិ ន អជេឡកា ហញ្ញន្តិ ន កុក្កុដសូករា ហញ្ញន្តិ

(៤០) គ្រានោះ ឧទាយិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះឧទាយិព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន សរសើរការបូជារបស់យើងដែរឬទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសរសើរការបូជាទាំងអស់ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប៉ុន្តែតថាគត មិនមែនជាមិនសរសើរការបូជាទាំងអស់ទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គេសម្លាប់គោទាំងឡាយ សម្លាប់ពពែនិងចៀមទាំងឡាយ សម្លាប់មាន់និងជ្រូកទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយផ្សេងៗ ស្លាប់ព្រោះការបូជាមានសភាពយ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនសរសើរការបូជាប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយក្តី បុគ្គលទាំងឡាយអ្នកដល់នូវអរហត្តមគ្គក្តី មិនចូលមកការបូជា ប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែមិនសម្លាប់គោទាំងឡាយ មិនសម្លាប់ពពែនិងចៀមទាំងឡាយ មិនសម្លាប់មាន់និងជ្រូកទាំងឡាយ

ន វិវិធា បាណា សង្ឃាតំ អាបជ្ជន្តិ ឯវរូបំ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ និរារម្ភំ យញ្ញំ វណ្ណេមិ យទិទំ និច្ចទានំ អនុកុលយញ្ញំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឯវរូបញ្ហិ ព្រាហ្មណ និរារម្ភំ យញ្ញំ ឧបសង្កមន្តិ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នាតិ ។

អភិសង្ខតំ និរារម្ភំ យញ្ញំ កាលេន កប្បិយំ
តាទិសំ ឧបសំយន្តិ[១] សញ្ញតា ព្រហ្មចារយោ[២]
វិវដច្ឆទា ច យេ លោកេ វីតិវត្តា កុលំ គតី[៣]
យញ្ញមេតំ បសំសន្តិ ពុទ្ធា បុញ្ញស្ស[៤] កោវិទា
យញ្ញេ វា យទិ វា សទ្ធេ ហព្យំ[៥] កត្វា យថារហំ
បសន្នចិត្តោ យជតិ សុខេត្តេ ព្រហ្មចារិសុ

១ ម. ឧបសង្កមន្តិ ។ ២ ឱ. ម. ព្រហ្មចារិយា ។ ៣ ឱ. វីតិវត្តកាលំ គតិ ។ ៤ ម. យញ្ញស្ស ។ ៥ ម. ហព្វំ ។ ឱ. គព្យំ ។

សត្វតិរច្ឆានផ្សេងៗ មិនស្លាប់ ព្រោះការបូជា មានសភាពយ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតតែងសរសើរ ការបូជាមិនប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះគឺនិច្ចទានគឺការបូជាតាមលំដាប់នៃត្រកូល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយក្តី បុគ្គលទាំងឡាយ អ្នកដល់នូវអរហត្តមគ្គក្តី តែងចូលទៅជិត ការបូជាដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។

យញ្ញដែលគេតាក់តែងហើយ មិនប្រកបដោយសេចក្តី
អន្តរាយ គួរតាមកាល ពួកព្រហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នក
សង្រួម តែងចូលទៅជិតនូវយញ្ញប្រាកដដូច្នោះ ព្រះ
ពុទ្ធទាំងឡាយ មានកិលេសដូចជាគ្រឿងប្រក់បើក
ហើយក្នុងលោក បានប្រព្រឹត្តកន្លងនូវផ្លូវត្រកូលនិង
វដ្តគតិ ព្រះអង្គឈ្លៀវឆ្លាសក្នុងបុណ្យ ទ្រង់សរសើរ
នូវការបូជានុ៎ះ បុគ្គលមានចិត្តជ្រះថ្លា ធ្វើនូវគ្រឿង
បូជាដ៏សមគួរ ទោះក្នុងយញ្ញគឺបរិច្ចាគទានក្តី ទោះ
ក្នុងការបូជា ដោយសទ្ធាគឺមតកទានក្តី ហើយបូជា
ចំពោះព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ជាស្រែបុណ្យដ៏ល្អ

សុហុតំ សុយិដ្ឋំ សម្បន្នំ ទក្ខិណេយ្យេសុ យំ កតំ

យញ្ញោ ច វិបុលោ ហោតិ បសីទន្តិ ច ទេវតា ។

ឯវំ យជិត្វា មេធាវី សទ្ធោ មុត្តេន ចេតសា

អព្យាបជ្ឈំ សុខំ លោកំ បណ្ឌិតោ ឧបបជ្ជតីតិ ។

ចក្កវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចក្កោ សង្គហោ សីហោ

បសាទោ វស្សការេន បញ្ចមំ

ទោណោ អបរិហានិ បតិលីនោ

ឧជ្ជយោ ឧទាយេន តេ ទសាតិ(១) ។

១ ឱ. ទោណោ អបរិហានិយោ បតិលីនេន ឧជ្ជយោ តេ ទសាតិ ។ ម. ទោណោ អបរិហា- និយោ បតិលីនោ ឧជ្ជយោ ឧទាយិនា តេ ទសាតិ ។

យញ្ញណាដែលគេធ្វើហើយ ចំពោះទក្ខិណេយ្យបុគ្គល ទាំងឡាយ (យញ្ញនោះ) ឈ្មោះថាបូជាហើយដោយប្រពៃ បូជាហើយដោយល្អ សម្រេចហើយដោយស្រួល ឈ្មោះថា យញ្ញមានផលច្រើនផង ទេវតាទាំងឡាយរីករាយជ្រះថ្លាផង ។ បណ្ឌិតជាមេធាវីមានសទ្ធា មានចិត្តរួច (ស្រឡះ) បូជាយ៉ាងនេះហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកជាសុខ មិនមានការបៀតបៀន ។

ចប់ ចក្កវគ្គទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីចក្កធម៌ ១ សង្គហវត្ថុ ១ ប្រៀបដោយសត្វសីហៈ ១ ការជ្រះថ្លា ១ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ១ ជាគំរប់ ៥ ទោណព្រាហ្មណ៍ ១ ការមិនសាបសូន្យ (ចាកព្រះនិព្វាន) ១ ភិក្ខុមានការស្ងប់ស្ងាត់ ១ ឧជ្ជយព្រាហ្មណ៍ ១ ឧទាយិព្រាហ្មណ៍ ១ រួមជាគម្រប់ ១០ ។

រោហិតស្សវគ្គោ

(៤២) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ។ កតមា ចតស្សោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ សំវត្តតិ អត្ថិ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ញាណទស្សនប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ អត្ថិ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា សតិសម្បជញ្ញាយ សំវត្តតិ អត្ថិ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ សំវត្តតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ

រោហិតស្សវគ្គ

(៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនា(១)នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សមាធិភាវនា ៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនាដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញាណទស្សនៈ(២) ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសតិនិងសម្បជញ្ញៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកធម៌ ជាអកុសលទាំងឡាយហើយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាអារម្មណ៍ សម្រេចសម្រាន្តនៅ

១-២- ចូរមើលតាមលេខលក្ខណៈ ក្នុងសង្គីតិសូត្រ ទីឃនិកាយ ផ្នែកបាដិកវគ្គ ។

វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ(១)ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ សំវត្តតិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ញាណទស្សនប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ

១ ម. អយំ ខោ ។

ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈ ក៏ចូលទៅកាន់ទុតិយជ្ឈានជាធម្មជាត កើតមានក្នុងសន្តានខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខកើតអំពីសមាធិនៃបឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះប្រាសចាកបីតិផង ជាបុគ្គលព្រងើយកន្តើយផង មានសតិនិងសម្បជញ្ញៈផង ទទួលយកនូវសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីមានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះលះបង់នូវសេចក្តីសុខផង លះបង់នូវសេចក្តីទុក្ខផង មានសោមនស្សនិងទោមនស្សអស់ទៅ ក្នុងកាលមុនផង ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន ជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍ មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានសតិបរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញាណទស្សនៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ភិក្ខុ អាលោកសញ្ញំ មនសិករោតិ ទិវាសញ្ញំ អធិដ្ឋាតិ យថា ទិវា តថា រត្តឹ យថា រត្តឹ តថា ទិវា ។ ឥតិ វិវត្តេន(១) ចេតសា អបរិយោនទ្ធេន សប្បភាសំ ចិត្តំ ភាវេតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា ញាណទស្សនប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា សតិសម្បជញ្ញាយ សំវត្តតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ វិទិតា វេទនា ឧប្បជ្ជន្តិ វិទិតា តិដ្ឋន្តិ(២) វិទិតា អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ វិទិតា សញ្ញា...វិទិតា វិតក្កា ឧប្បជ្ជន្តិ វិទិតា តិដ្ឋន្តិ វិទិតា អព្ភត្ថំ គច្ឆន្តិ ។ អយំ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា សតិសម្បជញ្ញាយ សំវត្តតិ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

១ ឱ. ម. វិវដេន ។ ២ ឱ. ម. ឧបដ្ឋហន្តិ ។

ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវអាលោកសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងពន្លឺ) តាំងទុកនូវទិវាសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងវេលាថ្ងៃ) នឹងក្នុងវេលាថ្ងៃយ៉ាងណា វេលាយប់ក៏យ៉ាងនោះ ក្នុងវេលាយប់យ៉ាងណា វេលាថ្ងៃក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុមានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ មិនមានកិលេសជាគ្រឿងរួបរឹត រមែងចំរើនចិត្តដែលប្រកបដោយពន្លឺដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសតិនឹងសម្បជញ្ញៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងកើតឡើងប្រាកដ រមែងឋិតនៅប្រាកដ រមែងដល់នូវសេចក្តីអស់ទៅវិញប្រាកដ សញ្ញា...ប្រាកដ វិតក្កៈទាំងឡាយរមែងកើតឡើងប្រាកដ រមែងឋិតនៅប្រាកដ រមែងដល់នូវសេចក្តីអស់ទៅវិញប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសតិនឹងសម្បជញ្ញៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឧទយព្វយានុបស្សី វិហរតិ ឥតិ រូបំ ឥតិ រូបស្ស សមុទយោ ឥតិ រូបស្ស អត្ថង្គមោ ឥតិ វេទនា ឥតិ វេទនាយ សមុទយោ ឥតិ វេទនាយ អត្ថង្គមោ ឥតិ សញ្ញា ឥតិ សញ្ញាយ សមុទយោ ឥតិ សញ្ញាយ អត្ថង្គមោ ឥតិ សង្ខារា ឥតិ សង្ខារានំ សមុទយោ ឥតិ សង្ខារានំ អត្ថង្គមោ ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អត្ថង្គមោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ សមាធិភាវនា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ សមាធិភាវនា ។ ឥទញ្ច បន មេតំ ភិក្ខវេ សន្ធាយ ភាសិតំ បារាយនេ បុណ្ណកបញ្ហេ ។

សង្ខាយ លោកស្មិំ បរោបរានិ(១)
យស្សិញ្ជិតំ នត្ថិ កុហិញ្ចិ លោកេ
សន្តោ(២) វិធូមោ អនីឃោ និរាសោ
អតារិ សោ ជាតិជរន្តិ ព្រូមីតិ(៣) ។

១ ឱ. បរោវរានិ ។ ២ ឱ. សតោ ។ ៣ ម. ជាតិជរាយ បារន្តិ ព្រូមីតិ ។

ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវការកើតនិងការរលត់ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ថា រូបដូច្នេះ ការកើតឡើងនៃរូបដូច្នេះ សេចក្តីអស់ទៅនៃរូបដូច្នេះ វេទនាដូច្នេះ ការកើតឡើងនៃវេទនាដូច្នេះ សេចក្តីអស់ទៅនៃវេទនាដូច្នេះ សញ្ញាដូច្នេះ ការកើតឡើងនៃសញ្ញាដូច្នេះ សេចក្តីអស់ទៅនៃសញ្ញាដូច្នេះ សង្ខារទាំងឡាយដូច្នេះ ការកើតឡើងនៃសង្ខារទាំងឡាយដូច្នេះ សេចក្តីអស់ទៅនៃសង្ខារទាំងឡាយដូច្នេះ វិញ្ញាណដូច្នេះ ការកើតឡើងនៃវិញ្ញាណដូច្នេះ សេចក្តីអស់ទៅនៃវិញ្ញាណដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសមាធិភាវនា ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់នៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិភាវនាមាន ៤ យ៉ាង នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ តថាគតបានពោលហើយ ក្នុងបុណ្ណកបញ្ហា ត្រង់បារាយនវគ្គ ព្រោះសំដៅយកសមាធិភាវនានុ៎ះ ។

បុគ្គលបានពិចារណានូវសភាពតូចធំថោកទាប និង
ឧត្តម ក្នុងលោក សេចក្តីញាប់ញ័រចិត្ត បន្តិចបន្តួចរបស់
បុគ្គលណា មិនមានក្នុងលោក តថាគតពោលថា
បុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្ងប់ (ផុតសឹកសំរុកកិលេស)
មិនមានផ្សែងគឺសេចក្តីក្រោធ មិនមានទុក្ខ មិនមាន
សេចក្តីប្រាថ្នា ឈ្មោះថា ឆ្លងផុតជាតិនិងជរាបាន ។

(៤៣) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ បញ្ហាព្យាករណានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ បញ្ហោ ឯកំសព្យាករណីយោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បញ្ហោ វិភជ្ជព្យាករណីយោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បញ្ហោ បដិបុច្ឆាព្យាករណីយោ អត្ថិ ភិក្ខវេ បញ្ហោ ឋបនីយោ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ បញ្ហាព្យាករណានីតិ ។

ឯកំសវចនំ ឯកំ   វិភជ្ជវចនាបរំ
តតិយំ បដិបុច្ឆេយ្យ   ចតុត្ថំ បន ឋាបយេ ។
យោ ច នេសំ តត្ថ តត្ថ   ជានាតិ អនុធម្មតំ
ចតុបញ្ហស្ស កុសលោ   អាហុ ភិក្ខុំ តថាវិធំ ។
ទុរាសទោ ទុប្បសហោ   គម្ភីរោ ទុប្បធំសិយោ
អថោ អត្ថេ អនត្ថេ ច   ឧភយស្ស(១) កោវិទោ

១ ឱ. ម. ឧភយស្ស ហោតិ ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាព្យាករណ៍ (ការឆ្លើយប្រស្នា) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ បញ្ហាព្យាករណ៍ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាដែលគួរឆ្លើយតែម្តងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាដែលគួរឆ្លើយចែកលែកឲ្យពិស្តារក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាដែលគួរសួរគេបកទៅវិញហើយទើបឆ្លើយក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាដែលគួរបញ្ឈប់ទុកក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ហាព្យាករណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

បញ្ហាទី ១ ជាពាក្យគួរឆ្លើយតែម្តង បញ្ហាដទៃ (ទី ២) ជាពាក្យគួរឆ្លើយចែកលែកឲ្យពិស្តារ បញ្ហាទី ៣ ជាពាក្យគួរសួរគេបកទៅវិញហើយទើបឆ្លើយ ចំណែកបញ្ហាទី ៤ ជាពាក្យគួរបញ្ឈប់ទុក ។ ភិក្ខុណាដឹងនូវបញ្ហាព្យាករណ៍ទាំងនោះដោយសមគួរតាមធម៌ក្នុងទីនោះៗ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងពោលនូវភិក្ខុនោះថាជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងបញ្ហាទាំង ៤ យ៉ាង ។ មួយទៀត ភិក្ខុដែលគេបៀតបៀនបានដោយកម្រ គ្របសង្កត់បានដោយកម្រ មានធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលគេកំចាត់បង់បានដោយកម្រ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងប្រយោជន៍ទាំងពីរ សេចក្តីចំរើន ១ សេចក្តីមិនចំរើន ១ ។

អនត្ថំ បរិវជ្ជេតិ អត្ថំ គណ្ហាតិ បណ្ឌិតោ
អត្ថាភិសមយា ធីរោ បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតីតិ ។

(៤៤) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កោធគរុ ន សទ្ធម្មគរុ មក្ខគរុ ន សទ្ធម្មគរុ លាភគរុ ន សទ្ធម្មគរុ សក្ការគរុ ន សទ្ធម្មគរុ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សទ្ធម្មគរុ ន កោធគរុ សទ្ធម្មគរុ ន មក្ខគរុ សទ្ធម្មគរុ ន លាភគរុ សទ្ធម្មគរុ ន សក្ការគរុ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

កោធមក្ខគរូ ភិក្ខូ លាភសក្ការគារវា
ន តេ ធម្មេ វិរូហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេ ។

ភិក្ខុជាបណ្ឌិត តែងវៀរចាកនូវសេចក្តីមិនចំរើន កាន់
យកតែសេចក្តីចំរើន ទើបហៅថាជាអ្នកប្រាជ្ញ មាន
ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងទ្រទ្រង់ ព្រោះដឹង នូវប្រយោជន៍
(ចប់ទីតិយសូត្រ) ។

(៤៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ មាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងសេចក្តីក្រោធ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងសេចក្តីលុបគុណ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងលាភ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងសក្ការៈ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង មាននៅក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល៤ពួកនេះ មាននៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល៤ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងសេចក្តីក្រោធ ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងសេចក្តីលុបគុណ ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងលាភ ១ ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងសក្ការៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង មាននៅក្នុងលោក ។

ភិក្ខុណាជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងសេចក្តីក្រោធ និងសេចក្តីលុបគុណ
ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងលាភសក្ការៈ ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងមិនចំរើនក្នុង
ព្រះសទ្ធម្មដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ។

យេ ច សទ្ធម្មគរុនោ វិហំសុ វិហរន្តិ ច

តេ វេ ធម្មេ វិរូហន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេតិ ។

(៤៩) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អសទ្ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ កោធគរុតា ច សទ្ធម្មគរុតា មក្ខគរុតា ច សទ្ធម្មគរុតា លាភគរុតា ច សទ្ធម្មគរុតា សក្ការគរុតា ច សទ្ធម្មគរុតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អសទ្ធម្មា ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ សទ្ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សទ្ធម្មគរុតា ច កោធគរុតា សទ្ធម្មគរុតា ច មក្ខគរុតា សទ្ធម្មគរុតា ច លាភគរុតា សទ្ធម្មគរុតា ច សក្ការគរុតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សទ្ធម្មាតិ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម នៅហើយ

ផង នៅឥឡូវនេះផង ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងចំរើនក្នុង

ព្រះសទ្ធម្ម ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ ។

(៤៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្មទាំងឡាយនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ អសទ្ធម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងសេចក្តីក្រោធ មិនធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងសេចក្តីលុបគុណ មិនធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងលាភ មិនធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងសក្ការៈ មិនធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្មមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះសទ្ធម្មទាំងឡាយនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ព្រះសទ្ធម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ ក្នុងសេចក្តីក្រោធ ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ ក្នុងសេចក្តីលុបគុណ ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ ក្នុងលាភ ១ ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកធ្ងន់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ ក្នុងសក្ការៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះសទ្ធម្មមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

កោធមក្ខគរូ ភិក្ខុ លាភសក្ការគារវា
ទុក្ខេត្តេ បូតិពីជំវ(១) សទ្ធម្មេ ន វិរូហតិ ។
យេ ច សទ្ធម្មគរុនោ វិហំសុ វិហរន្តិ ច
តេ វេ ធម្មេ វិរូហន្តិ ស្នេហមន្វាយមិវោសធា ។

(៨២) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ រោហិតស្សោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ រោហិតស្សោ ទេវបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច យត្ថ នុ ខោ ភន្តេ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ សក្កា នុ ខោ(២) ភន្តេ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតុំ វា(៣) ទដ្ឋុំ វា បាបុណិតុំ វាតិ ។

១ ឱ.ម. សុខេត្តេ បូតិពីជំវ ។ ២ ឱ. សក្កា នុ ខោ សោ ។ ៣ ម. អន្តោ ញាតុំ វា ។ ឱ. អន្តំ ឥតុំ វា ។

ភិក្ខុជាអ្នកខ្ពង់ ក្នុងសេចក្តីក្រោធ និងសេចក្តីលុបគុណ ជាអ្នកខ្ពង់ ក្នុងលាភ ក្នុងសក្ការៈ រមែងមិនដុះដាលឡើង ក្នុងព្រះសទ្ធម្មបានឡើយ ដូចជាពូជដែលគេព្រោះក្នុងស្រែមិនល្អ ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកគោរព ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម នៅហើយផង នៅសព្វថ្ងៃនេះផង ភិក្ខុទាំងនោះឯង តែងដុះដាលក្នុងព្រះធម៌ ដូចជាពូជ តែងដុះឡើង ព្រោះអាស្រ័យទឹកដ៏ល្អ ។

(៨២) ពេលមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះឯង រោហិតស្សទេវបុត្ត កាលវេលារាត្រី (បឋមយាម) កន្លងទៅហើយ មានពន្លឺដ៏រុងរឿង ញុំាងវត្តជេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាង ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះរោហិតស្សទេវបុត្តឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងទីកាលនៃពិភពលោកណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលអាចដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ឬដើម្បីដល់នូវទីបំផុតនៃលោក (នោះ) ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បានដែរឬ ។

យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ(១) ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ។ អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ យាវ សុភា-សិតមិទំ ភន្តេ ភគវតា យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ភូតបុព្វាហំ ភន្តេ រោហិតស្សោ នាម ឥសិ អហោសិំ ភោជបុត្តោ ឥទ្ធិមា វេហាសង្គមោ ។ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯវរូបោ ជវោ អហោសិ សេយ្យថាបិ នាម ទឡ្ហធម្មោ ធនុគ្គហោ សុសិក្ខិតោ កតហត្ថោ កតូបាសនោ លហុកេន អសនេន អប្ប-កសិរេន តិរិយំ តាលច្ឆាយំ(២) អតិបាតេយ្យ

១ ញាតេយ្យន្តិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ២ ម. តាលច្ឆាទិំ ។ ឱ; តាលច្ឆាតិំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសង្ខារលោកណា តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់ នូវទីបំផុតនៃសង្ខារលោកនោះ ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ ។ រោហិតស្សទេវបុត្ត ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចំឡែកពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ព្រះតម្រាស់នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ប្រពៃហើយថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសង្ខារលោកណា តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុតនៃសង្ខារលោកនោះ ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីព្រេងនាយមក ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់កើតជាឥសីឈ្មោះ រោហិតស្សៈ ជាបុត្ររបស់ក្រោមក្រ មានឫទ្ធិទៅដោយអាកាសហោះបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សន្ទុះនៃសភាពជើងនេះ បានកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ប្រៀបដូចនាយខ្មាន់ធ្នូ មានធនូដ៏មាំ បានសិក្សាហើយប្រពៃហើយ មានដៃដ៏ស្ទាត់ មានការបាញ់ដ៏ស្ទាត់ បាញ់ព្រួញដ៏ស្រាល (បាញ់) ទទឹងនៃស្រមោលដើមត្នោតដោយមិនលំបាក

ឯវរូបោ បទវីតិហារោ អហោសិ សេយ្យថាបិ នាម
បុរត្ថិមា សមុទ្ទា បច្ឆិមោ សមុទ្ទោ ។ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ
ឯវរូបេន ជវេន សមន្នាគតស្ស ឯវរូបេន ច បទវីតិហារេន
ឯវរូបំ ឥច្ឆាគតំ ឧប្បជ្ជិ អហំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ
បាបុណិស្សាមីតិ ។ សោ ខោ អហំ ភន្តេ អញ្ញត្រេវ
អសិតបីតខាយិតសាយិតា អញ្ញត្រ ឧច្ចារបស្សាវ-
កម្មា អញ្ញត្រ និទ្ទាកិលមថបដិវិនោទនា វស្សសតា-
យុកោ វស្សសតជីវី វស្សសតំ គន្ត្វា អប្បត្វាវ
លោកស្ស អន្តំ អន្តរាយេវ កាលកតោ ។ អច្ឆរិយំ
ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ យាវ សុភាសិតមិទំ ភន្តេ
ភគវតា យត្ថ នុ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន
ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ

ជំហានជើងដើរទៅ (ដោយជើង) មានសភាពយ៉ាងនេះ ប្រាកដ (ដល់ទី
ព្រះអង្គ) ប្រៀបដូចសមុទ្រទិសខាងលិច (ឆ្ងាយអំពី) សមុទ្រទិសខាង(*)
កើត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ប្រកបដោយសន្ទុះមាន
សភាពយ៉ាងនេះ ដោយការឈានដើរទៅ (ដោយជើង) មានសភាពយ៉ាង
នេះហើយ សេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះ ក៏កើតឡើងថា អាត្មាអញ
នឹងដល់នូវទីបំផុតនៃលោក ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បាន ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ លើកលែងតែពេលស៊ីផឹក ទំពា
ហុតក្រេប (ស្លាកពារជាដើម) លើកលែងតែពេលធ្វើនូវឧច្ចារៈនិងបស្សាវៈ
លើកលែងតែពេលដេកដើម្បីបន្ទោបង់នូវសេចក្តីទុក្ខលំបាក តាំងប្រកប
ដោយអាយុ ១០០ ឆ្នាំ មានជីវិតរស់នៅបាន ១០០ ឆ្នាំ ដើរទៅអស់ ១០០ ឆ្នាំ
ក៏នៅមិនទាន់ដល់នូវទីបំផុតនៃលោកបានឡើយ ធ្វើមរណកាលក្នុងចន្លោះនោះ
ឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ព្រះតម្រាស់នេះ
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិន
កើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនឧបបត្តិ ក្នុងទីសត្វលោកណា

(*) សមុទ្រទិសខាងលិចជាប់នឹងសមុទ្រទិសខាងកើត យ៉ាងណា ការឈានជើងដូចគ្នានោះដែរ ទៅក្នុងទីឆ្ងាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ អដ្ឋកថា ។

នាហំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ។ យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយ្យតិ ន មីយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមិ ។ ន ចាហំ អាវុសោ អប្បត្វា វ លោកស្ស អន្តំ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយំ វទាមិ ។ អបិចាហំ អាវុសោ ឥមស្មឹយេវ ព្យាមមត្តេ កឡេវរេ សសញ្ញិម្ហិ(១) សមនកេ លោកញ្ច បញ្ញាបេមិ លោកសមុទយញ្ច លោកនិរោធញ្ច លោកនិរោធគាមិនិញ្ច បដិបទន្តិ ។

គមនេន ន បត្តព្វោ លោកស្សន្តោ កុទាចនំ
ន ច អប្បត្វា លោកន្តំ ទុក្ខា អត្ថិ បមោចនំ ។

១ ម. សសញ្ញិម្ហិ ។ ឥ. សញ្ញិម្ហិ ។

តថាគត មិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកនោះ ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គល មិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងទីសត្វលោកណា តថាគត មិនបានពោលថា បុគ្គល គប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុត នៃលោកនោះដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត បើតថាគត មិនបានដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកហើយ ក៏មិនបានពោលនូវកិរិយាធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត តថាគតតែងបញ្ញត្តនូវលោកផង លោកសមុទយៈផង លោកនិរោធផង លោកនិរោធគាមិនីបដិបទាផង ក្នុងអត្តភាពប្រមាណ ១ ព្យាមនេះឯង ដែលប្រកបដោយសញ្ញាផង ប្រកបដោយចិត្តផង ។

ទីបំផុតនៃលោក បុគ្គល មិនគប្បីដល់ ដោយការដើរទៅ
(ដោយជើង) ក្នុងកាលណាមួយឡើយ មួយទៀត កាលមិនទាន់
ដល់នូវទីបំផុតនៃលោក ឈ្មោះថា មិនបានរួចចាកទុក្ខឡើយ ។

តស្មា ហវេ លោកវិទូ សុមេធោ
លោកន្តគូ វុសិតព្រហ្មចរិយោ ។
លោកស្ស អន្តំ សមិតាវិ ញត្វា
នាសីសតិ លោកមិមំ បរញ្ចាតិ ។

(៤៦) អថខោ ភគវា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខវេ រត្តឹ រោហិតស្សោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ ភិក្ខវេ រោហិតស្សោ ទេវបុត្តោ មំ ឯតទវោច យត្ថ នុ ខោ ភន្តេ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ សក្កា នុ ខោ សោ ភន្តេ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតុំ វា ទដ្ឋុំ វា បាបុណិតុំ វាតិ ។

ព្រោះហេតុនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់នូវលោក ទ្រង់មានបញ្ញាល្អ ទ្រង់ដល់នូវ
ទីបំផុតនៃលោក ទ្រង់ប្រព្រឹត្តចប់ព្រហ្មចរិយៈហើយ ។
ទ្រង់មានបាបរម្ងាប់បង់ហើយ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
នូវទីបំផុតនៃលោកហើយ មិនប្រាថ្នានូវលោក
នេះ និងលោកដទៃឡើយ ។

(៤៦) លុះកន្លងរាត្រីនោះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បាន ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរាត្រីនេះ រោហិ-តស្សទេវបុត្ត កាលវេលារាត្រី (បឋមយាម) កន្លងទៅហើយ មានពន្លឺដ៏រុងរឿង ញុំាងវត្តជេតពនទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ក៏ចូលមករកតថាគត លុះចូលមកដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគតហើយឋិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះរោហិតស្សទេវបុត្ត ឋិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនចាប់បដិសន្ធិ ក្នុងឱកាសនៃចក្រវាឡលោកណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលអាចដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ឬដើម្បីដល់ នូវទីបំផុតនៃលោកនោះ ដោយគតិយាត្រា (ដោយដើរ) បានដែរឬ ។

ឯវំ វុត្តេ អហំ ភិក្ខវេ រោហិតស្សំ ទេវបុត្តំ ឯតទវោចំ យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភិក្ខវេ រោហិតស្សោ ទេវបុត្តោ មំ ឯតទវោច អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ ភន្តេ ភគវតា យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧប-បជ្ជតិ នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមីតិ ភូតបុព្វាហំ ភន្តេ រោហិតស្សោ នាម ឥសិ អហោសឹ ភោជបុត្តោ ឥទ្ធិមា វេហាស-ង្គមោ ។ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯវរូបោ ជវោ អហោសិ សេយ្យថាបិ នាម ទឡ្ហធម្មោ ធនុគ្គហោ សុសិក្ខិតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលរោហិតស្សទេវបុត្ត ពោលនឹងតថាគតយ៉ាងនេះហើយ តថាគតបានពោលទៅនឹងរោហិតស្សទេវបុត្តថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសត្វលោក-លោកណា តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកនោះ ដោយកិរិយាដើរទៅ (ដោយដើរ) បានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ រោហិតស្សទេវបុត្ត បាននិយាយនឹងតថាគតដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ព្រះតម្រាស់នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ប្រពៃហើយថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសត្វលោកណា តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់ នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកនោះ ដោយកិរិយាដើរទៅ (ដោយដើរ) បានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីព្រេងនាយមក ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់កើតជាឥសី ឈ្មោះរោហិតស្សៈ ជាបុត្តរបស់ព្រានព្រៃ មានឫទ្ធិទៅដោយអាកាសវេហាស៍បាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សន្ទុះមានសភាពយ៉ាងនេះ បានកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ទោះ ប្រៀបដូចនាយខ្មាន់ធ្នូ មានធនូដ៏មាំ បានសិក្សាដោយប្រពៃហើយ

កតហត្ថោ កតូបាសនោ លហុកេន អសនេន អប្ប-
កសិរេន តិរិយំ តាលច្ឆាយំ អតិបាតេយ្យ ឯវរូបោ បទ-
វីតិហារោ អហោសិ សេយ្យថាបិ នាម បុរត្ថិមា សមុទ្ទា
បច្ឆិមោ សមុទ្ទោ តស្ស មយ្ហំ ភន្តេ ឯវរូបេន
ជវេន សមន្នាគតស្ស ឯវរូបេន ច បទវីតិហារេន
ឯវរូបំ ឥច្ឆាគតំ ឧប្បជ្ជិ អហំ គមនេន លោកស្ស
អន្តំ បាបុណិស្សាមីតិ ។ សោ ខោ អហំ ភន្តេ
អញ្ញត្រេវ អសិតបីតខាយិតសាយិតា អញ្ញត្រ
ឧច្ចារបស្សាវកម្មា អញ្ញត្រ និទ្ទាកិលមថបដិវិនោទនា
វស្សសតាយុកោ វស្សសតជីវី វស្សសតំ គន្ត្វា អប្បត្វា-
វ លោកស្ស អន្តំ អន្តរាយេវ កាលកតោ ។
អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ
ភន្តេ ភគវតា យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ
ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ

មានដៃដ៏ស្ទាត់ មានការហាត់ដ៏ស្ទាត់ បានយកព្រួញដ៏ស្រាល (បាញ់)
ឲ្យផុតលើទទឹងនៃស្រមោលដើមត្នោត ដោយមិនលំបាក ដំណានឈាន
ដើរទៅដោយជើង មានសភាពយ៉ាងនេះ បានកើតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ
ប្រៀបដូចសមុទ្រទិសខាងលិច (ឆ្ងាយ) អំពីសមុទ្រទិសខាងកើត ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ប្រកបដោយសន្ទុះមានសភាពយ៉ាង
នេះ ដោយការឈានដើរទៅ (ដោយជើង) មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
សេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះ ក៏កើតឡើងថា អាត្មាអញនឹងដល់
នូវទីបំផុតនៃលោក ដោយកិរិយាដើរទៅ (ដោយជើង)បាន ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ លើកលែងតែពេលស៊ីផឹក ទំពា ហុតស្រូប
(នូវអាហារជាដើម) លើកលែងតែពេលបន្ទោរបង់ឧច្ចារៈ និងបស្សាវៈ លើក
លែងតែពេលដេកនឹងបន្ទោបង់នូវសេចក្តីទុក្ខលំបាក តាំងប្រកបដោយ
អាយុ១០០ឆ្នាំ មានជីវិតរស់នៅបាន១០០ឆ្នាំ តាំងដើរទៅអស់១០០ឆ្នាំ
ក៏គង់មិនដល់នូវទីបំផុតនៃលោកបានឡើយ ក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងចន្លោះ
នោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ព្រះតម្រាស់នេះ
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ប្រាប់ហើយថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិន
កើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសត្វលោកណា

នាហន្តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតយ្យំ ទដ្ឋយ្យំ បត្តយ្យន្តិ វទាមីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អហំ ភិក្ខវេ រោហិតស្សំ ទេវបុត្តំ ឯតទវោចំ យត្ថ ខោ អាវុសោ ន ជាយតិ ន ជីយ្យតិ ន មីយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ នាហន្តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតយ្យំ ទដ្ឋយ្យំ បត្តយ្យន្តិ វទាមិ ន ចាហំ អាវុសោ អប្បត្វា លោកស្ស អន្តំ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយំ វទាមិ អបិចាហំ អាវុសោ ឥមស្មិំយេវ ព្យាមមត្តេ កឡេវរេ សសញ្ញិម្ហិ សមនកេ លោកញ្ច បញ្ញបេមិ លោកសមុទយញ្ច លោកនិរោធញ្ច លោកនិរោធគាមិនិញ្ច បដិបទន្តិ ។

គមនេន ន បត្តព្វោ លោកស្សន្តោ កុទាចនំ
ន ច អប្បត្វា លោកន្តំ ទុក្ខា អត្ថិ បមោចនំ ។

តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកនោះ ដោយកិរិយាដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលរោហិតស្សទេវបុត្ត ពោលយ៉ាងនេះហើយ តថាគត បានពោលទៅនឹងរោហិតស្សទេវបុត្តថា ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ក្នុងសត្វលោកណា តថាគតមិនបានពោលថា បុគ្គលគប្បីដឹង គប្បីឃើញ គប្បីដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកនោះ ដោយកិរិយាដើរទៅ (ដោយជើង) បានឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត បើតថាគតមិនបានដល់នូវទីបំផុតនៃសត្វលោកហើយ ក៏មិនបានពោលនូវកិរិយាធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខឡើយ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត តថាគតតែងបញ្ញត្តនូវលោកផង លោកសមុទយៈផង លោកនិរោធផង លោកនិរោធគាមិនីបដិបទាផង ក្នុងអត្តភាពប្រមាណ ១ ព្យាមនេះឯង ដែលប្រកបដោយសញ្ញាផង ប្រកបដោយចិត្តផង ។

ទីបំផុតនៃលោក បុគ្គលមិនគប្បីដល់ដោយការដើរទៅ (ដោយជើង) ក្នុងកាលណាមួយឡើយ មួយទៀត ការមិនទាន់ដល់នូវទីបំផុតនៃលោក ឈ្មោះថា មិនបានរួចចាកទុក្ខឡើយ ។

តស្មា ហវេ លោកវិទូ សុមេធោ
លោកន្តគូ វុសិតព្រហ្មចរិយោ
លោកស្ស អន្តំ សមិតាវី ញត្វា
នាសីសតិ លោកមិមំ បរញ្ចាតិ ។

(៤៧) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ សុវិទូរវិទូរានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ នភញ្ច ភិក្ខវេ បឋវី ច ឥទំ បឋមំ សុវិទូរវិទូរេ[១] ឱរិមញ្ច ភិក្ខវេ តីរំ សមុទ្ទស្ស បារិមញ្ច ឥទំ ទុតិយំ សុវិទូរវិទូរេ យតោ ច ភិក្ខវេ វេរោចនោ អព្ភុទេតិ យត្ថ ច អត្ថង្គមេតិ ឥទំ តតិយំ សុវិទូរវិទូរេ សតញ្ច ភិក្ខវេ ធម្មោ អសតញ្ច ធម្មោ ឥទំ ចតុត្ថំ សុវិទូរវិទូរេ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សុវិទូរវិទូរានីតិ ។

១. ម. សុវិទូរវិទូរំ ។

ព្រោះហេតុនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់នូវលោក ទ្រង់មានបញ្ញាល្អ ទ្រង់ដល់នូវ
ទីបំផុតនៃលោក ទ្រង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈហើយ ។
ទ្រង់មានបាបរម្ងាប់បង់ហើយ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវ
ទីបំផុតនៃលោកហើយ មិនប្រាថ្នានូវលោកនេះ និង
លោកខាងមុខឡើយ ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែលឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ របស់ដែលឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេឃនិងផែនដី នេះជារបស់ឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយទី ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រើយសមុទ្រខាងអាយនិងត្រើយសមុទ្រខាងនាយ នេះជារបស់ឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយទី ២ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអាទិត្យរះឡើងអំពីទិសណា អស្តង្គតទៅក្នុងទិសណា នេះជារបស់ឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយទី ៣ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌របស់ពួកសប្បុរស និងធម៌របស់ពួកអសប្បុរស នេះជារបស់ឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ដែលឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

នភញ្ច(១) ទូរេ បថវី ច ទូរេ
បារំ សមុទ្ទស្ស តទាហុ ទូរេ
យតោ ច វេរោចនោ អព្ភុទេតិ
បភង្ករោ យត្ថ ច អត្ថមេតិ
តតោ ហវេ ទូរតរំ វទន្តិ
សតញ្ច ធម្មំ អសតញ្ច ធម្មំ ។
អព្យាយិកោ ហោតិ សតំ សមាគមោ
យាវម្បិ តិដ្ឋេយ្យ(២) តថេវ ហោតិ ។
ខិប្បញ្ហិ វេតិ អសតំ សមាគមោ
តស្មា សតំ ធម្មោ អសព្ភិ អារកា ។

(៤៨) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា វិសាខោ បញ្ចាលិបុត្តោ ឧបដ្ឋា-នសាលាយំ ភិក្ខូ ធម្មិយា កថាយ សន្ទ-ស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ

១. ម. ម. នភា ។ ២ ម. យាវម្បិ តិដ្ឋេយ្យ ។

មេឃនឹងផែនដី ក៏ឋិតនៅឆ្ងាយអំពីគ្នា ត្រើយសមុទ្រនោះ លោកពោលថា ឆ្ងាយអំពីគ្នា ព្រះអាទិត្យជាអ្នកធ្វើនូវពន្លឺ រះឡើងអំពីទិសណា អស្តង្គតទៅវិញក្នុងទិសណា ក៏ឋិតនៅឆ្ងាយអំពីគ្នា បណ្ឌិតទាំងឡាយពោលថា ធម៌របស់ពួកសប្បុរស នឹងធម៌របស់ពួកអសប្បុរស ឆ្ងាយក្រៃលែងឆ្ងាយជាងនោះទៅទៀត ។ សមាគមរបស់ពួកសប្បុរស មិនចេះព្រាត់ប្រាសចាកគ្នា សមាគមរបស់ពួកសប្បុរស ឋិតនៅដរាបណា ធម៌របស់ពួកសប្បុរស ក៏ទាំងនៅដរាបនោះ ។ សមាគមរបស់ពួកអសប្បុរស តែងព្រាត់ប្រាសទៅឆាប់ ព្រោះហេតុនោះ ធម៌ទាំងឡាយ របស់ពួកសប្បុរស ទើបឈ្មោះថា ឆ្ងាយអំពីធម៌របស់ពួកអសប្បុរស ។

(៤៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះវិសាខបញ្ចាលីបុត្ត (វិសាខភិក្ខុជាកូននៃនាងព្រាហ្មណីឈ្មោះបញ្ចាលី) ដ៏មានអាយុ ពន្យល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកដោយល្អ ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ក្នុងរោងឆាន់

ពោរិយា វាចាយ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបន្នាយ អនិស្សិតាយ ។ អថខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ កោ នុ ខោ ភិក្ខវេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ ភិក្ខូ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ពោរិយា វាចាយ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបន្នាយ អនិស្សិតាយាតិ ។ អាយស្មា ភន្តេ វិសាខោ បញ្ចាលិបុត្តោ ឧបដ្ឋានសាលាយំ ភិក្ខូ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ពោរិយា វាចាយ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបន្នាយ អនិស្សិតាយាតិ ។

ប្រកបដោយសំដីជារបស់អ្នកក្រុង ជាពាក្យច្បាស់លាស់ ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្ដាប់ ឲ្យចូលចិត្តសេចក្ដីជាក់លាក់បាន រាប់បញ្ចូលក្នុងវិវដ្ដៈ មិនបានអាស្រ័យនូវវដ្ដសង្សារ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញអំពីទីពួនសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យហើយ ស្ដេចចូលទៅកាន់រោងឆាន់ លុះចូលទៅដល់ ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ស្រេចហើយ បានត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នរណាហ្ន៎ ពន្យល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកដោយល្អ ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ក្នុងរោងឆាន់ ប្រកបដោយសំដីជារបស់អ្នកក្រុង ជាពាក្យច្បាស់លាស់ ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្ដាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្ដីជាក់លាក់បាន រាប់បញ្ចូលក្នុងវិវដ្ដៈ មិនបានអាស្រ័យនូវវដ្ដសង្សារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះវិសាខបញ្ចាលីបុត្ត ដ៏មានអាយុ ពន្យល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកដោយល្អ ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ក្នុងរោងឆាន់ ប្រកបដោយសំដី ជារបស់អ្នកក្រុង ជាពាក្យច្បាស់លាស់ ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្ដាប់ ឲ្យចូលចិត្តសេចក្ដីជាក់លាក់ រាប់បញ្ចូលក្នុងវិវដ្ដៈ មិនបានអាស្រ័យនូវវដ្ដសង្សារ ។

អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ វិសាខំ បញ្ចាលិបុត្តំ ឯតទ-វោច សាធុ សាធុ វិសាខ សាធុ ខោ ត្វំ វិសាខ ភិក្ខូ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ សមាទបេសិ សមុត្តេ-ជេសិ សម្បហំសេសិ បោរិយា វាចាយ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបន្នាយ អនិស្សិតាយាតិ ។

នាភាសមានំ ជានន្តិ មិស្សំ ពាលេហិ បណ្ឌិតំ
ភាសមានញ្ច ជានន្តិ ទេសេន្តំ អមតំ បទំ ។
ភាសយេ ជោតយេ ធម្មំ បគ្គណ្ហេ ឥសិនំ ធជំ
សុភាសិតធជា ឥសយោ ធម្មោ ហិ ឥសិនំ ធជោតិ ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់ទៅនឹងព្រះវិសាខបញ្ចាលីបុត្ត ដ៏មានអាយុថា ម្នាលវិសាខៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ម្នាលវិសាខៈ ប្រពៃណាស់ហើយ អ្នកពន្យល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកហើយល្អ ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា ប្រកបដោយសំដីជារបស់អ្នកក្រុង ជាពាក្យច្បាស់លាស់ ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីជាក់លាក់បាន គប់ប្រកបក្នុងវិវដ្ដៈ មិនបានអាស្រ័យនូវវដ្ដសន្និស្ស័យ ។

បណ្ឌិតដែលនៅច្រឡំដោយពួកបុគ្គលពាល កាលបើ
មិនបាននិយាយទេ ជនទាំងឡាយ ក៏មិនស្គាល់ថា
(ជាបណ្ឌិតឡើយ) លុះតែបណ្ឌិតបាននិយាយនូវសំដែង
នូវទីរលត់នៃក្រេសគ្មាន ទើបជនទាំងឡាយ ស្គាល់បាន ។
បណ្ឌិតគួរសំដែង គួរបំភ្លឺ គួរលើកដំកើងនូវ
ព្រះនវលោកុត្តរធម៌ ដែលជាទង់ជ័យរបស់ពួកឥសី
ពួកឥសី (គឺអរិយបុគ្គលមានព្រះពុទ្ធជាដើម) មាន
សុភាសិតជាទង់ជ័យ ព្រោះថា ព្រះនវលោកុត្តរធម៌
ជាទង់ជ័យរបស់ពួកឥសី ។

(៤០) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ សញ្ញាវិបល្លាសា ចិត្ត-វិបល្លាសា ទិដ្ឋិវិបល្លាសា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនិច្ចេ ភិក្ខវេ និច្ចន្តិ សញ្ញាវិបល្លាសោ ចិត្តវិបល្លាសោ ទិដ្ឋិវិបល្លាសោ ទុក្ខេ ភិក្ខវេ សុខន្តិ សញ្ញាវិបល្លាសោ ចិត្តវិបល្លាសោ ទិដ្ឋិវិបល្លាសោ អនត្តនិ ភិក្ខវេ អត្តាតិ សញ្ញាវិបល្លាសោ ចិត្តវិបល្លាសោ ទិដ្ឋិវិបល្លាសោ អសុភេ ភិក្ខវេ សុភន្តិ សញ្ញាវិបល្លាសោ ចិត្តវិបល្លាសោ ទិដ្ឋិ-វិបល្លាសោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សញ្ញាវិបល្លាសា ចិត្តវិបល្លាសា ទិដ្ឋិវិបល្លាសា ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ នសញ្ញាវិបល្លាសា នចិត្តវិបល្លាសា នទិដ្ឋិវិបល្លាសា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនិច្ចេ ភិក្ខវេ អនិច្ចន្តិ ន-សញ្ញាវិបល្លាសោ នចិត្តវិបល្លាសោ នទិដ្ឋិវិបល្លាសោ

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាសទាំងឡាយនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វិបល្លាស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាស ថា ទៀងក្នុងរបស់ដែលមិនទៀង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាស ថា ជាសុខក្នុងរបស់ដែលជាទុក្ខ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាស ថា ខ្លួនក្នុងរបស់ដែលមិនមែនខ្លួន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាស ថា ល្អក្នុងរបស់ដែលមិនល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាវិបល្លាស ចិត្តវិបល្លាស ទិដ្ឋិវិបល្លាស មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាសនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ មិនវិបល្លាស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាស ថា មិនទៀងក្នុងរបស់ដែលមិនទៀង ១

ទុក្ខេ ភិក្ខវេ ទុក្ខន្តិ នសញ្ញាវិបល្លាសោ នចិត្ត-វិបល្លាសោ នទិដ្ឋិវិបល្លាសោ អនត្តនិ ភិក្ខវេ អនត្តាតិ នសញ្ញាវិបល្លាសោ នចិត្តវិបល្លាសោ នទិដ្ឋិវិបល្លាសោ អសុភេ ភិក្ខវេ អសុភន្តិ នសញ្ញាវិបល្លាសោ នចិត្តវិបល្លាសោ នទិដ្ឋិវិបល្លាសោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ នសញ្ញាវិបល្លាសា នចិត្តវិបល្លាសា នទិដ្ឋិវិបល្លាសាតិ ។

អនិច្ចេ និច្ចសញ្ញិនោ ទុក្ខេ ច សុខសញ្ញិនោ
អនត្តនិ ច អត្តាតិ អសុភេ សុភសញ្ញិនោ
មិច្ឆាទិដ្ឋិហតា សត្តា ខិត្តចិត្តា វិសញ្ញិនោ
តេ យោគយុត្តា មារស្ស អយោគក្ខេមិនោ ជនា
សត្តា គច្ឆន្តិ សំសារំ ជាតិមរណគាមិនោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាសថា ជាទុក្ខក្នុងរបស់ដែលជាទុក្ខ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាស ថា មិនមែនខ្លួនក្នុងរបស់ដែលមិនមែនខ្លួន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាស ថា មិនស្អាតក្នុងរបស់ដែលមិនស្អាត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាមិនវិបល្លាស ចិត្តមិនវិបល្លាស ទិដ្ឋិមិនវិបល្លាសមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សត្វទាំងឡាយ ដែលមិច្ឆាទិដ្ឋិបៀតបៀនហើយ ជា
អ្នកមានចិត្តរវើរវាយ មានសញ្ញាខុសហើយ
រមែងមានសេចក្តីសំគាល់ថា ទៀង ក្នុងរបស់ ដែល
មិនទៀង មានសេចក្តីសំគាល់ថា សុខ ក្នុងរបស់ដែល
ជាទុក្ខ មានសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួន ក្នុងរបស់ដែល
មិនមែនខ្លួន មានសេចក្តីសំគាល់ថា ល្អ ក្នុងរបស់ដែល
មិនល្អ ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រកប ក្នុង
យោគៈរបស់មារ មិនដល់នូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាក
យោគៈបានឡើយ សត្វទាំងឡាយ តែងមានប្រក្រតី
ដល់នូវជាតិ និងមរណៈ រមែងទៅកាន់សង្សារវដ្ត

យទា ច ពុទ្ធា លោកស្មឹ ឧប្បជ្ជន្តិ បភង្ករា ។

តេសំ[១] ធម្មំ បកាសេន្តិ ទុក្ខូបសមគាមិនំ

តេសំ សុត្វាន សប្បញ្ញា សចិត្តំ បច្ចលទ្ធុ តេ[២]

អនិច្ចំ អនិច្ចតោ ទក្ខុំ ទុក្ខមទ្ទក្ខុ ទុក្ខតោ[៣]

អនត្តនិ អនត្តាតិ អសុភំ អសុភតទ្ទសុំ

សម្មាទិដ្ឋិសមាទានា សព្វំ ទុក្ខំ ឧបច្ចគុន្តិ ។

(៥០) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អព្ភា ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសា យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ

១ ឱ. តេ ធម្មំ ។ ម. ធម្មំ ។ ២ ម. បច្ចលត្ថុ តេ ។ ៣ ម. អនិច្ចំ អនិច្ចតោ ទក្ខុំ ទុក្ខំ ទុក្ខតោ មទ្ទក្ខុំ ។

ល្បីព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់កើតឡើង ក្នុងលោក វេលាណា ក៏ទ្រង់ធ្វើនូវពន្លឺ ។ ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ **ទ្រង់សំដែងនូវព្រះធម៌សច្ច** ៤ នោះ ដែលជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ពួកសត្វដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញា បុគ្គលស្តាប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ហើយ ក៏ត្រឡប់រកចិត្តរបស់ខ្លួន បានឃើញនូវរបស់ដែលមិនទៀងថា មិនទៀង ឃើញនូវរបស់ដែលជាទុក្ខ ថាជាទុក្ខ បានឃើញថា មិនមែនខ្លួន ក្នុងរបស់ដែលមិនមែនខ្លួន បានឃើញរបស់ដែលមិនល្អ ថា មិនល្អ (ជនទាំងនោះ) ជាអ្នកសមាទានខ្ជាប់សម្មាទិដ្ឋិ បានប្រាសចាកទុក្ខទាំងពួង ។

(៥០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ និងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយនោះ គឺ ពពក ១ ។

មហិយា ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ធូមរជោ ភិក្ខវេ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិ-លិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ រាហុ ភិក្ខវេ អសុរិន្ទោ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ចន្ទិមសុរិយានំ ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋា ចន្ទិមសុរិយា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា សុរំ បិវន្តិ មេរយំ សុរាមេរយបានា អប្បដិវិរតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងនោះគឺទឹកសន្សើម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទ និងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយនោះ គឺផ្សែង ធូលី ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយនោះគឺ រាហុអសុរិន្ទ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ សៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេសទាំងឡាយ របស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនោះដែរ ។ ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ ផឹកនូវសុរានិងមេរ័យ មិនវៀរចាកការផឹកនូវសុរានិងមេរ័យឡើយ ។

អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តិ មេថុនស្មា ធម្មា អប្បដិវិរតា ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ជាតរូបរជតំ សាទិយន្តិ ជាតរូបរជតប្បដិគ្គហណា អប្បដិវិរតា ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា មិច្ឆាជីវេន ជីវិតំ កប្បេន្តិ មិច្ឆាជីវា អប្បដិវិរតា ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ សៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា តែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង នេះជាឧបក្កិលេសរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ សេពមេថុនធម្ម មិនវៀរចាកការសេពមេថុនធម្មឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណា តែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង នេះជាឧបក្កិលេសរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ ត្រេកអរនូវមាសនិងប្រាក់ មិនវៀរចាកការទទួលនូវមាសនិងប្រាក់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួកមួយ សៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា តែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង នេះជាឧបក្កិលេសរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ មិនវៀរចាកមិច្ឆាជីវៈឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ សៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិលេសណា តែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង នេះជាឧបក្កិលេសរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទី ៤ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សមណព្រាហ្មណានំ ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ ន វិរោចន្តីតិ ។

រាគទោសបរិក្កិដ្ឋា(១) ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
អវិជ្ជានិវុតា បោសា បិយរូបាភិនន្ទិនោ
សុរំ បិវន្តិ មេរយំ បដិសេវន្តិ មេថុនំ
រជតំ ជាតរូបញ្ច សាទិយន្តិ អវិទ្ទសូ
មិច្ឆាជីវេន ជីវន្តិ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
ឯតេ ឧបក្កិលេសា វុត្តា ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ អសុទ្ធា សរជា មគា(២)
អន្ធការេន ឱនទ្ធា តណ្ហាទាសា សនេត្តិកា
វឌ្ឍេន្តិ កដសឹ ឃោរំ អាទិយន្តិ បុនព្ភវន្តិ ។

រោហិតស្សវគ្គោ បញ្ចមោ ។

---

១ ម. រាគមោហបរិយុដ្ឋា ។ ២ ឱ. បជា ។ ម. មជា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ សៅហ្មង ព្រោះឧបក្កិ-លេសទាំងឡាយណា តែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺ មិនរុងរឿង ឧបក្កិលេសរបស់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ ជាអ្នកសៅហ្មងដោយ
រាគៈនិងទោសៈ ត្រូវអវិជ្ជាគ្របសង្កត់ហើយ មានប្រក្រតី
ត្រេកអរចំពោះរូបជាទីស្រឡាញ់ ជាជនល្ងង់ រមែងផឹក
នូវសុរានិងមេរ័យ សេពនូវមេថុនធម្ម ត្រេកអរចំពោះ
ប្រាក់និងមាស ។ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយចិញ្ចឹម
ជីវិត ដោយមិច្ឆាជីវៈ សមណព្រាហ្មណ៍ ពួកមួយ
មិនស្អាត ប្រកបដោយធូលី រមែងមិនក្តៅ មិនភ្លឺព្រោះ
ឧបក្កិលេសទាំងឡាយណា ឧបក្កិលេស ទាំងនុ៎ះ
ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាផៅពង្សនៃព្រះអាទិត្យ បានត្រាស់ទុក
ហើយ ពួកសត្វត្រូវសេចក្តីងងឹតគ្របសង្កត់ហើយ ជាទាសៈ
នៃតណ្ហា ប្រព្រឹត្តទៅតាមខ្សែនៃតណ្ហា ញ៉ាំងអត្តភាពដ៏
គួរខ្លាច ឲ្យចំរើនឡើង តែងកាន់យកនូវភពថ្មី ។

ចប់ រោហិតស្សវគ្គ ទី ៥ ។

តស្សុទ្ទានំ

សមាធិបញ្ញា ទ្វេ កោធា(១)

អាឃាតស្ស ឋបេ ទុវេ

សុវិទ្ធាវិសាខា វិបល្លាសោ(២)

ឧបក្កិលេសេន តេ ទសាតិ

បឋមោ បណ្ណាសកោ និដ្ឋិតោ ។

---

១ ម. ទ្វេ កោធធា ។ ២ ឱ. សុទ្ធាវិសាខោ វិបល្លាសោ ។ ម. សុវិទ្ធាវិសាខវិបល្លាសា ។

ឧទ្ទាននៃអាឃាតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសមាធិការ ១ អំពីបញ្ហាព្យាករណ៍ ១ អំពីបុគ្គលឆាប់ ក្ខីសេចក្តីក្រោធមាន ៦ លើក អំពីអាឃាតស្សទៅបុគ្គលដទៃ ៦ លើកទៀត អំពីរបស់ដែលឆ្ងាយក្រៀលឥឡាយ ១ អំពីបញ្ហាលិបុគ្គលឈ្មោះវិសាខៈ ១ អំពីវិបល្លាស ១ អំពីឧបក្កិលេស ១ រួមត្រូវជា ១០ ។

ចប់ បណ្ណាសក ទី ១ ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គោ

(៥៦) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចីវរំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អប្បមាណោ តស្ស បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជមានោ... យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សេនាសនំ បរិភុញ្ជមានោ... យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ

ទុតិយបណ្ណាសក

បុញ្ញាភិសន្ទវគ្គ

(៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាភិសន្ទៈជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌នេះ មាន ៤ យ៉ាង រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ អាភិសន្ទៈជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល មាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលប្រើប្រាស់ចីវររបស់ទាយកណា ចូលកាន់ចេតោសមាធិ ជាធម៌ប្រមាណមិនបាន អាភិសន្ទៈជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល របស់ទាយកនោះ ក៏រមែងប្រមាណមិនបាន ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបរិភោគបិណ្ឌបាត របស់ទាយកណា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលប្រើប្រាស់សេនាសនៈ របស់ទាយកណា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបរិភោគគិលានភេសជ្ជបរិក្ខារ ជាបច្ច័យដល់អ្នកជម្ងឺរបស់ទាយកណា ចូលកាន់ចេតោសមាធិ ជាធម៌ប្រមាណមិនបាន

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទេ ន សុករំ ឧទកស្ស បមាណំ គហេតុំ ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសតានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសតសហស្សានីតិ វា អថខោ អសង្ខ្យេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាឧទកក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេហិ ចតូហិ បុញ្ញាភិសន្ទេហិ កុសលាភិសន្ទេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គហេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ អថខោ អសង្ខ្យេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយកាត់ថ្លៃប្រមាណនៃទឹក ក្នុងមហាសមុទ្រថា ទឹកមានប៉ុណ្ណេះអាឡ្ហក ទឹកមានប៉ុណ្ណេះរយអាឡ្ហក ទឹកមានប៉ុណ្ណេះពាន់អាឡ្ហក ទឹកមានប៉ុណ្ណេះសែនអាឡ្ហកបានឡើយ តាមពិតនោះ គឺដល់នូវការរាប់ថា គំនរទឹកធំ ដែលបុគ្គលរាប់មិនបានប្រមាណមិនអស់ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវក ដែលប្រកបដោយអានិសង្ស ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯងហើយ បុគ្គលមិនងាយនឹងកាត់ថ្លៃប្រមាណនៃបុណ្យថា អានិសង្ស ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល ជាទីនាំមកនូវសេចក្ដីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្តបានឡើយ តាមពិតនោះគឺដល់នូវការរាប់ថា ជា គំនរបុណ្យយ៉ាងធំ ដែលបុគ្គលរាប់មិនបាន ប្រមាណមិនអស់ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

មហោទធឹ អបរិមិតំ មហាសរំ
ពហុភេរវំ រតនគណានមាលយំ(១)
នជ្ជោ យថា នរគណសង្ឃសេវិតា(២)
បុថូ សវន្តី ឧបយន្តិ សាគរំ ។
ឯវំ នរំ អន្នទបានវត្ថទំ
សេយ្យានិសជ្ជត្ថរណស្ស ទាយកំ
បុញ្ញស្ស ធារា ឧបយន្តិ បណ្ឌិតំ
នជ្ជោ យថា វារិវហាវ សាគរន្តិ ។

[៥៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

១ ឱ. រតនាករមាលយំ ។ ២ ឱ. ម. នរគណសង្ឃសេវិតា ។

ខ ទន្លេទាំងឡាយ ដែលមានពួកក្រុមនៅអាស្រ័យ ច្រើន តែងហូរចុះទៅកាន់សាគរ មានកន្ទង់ទឹកធំដែលបុគ្គលកប់មិនបាន ជាស្រះធំ ប្រកបដោយអារម្មណ៍គួរស្ញប់ស្ញែងដ៏ច្រើន ជាទីកើតនៃគំនរកែវទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធារនៃបុណ្យ រមែងប្រព្រឹត្តហូរទៅកាន់នរជនដែលជាបណ្ឌិតអ្នកឲ្យនូវបាយទឹកនិងសំពត់ អ្នកឲ្យនូវទីដេក ទីអង្គុយនិងគ្រឿងក្រាល ដូចជាទន្លេក្តីង ដែលហូរទៅកាន់សាគរយ៉ាងនោះដែរ ។

[៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិសន្ទ ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ នេះមាន៤យ៉ាង រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ អភិសន្ទ ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសល ៤យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើក ក្នុងព្រះពុទ្ធថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងទ្រង់ យ៉ាង ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ

វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ

ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ជាសារថីទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអភិសន្ទៈ ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសលទី ១ ដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះធម៌ថា ព្រះបរិយត្តិធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ ព្រះនវលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ដឹងពិត ឃើញពិត ដោយបច្ចវេក្ខណញ្ញាណ ជាធម៌ឲ្យនូវផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្អោនចូលមកទុកក្នុងខ្លួនដោយអំណាចនៃភាវនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មានឧគ្ឃដិតញ្ញូបុគ្គលជាដើម គប្បីឃើញច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអភិសន្ទជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសលទី ២ ដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ

សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ

ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតក្នុងឋានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃ ជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយដោយប្រពៃ ព្រះសង្ឃ ជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយត្រង់ ព្រះសង្ឃ ជាសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃ ជាសាវកនៃព្រះដ៏ព្រះភាគ ប្រតិបត្តិសមគួរដល់សាមីចិកម្ម គឺប្រតិបត្តិគួរដល់សីល សមាធិ បញ្ញា ព្រះសង្ឃអង្គណា បើរាប់ជាគូនៃបុរសមាន ៤ គូ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃទាំងនុ៎ះ ជាសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលបុគ្គលនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្តុកទាន គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ជលីកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តនៃសត្វលោក រកនូវដទៃក្រៃលែងជាងមិនមាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគតិសង្ឃជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសលទី ៣ ដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើត ក្នុងឋានសួគ៌

ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ អច្ឆិទ្ទេហិ អសពលេហិ អកម្មាសេហិ ភុជិស្សេហិ វិញ្ញុ-បសត្ថេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមាធិសំវត្តនិកេហិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គ-សំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក ជាអ្នកប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនពពាល មិនពព្រុះ ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលវិញ្ញូជនតែងសរសើរ ជាសីលមិនជាប់ពាល់ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីបាននូវសមាធិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអភិសន្ទ ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសលទី ៤ ដែលនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិសន្ទ ជាទីហូរមកនៃបុណ្យ ជាទីហូរមកនៃកុសលធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវផលដ៏ល្អវិសេស មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ។

យស្ស សទ្ធា តថាគតេ អចលា សុប្បតិដ្ឋិតា
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំសិតំ ។
សង្ឃេ បសាទោ យស្សត្ថិ ឧជុភូតញ្ច ទស្សនំ
អទលិទ្ទោតិ តំ អាហុ អមោឃំ តស្ស ជីវិតំ ។
តស្មា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មទស្សនំ
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី សរំ ពុទ្ធានសាសនន្តិ ។

(៥៦) ឯកំ សមយំ ភគវា អន្តរា ច មធុរំ អន្តរា ច វេរញ្ជំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ សម្ពហុលាបិ គហបតី ច គហបតានិយោ ច អន្តរា ច មធុរំ អន្តរា ច វេរញ្ជំ(១) អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នា ហោន្តិ ។ អថខោ ភគវា មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ(២) និសីទិ ។ អទ្ទសំសុ ខោ តេ គហបតី ច គហបតានិយោ ច ភគវន្តំ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ

១ ឱ. វេរញ្ជំ ។ ២ ឱ. ម. ឧក្កម្ម បញ្ញត្តេ អាសនេតិ បាឋោ អត្ថិ ។

សេចក្ដីជឿ ក្នុងព្រះតថាគតរបស់បុគ្គលណា មិនញាប់ញ័រ បានដម្កល់ហើយដោយប្រពៃ សីលរបស់បុគ្គលណា ជាសីលល្អ ជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ដែលព្រះអរិយៈសរសើរហើយ ។ សេចក្ដីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ និងការឃើញដោយត្រង់ពិត របស់បុគ្គលណា អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលនូវបុគ្គលនោះថា ជាអ្នកមិនទលក្រ ជាជីវិត របស់បុគ្គលនោះ មិនបានសូន្យទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញ កាលរលឹកឃើញពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គួរប្រកបទុកនូវសេចក្ដីជឿផង នូវសីលផង នូវសេចក្ដីជ្រះថ្លាផង នូវការឃើញធម៌ផង ។

(៥៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ក្នុងដំណើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងចន្លោះស្រុកមធុរានឹងចន្លោះស្រុកវេរញ្ជា ។ មានពួក(១)គហបតីនិងពួកគហបតានីជាច្រើននាក់ ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងចន្លោះស្រុកមធុរានឹងចន្លោះស្រុកវេរញ្ជាដែរ ។ គ្រានោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គេចចេញចាកផ្លូវហើយ ទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។ ពួកគហបតីនិងគហបតានីទាំងនោះ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្ដេចគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយ

១ ពួកទាំងនោះ មានដំណើរជាបៀតចំរាកាហៅកិរិយាប្អូនប្រុសដៅក្នុងស្រុកនោះ ព្រោះ

ទិស្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ គហបតី ច គហបតានិយោ ច ភគវា ឯតទវោច ចត្តារោមេ គហបតយោ សំវាសា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធិំ សំវសតិ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធិំ សំវសតិ ទេវោ ឆវាយ សទ្ធិំ សំវសតិ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធិំ សំវសតិ ។ កថញ្ច គហបតយោ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធិំ សំវសតិ ។ ឥធ គហបតយោ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុ មិច្ឆាចារី មុសាវាទី សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ទុស្សីលោ បាបធម្មោ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយាបិស្ស ហោតិ បាណាតិបាតិនី អទិន្នាទាយិនី កាមេសុ មិច្ឆាចារិនី មុសាវាទិនី សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយិនី

លុះឃើញហើយ ក៏នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកគហបតីនិងគហបតានីទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលគហបតីនិងគហបតានីទាំងឡាយ សំវាស (ការនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងស្វាមីភរិយា) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សំវាស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺខ្មោចប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ១ ខ្មោចប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ១ ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ១ ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ១ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ចុះខ្មោចប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើនូវបាណាតិបាត ធ្វើនូវអទិន្នាទាន ប្រព្រឹត្តនូវកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលពាក្យមុសា ក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់ស្វាមីនោះ ក៏ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវបាណាតិបាត ប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអទិន្នាទាន ប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលនូវពាក្យមុសា ក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ

ទុស្សីលោ បាបធម្មោ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ គហបតយោ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច គហបតយោ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ គហបតយោ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតី ។ បេ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ទុស្សីលោ បាបធម្មោ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយា ច ខ្វស្ស ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតា អទិន្នាទានា បដិវិរតា កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតា មុសាវាទា បដិវិរតា សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតា សីលវតី កល្យាណធម្មា វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសិកាបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ គហបតយោ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច គហបតយោ ទេវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។

ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែរ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ក្មេងប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងក្មេងស្រី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ចុះក្មេងប្រុស នៅរួមជាមួយនឹងទេវតាស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើនូវបាណាតិបាត ។ បេ ។ ក្រេបផឹកនូវសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ប៉ុន្តែភរិយារបស់ស្វាមីនោះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ ជាអ្នកវៀរចាកការក្រេបផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមិនជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ក្មេងប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ចុះទេវតាប្រុស នៅរួមជាមួយគ្នានឹងក្មេងស្រី តើដូចម្តេច ។

ឥធ គហបតយោ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាទា បដិវិរតោ សុរាមេរយ-មជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ សីលវា កល្យាណធម្មោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយា ចស្ស ហោតិ បាណាតិបាតិនី ។ បេ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយិនី ទុស្សីលា បាបធម្មា មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសិកាបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ គហបតយោ ទេវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច គហបតយោ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ គហបតយោ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ។ បេ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ សីលវា

ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកការក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ មានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្ដីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមិនជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់ស្វាមីនោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវបាណាតិបាត ។ បេ ។ ក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្ដីកំណាញ់រួបរឹតនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ទេវតាប្រុសនៅរួមជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ចុះទេវតាប្រុស នៅរួមជាមួយនឹងទេវតាស្រី តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ វៀរចាកការក្រេបផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ ជាអ្នកមានសីល

កល្យាណធម្មោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសកបរិភាសកោ សមណ-ព្រាហ្មណានំ ភរិយា ចស្ស ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតា ។ បេ ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតា សីលវតី កល្យាណធម្មា វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសិកបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ គហបតយោ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធិំ សំវសតិ ។ ឥមេ ខោ គហបតយោ ចត្តារោ សំវាសាតិ ។

ឧភោ ច ហោន្តិ ទុស្សីលា កទរិយា បរិភាសកា
តេ ហោន្តិ ជានិបតយោ ឆវា សំវាសមាគតា ។
សាមិកោ ហោតិ ទុស្សីលោ កទរិយោ បរិភាសកោ
ភរិយា សីលវតី ហោតិ វទញ្ញូ វីតមច្ឆរា ។

មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមិនជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់ស្វាមីនោះ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។បេ។ វៀរចាកការប្រកបដោយទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នកមិនជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែរ ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ សង្វាស (ការនៅរួមគ្នា) មាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ជនទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ជាអ្នកកំណាញ់
ស្តីតស្តាញ ជេរប្រទេច (នូវសមណព្រាហ្មណ៍)
ប្រពន្ធនឹងប្តីទាំងពីរនាក់នោះ ឈ្មោះថា ខ្មោចមកនៅរួម
គ្នា ។ ស្វាមីជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសេចក្តីកំណាញ់
ស្តីតស្តាញ ជេរប្រទេច (នូវសមណព្រាហ្មណ៍)
ភរិយា ជាអ្នកមានសីល ដឹងនូវពាក្យគេសុំនៃពួក
ស្មូម មានសេចក្តីកំណាញ់ ប្រាសចេញហើយ

សាចេ ទេវី សំវសតិ ឆវេន បតិនា សហ ។

សាមិកោ សីលវា ហោតិ វទញ្ញូ វីតមច្ឆរោ

ភរិយា ហោតិ ទុស្សីលា កទរិយា បរិភាសិកា

សាចេ ឆវា សំវសតិ ទេវេន បតិនា សហ ។

ឧភោ សទ្ធា វទញ្ញូ ច សញ្ញតា ធម្មជីវិនោ

តេ ហោន្តិ ជានិបតយោ អញ្ញមញ្ញំ បិយំវទា

អត្ថា សម្បចុរា ហោន្តិ ផាសុកំ(១) ឧបជាយតិ

អមិត្តា ទុម្មនា ហោន្តិ ឧភិន្នំ សមសីលិនំ

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន សមសីលព្វតា ឧភោ

នន្ទិនោ ទេវលោកស្មឹ មោទន្តិ កាមកាមិនោ ។

១ ម. ផាសុត្ថំ ។

ភរិយានោះឯងឈ្មោះថា ទេវតាស្រី នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងប្ដីខ្មោច ។ ស្វាមី ជាអ្នកមានសីល ដឹងនូវពាក្យគេពោលនៃពួកស្មូម ជាអ្នកមានសេចក្ដីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ភរិយាជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសេចក្ដីកំណាញ់ស្អិតស្អាញ ជេរប្រទេច (ខ្ញុំសមណ-ព្រាហ្មណ៍) ភរិយានោះឯង ឈ្មោះថា ស្រីខ្មោច នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងប្ដីទេវតា ។ ជនទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកមានសទ្ធា ដឹងនូវពាក្យគេពោលនៃពួកស្មូម ជាអ្នកសង្រួម (ក្នុងសីល)ជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតតាមគន្លងធម៌ ប្រពន្ធនឹងប្ដីទាំងពីរនាក់នោះ ពោលពាក្យផ្អែមល្ហែមដល់គ្នានឹងគ្នា រមែងមានសេចក្ដីចំរើនដ៏ច្រើន ទាំងមានសេចក្ដីនៅជាសុខកើតឡើងដល់គូស្វាមីភរិយា ពួកសត្រូវ រមែងអាក់អន់ចិត្តចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ដែលមានសីលស្មើគ្នា ជនទាំងពីរនាក់ មានសីលនឹងវត្តស្មើគ្នា លុះប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ ទើបទៅមានចំណង់ក្នុងកាម ក៏រមែងជាអ្នកត្រេកអរ រីករាយ ក្នុងទេវលោកបាន ។

(៥៣) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ សំវាសា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ទេវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី កាមេសុ មិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ផរុសាវាចោ សម្ផប្បលាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសកបរិភាសកោ សមណ-ព្រាហ្មណានំ ភរិយាបិស្ស ហោតិ បាណាតិបាតិនី អទិន្នាទាយិនី កាមេសុ មិច្ឆាចារិនី មុសាវាទិនី បិសុណាវាចា ផរុសាវាចា សម្ផប្បលាបិនី អភិជ្ឈាលុនី ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ទុស្សីលា បាបធម្មា មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសិកបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។

(៥៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំវាស (ការនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងស្វាមីភរិយា) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សំវាស ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺខ្មោចប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ១ ខ្មោចប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ១ ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ១ ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះខ្មោចប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវបាណាតិបាត ធ្វើនូវអទិន្នាទាន ធ្វើនូវកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលពាក្យមុសា ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់ ពោលពាក្យរោយរាយ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីឃើញខុស ទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់បុរសនោះ ក៏ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវបាណាតិបាត ធ្វើនូវអទិន្នាទាន ធ្វើនូវកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលពាក្យមុសា ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាក្រក់ ពោលពាក្យរោយរាយ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីឃើញខុស ទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ដែរ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ឆវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតី អទិន្នាទាយី ។បេ។ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយា ច ខ្វស្ស ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតា អទិន្នាទានា បដិវិរតា កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតា មុសាវាទា បដិវិរតា បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតា ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតា សម្ផប្បលាបា បដិវិរតា អនភិជ្ឈាលុនី អព្យាបន្នចិត្តា សម្មាទិដ្ឋិកា សីលវតី កល្យាណធម្មា វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសិកាបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ឆវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ទេវោ ឆវាយ សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាទា បដិវិរតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ខ្មោចប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះខ្មោចប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត ធ្វើបាណាតិបាត ធ្វើអទិន្នាទាន ។បេ។ មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់របឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ប៉ុន្តែភរិយារបស់បុរសនោះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនព្យាបាទ ឃើញត្រូវ មានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនជេរប្រទេចពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ខ្មោចប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទេវតាប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ

បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ អនភិជ្ឈាលុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋិកោ សីលវា កល្យាណធម្មោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយា ច ខ្វស្ស ហោតិ បាណាតិបាតិនី ។ បេ ។ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អក្កោសិកបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ទេវោ ឆវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ សាមិកោ ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ។ បេ ។ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ អនក្កោសកបរិភាសកោ សមណព្រាហ្មណានំ ភរិយាបិស្ស ហោតិ បាណាតិបាតា បដិវិរតា ។ បេ ។ អនក្កោសិកបរិភាសិកា សមណព្រាហ្មណានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ទេវោ ទេវិយា សទ្ធឹ សំវសតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សំវាសាតិ ។

វៀរចាកបិសុណវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ មានសីល មានធម៌ល្អ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនជេរប្រទេចគួនសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់បុរសនោះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធ្វើនូវបាណាតិបាត ។ បេ ។ មានចិត្តត្រូវមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់រួបរឹត នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជេរប្រទេចគួនសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងខ្មោចស្រី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទេវតាប្រុស នៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្វាមីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ មានចិត្តប្រាសចាកមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនជេរប្រទេចគួនសមណព្រាហ្មណ៍ ចំណែកភរិយារបស់បុរសនោះ ក៏ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិនជេរប្រទេចគួនសមណព្រាហ្មណ៍ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ទេវតាប្រុសនៅរួមគ្នាជាមួយនឹងទេវតាស្រី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំវាសមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឧភោ ច ហោន្តិ ទុស្សីលា កទរិយា បរិភាសកា

តេ ហោន្តិ ជានិបតយោ ឆវា សំវាសមាគតា ។

សាមិកោ ហោតិ ទុស្សីលោ កទរិយោ បរិភាសកោ

ភរិយា សីលវតី ហោតិ វទញ្ញូ វីតមច្ឆរា

សាបិ ទេវី សំវសតិ ឆវេន បតិនា សហ ។

សាមិកោ សីលវា ហោតិ វទញ្ញូ វីតមច្ឆរោ

ភរិយា ហោតិ ទុស្សីលា កទរិយា បរិភាសិកា

សាបិ ឆវា សំវសតិ ទេវេន បតិនា សហ ។

ទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ជាអ្នកកំណាញ់ស្វិត

ស្វាញ ជេរប្រទេច (សមណព្រាហ្មណ៍) ប្រពន្ធនិង

ប្តីទាំងពីរនាក់នោះ ឈ្មោះថា ខ្មោចនៅរួមជាមួយគ្នា ។

ស្វាមី ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិត

ស្វាញ ជេរប្រទេច (សមណព្រាហ្មណ៍) ភរិយា

ជាអ្នកមានសីល ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍នៃពួកសូម

មានសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ភរិយានោះ

ទើបឈ្មោះថា ទេវតាស្រីនៅរួមជាមួយនឹងប្តីខ្មោច ។

ស្វាមីជាអ្នកមានសីល ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍នៃពួក

សូម មានសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ភរិយា

ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ

ជេរប្រទេច (សមណព្រាហ្មណ៍) ភរិយានោះឯង

ឈ្មោះថា ស្រីខ្មោច នៅរួមជាមួយនឹងប្តីទេវតា ។

ឧភោ សទ្ធា វទញ្ញូ ច   សញ្ញតា ធម្មជីវិនោ
តេ ហោន្តិ ជានិបតយោ   អញ្ញមញ្ញំ បិយំវទា
អត្ថា សម្បចុរា ហោន្តិ   ផាសុកំ ឧបជាយតិ ។
អមិត្តា ទុម្មនា ហោន្តិ   ឧភិន្នំ សមសីលិនំ
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន   សមសីលព្វតា ឧភោ
នន្ទិនោ ទេវលោកស្មឹ   មោទន្តិ កាមកាមិនោតិ ។

[៥៦] ឯកំ សមយំ ភគវា ភគ្គេសុ វិហរតិ សុំសុមារគិរេ ភេសកឡាវនេ មិគទាយេ ។ អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន នកុលបិតុនោ គហបតិស្ស និវេសនំ តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។

អ្នកទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកមានសទ្ធា អ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍
នៃពួកស្មូម ជាអ្នកសង្រួម (ក្នុងសីល) អ្នកចិញ្ចឹមជីវិត
តាមគន្លងធម៌ ប្រពន្ធនិងប្ដីទាំងនោះ ពោលពាក្យ
ផ្អែមល្ហែមទៅរកគ្នានិងគ្នា រមែងមានសេចក្ដីចំរើនដ៏
ច្រើន ទាំងមានការនៅជាសុខក៏កើតឡើងដល់គ្នានិងគ្នា
ពួកសត្រូវ រមែងអាក់អន់ចិត្ត ចំពោះជនទាំងពីរដែល
មានសីលស្មើគ្នា ជនទាំងពីរនាក់ មានសីលនិងវត្ត
ស្មើគ្នា លុះប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ (បើ)
មានចំណង់ក្នុងកាម ក៏រមែងជាអ្នកត្រេកអររីករាយ
ក្នុងទេវលោកបាន ។

(៥៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកឡា-
វន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹគ ទៀបក្រុងសុង្សុមារគិរៈ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។
គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុង
បុព្វណ្ហសម័យ ស្ដេចចូលទៅកាន់និវេសន៍ របស់គហបតីឈ្មោះនកុលបិតា
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់ លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។

អថខោ នកុលបិតា ច គហបតិ នកុលមាតា ច គហបតានី យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ នកុលបិតា គហបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច យតោ មេ ភន្តេ នកុលមាតា គហបតានី ទហរស្សេវ ទហរា អានីតា នាភិជានាមិ នកុលមាតរំ គហបតានិំ មនសាបិ អតិចរិតា កុតោ បន កាយេន ឥច្ឆេយ្យាម មយំ ភន្តេ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុន្តិ ។ នកុលមាតាបិ ខោ គហបតានី ភគវន្តំ ឯតទវោច យតោហំ ភន្តេ នកុលបិតុនោ គហបតិស្ស ទហរស្សេវ ទហរា អានីតា នាភិជានាមិ នកុលបិតរំ គហបតិំ មនសាបិ អតិចរិតា កុតោ បន កាយេន ឥច្ឆេយ្យាម មយំ ភន្តេ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុន្តិ

លំដាប់នោះ នកុលបិតាគហបតីនឹងនកុលមាតាគហបតានី បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ បានថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនកុលបិតាគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចាប់ដើមពីខ្ញុំព្រះអង្គ បានប្រសប់គ្នានឹងនកុលមាតាគហបតានី តាំងពីកំលោះក្រមុំមក មិនដែលប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្ត នៃនកុលមាតាគហបតានី សូម្បីដោយចិត្តម្តងទេ មិនបាច់ពោលដល់ទៅការធ្វើដោយកាយឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នាឲ្យជួបគ្នាក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះផង ឲ្យជួបគ្នាក្នុងបរលោកផង ។ ចំណែកនកុលមាតាគហបតានី ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចាប់ដើមខ្ញុំម្ចាស់ បានប្រសប់គ្នានឹងនកុលបិតាគហបតី តាំងពីកំលោះក្រមុំមក មិនដែលប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តនៃនកុលបិតាគហបតី សូម្បីដោយចិត្តម្តងទេ មិនបាច់ពោលដល់ទៅការធ្វើដោយកាយឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នាឲ្យជួបគ្នាក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះផង ឲ្យជួបគ្នាក្នុងបរលោកផង ។

អាកង្ខេយ្យុំ ចេ គហបតយោ ឧភោ ជានិបតយោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ ឧភោ ច អស្សុ សមសទ្ធា សមសីលា សមចាគា សមបញ្ញា តេ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សន្តិ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សន្តីតិ ។

ឧភោ សទ្ធា វទញ្ញូ ច   សញ្ញតា ធម្មជីវិនោ
តេ ហោន្តិ ជានិបតយោ   អញ្ញមញ្ញំ បិយំវទា
អត្ថា សម្បចុរា ហោន្តិ   ផាសុកំ ឧបជាយតិ
អមិត្តា ទុម្មនា ហោន្តិ   ឧភិន្នំ សមសីលិនំ
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន   សមសីលព្វតា ឧភោ
នន្ទិនោ ទេវលោកស្មឹ   មោទន្តិ កាមកាមិនោតិ ។

ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលគហបតីនឹងគហបតានីទាំងពីរឡាយ បើជនទាំងពីរនាក់ប្តីប្រពន្ធ ប្រាថ្នាឲ្យជួបគ្នាក្នុងបច្ចុប្បន្នលោកផង ឲ្យជួបគ្នាក្នុងបរលោកផង លុះតែជនទាំងពីរនាក់នោះ មានសទ្ធាស្មើគ្នា មានសីលស្មើគ្នា មានចាគៈស្មើគ្នា មានបញ្ញាស្មើគ្នា ទើបជួបគ្នា ក្នុងបច្ចុប្បន្នលោកផង ជួបគ្នាក្នុងបរលោកផង ។

ជនទាំងពីរនាក់ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យ
ពេចន៍នៃស្មូម ជាអ្នកសង្រួម (ក្នុងសីល) អ្នកចិញ្ចឹម
ជីវិត តាមគន្លងធម៌ ប្រពន្ធនិងប្តីទាំងនោះពោលពាក្យ
ផ្អែមល្ហែមរកគ្នានឹងគ្នា រមែងមានសេចក្តីចំរើនដ៏ច្រើន
ទាំងមានការនៅជាសុខ កើតឡើងដល់គ្នានឹងគ្នា ពួក
សត្រូវ រមែងអាក់អន់ចិត្តចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ដែល
មានសីលស្មើគ្នា ជនទាំងពីរនាក់មានសីលនិងវត្តស្មើ
គ្នា លុះប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ បើមាន
ចំណង់ក្នុងកាម ក៏រមែង ជាអ្នកត្រេកអររីករាយ
ក្នុងទេវលោកបាន ។